

Ročník 1994

SBÍRKA ZÁKONŮ ČESKÉ REPUBLIKY

Částka 21

Rozeslána dne 20. dubna 1994

Cena Kč 21,-

O B S A H:

69. Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád) – (úplné znění, jak vyplývá z pozdějších změn a doplnění)

69

PŘEDSEDA POSLANECKÉ SNĚMOVNY

vyhlašuje

úplné znění zákona ze dne 29. listopadu 1961 č. 141 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), jak vyplývá ze změn a doplnění provedených zákonem ze dne 17. června 1965 č. 57 Sb., zákonem ze dne 5. června 1969 č. 58 Sb., zákonem ze dne 18. prosince 1969 č. 149 Sb., zákonem ze dne 25. dubna 1973 č. 48 Sb., zákonem ze dne 5. dubna 1978 č. 29 Sb., zákonem ze dne 10. dubna 1980 č. 43 Sb., zákonem ze dne 13. prosince 1989 č. 159 Sb., zákonem ze dne 2. května 1990 č. 178 Sb., zákonem ze dne 20. července 1990 č. 303 Sb., zákonem ze dne 11. prosince 1991 č. 558 Sb., zákonem České národní rady ze dne 21. prosince 1992 č. 25/1993 Sb., zákonem ze dne 24. března 1993 č. 115 Sb. a zákonem ze dne 10. listopadu 1993 č. 292 Sb.

ZÁKON

o trestním řízení soudním (trestní řád)

ČÁST PRVNÍ

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

HLAVA PRVNÍ

OBECNÁ USTANOVENÍ

§ 1

Účel zákona

(1) Účelem trestního řádu je upravit postup orgánů činných v trestním řízení tak, aby trestné činy byly náležitě zjištěny a jejich pachatelé podle zákona spravedlivě potrestáni. Řízení přitom musí působit k upevňování zákonitosti, k předcházení a zamezování trestné činnosti, k výchově občanů v duchu důsledného zachovávání zákonů a pravidel občanského soužití i čestného plnění povinností ke státu a společnosti.

(2) Pomáhat k dosažení účelu trestního řízení je právem a podle ustanovení tohoto zákona i povinností občanů.

§ 2

Základní zásady trestního řízení

(1) Nikdo nemůže být stíhán jako obviněný jinak než ze zákonných důvodů a způsobem, který stanoví tento zákon.

(2) Dokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem soudu není vina vyslovena, nelze na toho, proti němuž se vede trestní řízení, hledět, jako by byl vinen.

(3) Státní zástupce je povinen stíhat všechny trestné činy, o nichž se dověděl; výjimky jsou přípustné jen podle zákona nebo podle vyhlášené mezinárodní smlouvy.

(4) Jestliže tento zákon nestanoví něco jiného,

postupují orgány činné v trestním řízení z úřední povinnosti; musí trestní věci projednávat co nejrychleji a s plným šetřením občanských práv zaručených ústavou. K obsahu petic zasahujících do plnění těchto povinností orgány činné v trestním řízení nepřihlízejí.

(5) Orgány činné v trestním řízení postupují tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jejich rozhodnutí. Bez návrhu stran objasňují stejně pečlivě okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch obviněného. Doznání obviněného nezabývá orgány činné v trestním řízení povinnosti přezkoumat všechny okolnosti případu.

(6) Orgány činné v trestním řízení hodnotí důkazy podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.

(7) Všechny orgány činné v trestním řízení spolupracují se zájmovými sdruženími občanů a využívají jejich výchovného působení.

(8) Trestní stíhání před soudy je možné jen na základě obžaloby podané státním zástupcem.

(9) V trestním řízení před soudem rozhoduje senát nebo samosoudce; předseda senátu nebo samosoudce rozhodují sami jen tam, kde to zákon výslovně stanoví. Rozhoduje-li v přípravném řízení soud v prvním stupni, rozhodnutí činí soudce.

(10) Trestní věci se před soudem projednávají veřejně tak, aby se občané mohli projednávání zúčastnit a jednání sledovat. Při hlavním líčení a veřejném zasedání smí být veřejnost vyloučena jen v případech výslovně stanovených v tomto zákoně.

(11) Jednání před soudy je ústní; důkaz výpověďmi svědků, znalců a obviněného se provádí zpravidla tak, že soud uvedené osoby sám vyslýchá.

(12) Při rozhodování v hlavním líčení, jakož i v

veřejném i neveřejném zasedání smí soud přihlídnout jen k těm důkazům, které byly při tomto jednání provedeny.

(13) Ten, proti němuž se trestní řízení vede, musí být v každém období řízení poučen o právech umožňujících mu plně uplatnění obhajoby a o tom, že si též může zvolit obhájce; všechny orgány činné v trestním řízení jsou povinny umožnit mu uplatnění jeho práv.

(14) Každý je oprávněn používat před orgány činnými v trestním řízení svého mateřského jazyka. Orgány činné v trestním řízení vedou řízení a vyhotovují svá rozhodnutí v českém jazyce.

Spolupráce se zájmovými sdruženími občanů

§ 3

(1) Orgány činné v trestním řízení spolupracují se zájmovými sdruženími občanů, aby posílily výchovné působení trestního řízení a také tímto způsobem trestnou činnost zamezovaly a jí předcházely.

(2) Zájmová sdružení občanů mohou upozorňovat orgány činné v trestním řízení na případy porušení zákonnosti a dávat tak podnět k zahájení trestního stíhání. Mohou navrhopat, aby soud k prohloubení výchovného účinku trestního řízení projednal věc na pracovišti obviněného nebo v místě jeho bydliště. Se zájmovými sdruženími občanů soud spolupracuje při zajištění účasti občanů při jednání soudu; tato sdružení spolupůsobí podle ustanovení tohoto zákona a při výchově osob podmíněně odsouzených a podmíněně propuštěných; pomáhají také vytvářet podmínky, aby odsouzený žil po vykonání trestu řádným životem.

§ 4

(1) Zájmová sdružení občanů, kterými se pro účely tohoto zákona rozumějí zejména odborové a jiné společenské organizace, pracovní kolektivy a církve, s výjimkou politických stran a politických hnutí, mohou po projednání v kolektivu nabídnout převzetí záruky za nápravu obviněného, mají-li důvodně za to, že jsou tu předpoklady, aby se obviněný působením kolektivu napravil. Soud, jemuž byl zaslán takový návrh, projedná věc v hlavním líčení zpravidla před kolektivem zájmového sdružení občanů, a rozhodne-li se záruku přijmout, vezme na ni zřetel při rozhodování o trestu. Může zejména, pokud to trestní zákon připouští, povolit podmíněný odklad výkonu trestu, nebo uložit jiný druh trestu, který není spojen s odnětím svobody, nebo upustit od potrestání.

(2) Zájmové sdružení, které převzalo záruku, pečuje o převýchovu a nápravu obviněného, který mu byl na záruku svěřen, a dbá, aby nahradil škodu, kterou způsobil trestným činem.

§ 5

Zájmová sdružení uvedená v § 4 odst. 1 mají právo vyslat k projednání věci před okresním a krajským soudem jako soudem odvolacím svého zástupce, který se pak na podkladě usnesení soudu zúčastní jednání podle ustanovení tohoto zákona a soudu tlumočí stanovisko jejich kolektivu k projednávané trestní věci, k osobě pachatele a k možnostem jeho nápravy (§ 183).

§ 6

(1) Zájmová sdružení uvedená v § 4 odst. 1 mohou nabídnout, že převezmou záruku za dovršení nápravy odsouzeného, a žádat na tomto podkladě o jeho podmíněně propuštění z trestu odnětí svobody nebo o podmíněně upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti nebo zákazu pobytu. K získání podkladů pro takovou žádost mohou se informovat o stavu převýchovy odsouzeného.

(2) Uvedená zájmová sdružení mohou také navrhnout, aby vazba u obviněného byla nahrazena jejich zárukou (§ 73), a podávat za odsouzeného žádost o udělení milosti a o zhlazení odsouzení.

Součinnost státních orgánů, fyzických a právnických osob

§ 7

Orgány činné v trestním řízení jsou povinny si navzájem pomáhat při plnění úkolů vyplývajících z tohoto zákona.

§ 8

(1) Státní orgány, právnické a fyzické osoby jsou povinny bez zbytečného odkladu, a nestanoví-li zvláštní předpis jinak, i bez úplaty vyhovovat dožádáním orgánů činných v trestním řízení při plnění jejich úkolů. Státní orgány jsou dále povinny neprodleně oznamovat státnímu zástupci nebo policejním orgánům skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin.

(2) Údaje, které jsou jinak předmětem bankovního tajemství, a v řízení o trestném činu zkrácení daně nebo jiném obdobném činu i údaje získané v daňovém řízení, smí v přípravném řízení požadovat se souhlasem soudce státní zástupce. V řízení před soudem může takové údaje požadovat předseda senátu.

(3) Ustanovením odstavců 1 a 2 není dotčena povinnost zachovávat státní a hospodářské tajemství ani státem uložená nebo uznaná povinnost mlčenlivosti.

§ 8a

Poskytování informací o trestním řízení

(1) Orgány činné v trestním řízení informují o své

činnosti veřejnost poskytováním informací sdělovacím prostředkům. Přitom dbají toho, aby neohrožovaly objasnění skutečností důležitých pro posouzení věci, nezveřejňovaly o osobách, které mají účast v trestním řízení, údaje, které přímo nesouvisejí s trestnou činností, a aby neporušily zásadu, že dokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem není vina vyslovena, nelze na toho, proti němuž se vede trestní řízení, hledět, jako by byl vinen (§ 2 odst. 2).

(2) Z důvodů uvedených v odstavci 1 orgány činné v trestním řízení odepřou poskytnutí informací.

§ 9

Posuzování předběžných otázek

(1) Orgány činné v trestním řízení posuzují předběžné otázky, které se v řízení vyskytnou, samostatně; je-li tu však o takové otázce pravomocné rozhodnutí soudu nebo jiného státního orgánu, jsou orgány činné v trestním řízení takovým rozhodnutím vázány, pokud nejde o posouzení viny obviněného.

(2) Orgány činné v trestním řízení nejsou oprávněny řešit samostatně předběžné otázky týkající se osobního stavu, o nichž se rozhoduje v řízení ve věcech občanskoprávních. Jestliže rozhodnutí o takové otázce nebylo ještě vydáno, vyčkají jeho vydání.

§ 10

Vynětí z pravomoci orgánů činných v trestním řízení

(1) Z pravomoci orgánů činných v trestním řízení podle tohoto zákona jsou vyňaty osoby požívající výsad a imunit podle zákona nebo mezinárodního práva.

(2) Vznikne-li pochybnost o tom, zda nebo do jaké míry je někdo vyňat z pravomoci orgánů činných v trestním řízení podle tohoto zákona, rozhodne o tom na návrh dotčené osoby, státního zástupce nebo soudu Nejvyšší soud.

§ 11

Nepřípustnost trestního stíhání

(1) Trestní stíhání nelze zahájit, a bylo-li již zahájeno, nelze v něm pokračovat a musí být zastaveno,

- a) nařídí-li to prezident republiky, uživ svého práva udílet milost nebo amnestii,
- b) je-li trestní stíhání promlčeno,
- c) jde-li o osobu, která je vyňata z pravomoci orgánů činných v trestním řízení (§ 10), nebo o osobu, k jejímuž stíhání je podle zákona třeba souhlasu, jestliže takový souhlas nebyl oprávněným orgánem dán,
- d) jde-li o osobu, která pro nedostatek věku není trestně odpovědná,
- e) proti tomu, kdo zemřel,

f) proti tomu, proti němuž dřívější stíhání pro týž skutek skončilo pravomocným rozsudkem soudu nebo bylo pravomocně zastaveno, jestliže rozhodnutí nebylo v předepsaném řízení zrušeno,

g) proti tomu, proti němuž dřívější stíhání pro týž skutek skončilo pravomocným rozhodnutím jiného orgánu ke stíhání trestných činů oprávněného, jestliže rozhodnutí nebylo v předepsaném řízení zrušeno,

h) je-li trestní stíhání podmíněno souhlasem poškozeného a souhlas nebyl dán nebo byl vzat zpět (§ 163a), nebo

ch) stanoví-li tak vyhlášená mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána.

(2) V trestním stíhání, které bylo zastaveno z důvodu uvedeného v odstavci 1 písm. a), b) nebo h), se však pokračuje, prohlásí-li obviněný do tří dnů od doby, kdy mu bylo usnesení o zastavení trestního stíhání oznámeno, že na projednání věci trvá. O tom je třeba obviněného poučit.

§ 12

Výklad některých pojmů

(1) Orgány činnými v trestním řízení se rozumějí soud, státní zástupce, vyšetřovatel a policejní orgán.

(2) Policejními orgány se rozumějí orgány Policie České republiky. Stejně postavení mají v řízení o trestných činech příslušníků ozbrojených sil i pověřené orgány Vojenské policie a v řízení o trestných činech příslušníků Vězeňské služby České republiky pověřené orgány této služby.

(3) Kde tento zákon mluví o soudu, rozumí se tím podle povahy věci okresní soud, krajský soud, vrchní soud nebo Nejvyšší soud České republiky (dále jen „Nejvyšší soud“).

(4) Kde tento zákon mluví o okresním soudu, rozumí se tím i obvodní soud, popřípadě jiný soud se stejnou působností; kde tento zákon mluví o krajském soudu, rozumí se tím i Městský soud v Praze.

(5) Kde tento zákon mluví o okresním státním zástupci, rozumí se tím i obvodní státní zástupce, popřípadě jiný státní zástupce se stejnou působností; kde tento zákon mluví o krajském státním zástupci, rozumí se tím i městský státní zástupce v Praze.

(6) Stranou se rozumí ten, proti němuž se vede trestní řízení, zúčastněná osoba a poškozený a v řízení před soudem též státní zástupce a společenský zástupce; stejné postavení jako strana má i jiná osoba, na jejíž návrh nebo žádost se řízení vede nebo která podala opravný prostředek.

(7) Pokud z povahy věci nevyplývá něco jiného, rozumí se obviněným též obžalovaný a odsouzený.

(8) Po nařízení hlavního líčení se obviněný označuje jako obžalovaný.

(9) Odsouzeným je ten, proti němuž byl vydán odsuzující rozsudek, který již nabyl právní moci.

(10) Trestním řízením se rozumí řízení podle tohoto zákona, trestním stíháním pak úsek řízení od zahájení trestního stíhání až do právní moci rozsudku, případně jiného rozhodnutí orgánu činného v trestním řízení ve věci samé a přípravným řízením úsek od zahájení trestního stíhání, případně od provedení neodkladných nebo neopakovatelných úkonů (§ 160 odst. 1, 2) do podání obžaloby, postoupení věci, přerušení nebo zastavení trestního stíhání před podáním obžaloby.

(11) Pokračuje-li obviněný v jednání, pro které je stíhán, i po sdělení obvinění, posuzuje se takové jednání od tohoto úkonu jako nový skutek.

HLAVA DRUHÁ

SOUD A OSOBY NA ŘÍZENÍ ZÚČASTNĚNÉ

Oddíl první

Pravomoc a příslušnost soudů

§ 13

Výkon trestního soudnictví

Soudnictví v trestních věcech vykonávají okresní soudy, krajské soudy, vrchní soudy a Nejvyšší soud.

§ 14 a 15

zrušeny

Věcná příslušnost

§ 16

Řízení v prvním stupni koná, jestliže tento zákon nestanoví něco jiného, okresní soud.

§ 17

Krajský soud koná v prvním stupni řízení o trestných činech, pokud na ně zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož dolní hranice činí nejméně pět let anebo pokud je za ně možno uložit výjimečný trest. O trestném činu teroru, záškodnictví, sabotáže a o trestných činech podle zákona na ochranu míru koná v prvním stupni řízení krajský soud i tehdy, je-li dolní hranice trestu nižší.

§ 18

Místní příslušnost

(1) Řízení koná soud, v jehož obvodu byl trestný čin spáchán.

(2) Nelze-li místo činu zjistit nebo byl-li čin spáchán v cizině, koná řízení soud, v jehož obvodu ob-

viněný bydlí, pracuje nebo se zdržuje; jestliže se nedají tato místa zjistit nebo jsou mimo území České republiky, koná řízení soud, v jehož obvodu čin vyšel najevo.

§ 19

zrušen

Společné řízení

§ 20

(1) O všech trestných činech téhož obviněného a proti všem obviněným, jejichž trestné činy spolu souvisí, koná se společné řízení.

(2) Společné řízení o trestném činu, o kterém by měl konat řízení samosoudce, a o trestném činu, o kterém přísluší konat řízení senátu, koná senát.

§ 21

(1) Společné řízení koná krajský soud, je-li příslušný konat řízení alespoň o jednom z trestných činů.

(2) Společné řízení koná soud, který je příslušný konat řízení proti pachateli trestného činu nebo o nejtěžším trestném činu.

§ 22

Příslušnost několika soudů

Je-li podle předchozích ustanovení dána příslušnost několika soudů, koná řízení z těchto soudů ten, u něhož podal státní zástupce obžalobu nebo jemuž byla věc postoupena nepřislušným soudem.

§ 23

Vyloučení a spojení věcí

(1) K urychlení řízení nebo z jiných důležitých důvodů lze řízení o některém z trestných činů nebo proti některému z obviněných vyloučit ze společného řízení.

(2) Příslušnost soudu, který věc vyloučil, se nemění; vyloučí-li však krajský soud věc, o níž by jinak příslušelo konat řízení okresnímu soudu, může ji postoupit tomuto soudu.

(3) Jsou-li tu podmínky společného řízení, může soud spojit k společnému projednání a rozhodnutí věci, v nichž byly podány samostatné obžaloby.

§ 24

Spory o příslušnost

Spory o příslušnost mezi soudy rozhoduje soud, který je jim nejbližše společně nadřízen.

§ 25

Odnětí a prikázání věci

Z důležitých důvodů může být věc příslušnému

soudu odňata a přikázána jinému soudu téhož druhu a stupně; o odnětí a přikázání rozhoduje soud, který je oběma soudům nejbližše společně nadřízen.

§ 26

Příslušnost soudu k úkonům v přípravném řízení

(1) K provádění úkonů v přípravném řízení je příslušný okresní soud, v jehož obvodě je činný státní zástupce, který podal příslušný návrh.

(2) Soud, u něhož státní zástupce podal návrh podle odstavce 1, se stává příslušným k provádění všech úkonů soudu po celé přípravné řízení, pokud nedojde k postoupení věci z důvodu příslušnosti jiného státního zástupce činného mimo obvod tohoto soudu.

Oddíl druhý

Pomocné osoby

§ 27

Zapisovatel

K sepsání protokolu o úkonech orgánů činných v trestním řízení se přibere zpravidla zapisovatel vzatý do slibu. Nebyl-li zapisovatel přibrán, sepíše protokol osoba provádějící úkon.

Tlumočník

§ 28

Je-li třeba přetlumočit obsah výpovědi nebo písemnosti nebo prohlásí-li obviněný, že neovládá jazyk, ve kterém se jednání vede, přibere se tlumočník; tlumočník může být zároveň zapisovatelem.

§ 29

(1) O ustanovení tlumočníka, o způsobilosti k této funkci a o vyloučení z ní, o právu odepřít provedení tlumočnického úkonu, o slibu a o připomenutí povinností před provedením tlumočnického úkonu, jakož i o náhradě hotových výloh a odměně za tlumočnický úkon platí zvláštní předpisy.

(2) Výši náhrady a odměny tlumočníka určí ten orgán, který tlumočníka přibral, a v řízení před soudem předseda senátu. Nesouhlasí-li tento orgán nebo předseda senátu s vyúčtováním náhrady a odměny tlumočníka, rozhodne o jejich výši usnesením. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

Oddíl třetí

Vyloučení orgánů činných v trestním řízení

§ 30

(1) Z vykonávání úkonů trestního řízení je vyloučen soudce nebo přísedící, státní zástupce, vyšetřovatel a policejní orgán, u něhož lze mít pochybnosti, že pro poměr k projednávané věci nebo osobám, jichž se úkon přímo dotýká, k jejich obhájcům, zákonným zástupcům a zmocněncům, nebo pro poměr k jinému orgánu činnému v trestním řízení nemůže nestranně rozhodovat. Úkony, které byly učiněny vyloučenými osobami, nemohou být podkladem pro rozhodnutí v trestním řízení.

(2) Soudce nebo přísedící je dále vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení, jestliže byl v projednávané věci činný jako státní zástupce, vyšetřovatel, policejní orgán, společenský zástupce, obhájce nebo jako zmocněnec zúčastněné osoby nebo poškozeného. Po podání obžaloby je vyloučen z vykonávání úkonů trestního řízení soudce, který v projednávané věci v přípravném řízení nařídil domovní prohlídku, vydal příkaz k zatčení nebo rozhodoval o vazbě osoby, na niž byla poté podána obžaloba.

(3) Z rozhodování u soudu vyššího stupně je kromě toho vyloučen soudce nebo přísedící, který se zúčastnil rozhodování u soudu nižšího stupně, a naopak. Z rozhodování o stížnosti u nadřízeného orgánu je vyloučen státní zástupce, který napadené rozhodnutí učinil anebo dal k němu souhlas nebo pokyn.

§ 31

(1) O vyloučení z důvodů uvedených v § 30 rozhodne orgán, kterého se tyto důvody týkají, a to i bez návrhu. O vyloučení soudce nebo přísedícího, pokud rozhodují v senátě, rozhodne tento senát.

(2) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 je přípustná stížnost.

(3) O stížnosti rozhodne orgán bezprostředně nadřízený orgánu, jenž napadené rozhodnutí vydal.

Oddíl čtvrtý

Obviněný

§ 32

Obviněný

Toho, kdo je podezřelý ze spáchání trestného činu, lze považovat za obviněného a použít proti němu prostředků daných tímto zákonem teprve tehdy, bylo-li mu sděleno obvinění (§ 160).

§ 33

Práva obviněného

(1) Obviněný má právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich, není však povinen vypovídat. Může uvádět okolnosti a důkazy sloužící k jeho obhajobě, činit návrhy a podávat žádosti a opravné prostředky. Má právo zvolit si obhájce a s ním se radit i během úkonů prováděných orgánem činným v trestním řízení. S obhájcem se však v průběhu svého výslechu nemůže radit o tom, jak odpovědět na již položenou otázku. Může žádat, aby byl vyslýchán za účasti svého obhájce a aby se obhájce účastnil i jiných úkonů přípravného řízení (§ 165). Je-li ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, může s obhájcem mluvit bez přítomnosti třetí osoby. Uvedená práva přísluší obviněnému i tehdy, je-li zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena.

(2) Obviněný, který nemá dostatečných prostředků, aby hradil náklady obhajoby, má nárok na obhajobu bezplatnou nebo na obhajobu za sníženou odměnu.

(3) Všechny orgány činné v trestním řízení jsou povinny vždy obviněného o jeho právech poučit a poskytnout mu plnou možnost jejich uplatnění.

§ 34

Zákonný zástupce obviněného

(1) Zákonný zástupce obviněného, který je zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo jehož způsobilost k právním úkonům je omezena, je oprávněn obviněného zastupovat, zejména zvolit mu obhájce, činit za obviněného návrhy, podávat za něho žádosti a opravné prostředky; je též oprávněn zúčastnit se těch úkonů, kterých se podle zákona může zúčastnit obviněný. Ve prospěch obviněného může zákonný zástupce tato práva vykonávat i proti vůli obviněného.

(2) V případech, v nichž zákonný zástupce obviněného nemůže vykonávat svá práva uvedená v odstavci 1 a je nebezpečí z prodlení, předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce může k výkonu těchto práv obviněnému ustanovit opatrovníka. Proti rozhodnutí o ustanovení opatrovníka je přípustná stížnost.

Oddíl pátý

Obhájce

§ 35

Obhájce

(1) Obhájcem v trestním řízení může být jen advokát. Pro jednotlivé úkony trestního řízení, s výjimkou řízení před krajským soudem jako soudem

prvního stupně, před vrchním soudem a Nejvyšším soudem, se může obhájce dát zastoupit koncipientem.

(2) V hlavním líčení a ve veřejném zasedání nemůže být obhájcem ten, kdo je k němu předvolán jako svědek, znalec nebo tlumočník.

Nutná obhajoba

§ 36

(1) Obviněný musí mít obhájce už v přípravném řízení,

- a) je-li ve vazbě, ve výkonu trestu odnětí svobody nebo na pozorování ve zdravotnickém ústavu (§ 116 odst. 2),
- b) je-li zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena,
- c) jde-li o řízení proti mladistvému, nebo
- d) jde-li o řízení proti uprchlému.

(2) Obviněný musí mít obhájce také tehdy, považuje-li to soud a v přípravném řízení vyšetřovatel nebo státní zástupce za nutné, zejména proto, že vzhledem k tělesným nebo duševním vadám obviněného mají pochybnosti o jeho způsobilosti náležitě se hájit.

(3) Koná-li se řízení o trestném činu, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje pět let, musí mít obviněný obhájce už v přípravném řízení.

(4) Obviněný musí mít obhájce též v řízení o vydání do ciziny a v řízení, v němž se rozhoduje o uložení ochranného léčení, s výjimkou ochranného léčení protialkoholního.

§ 36a

(1) Ve vykonávacím řízení, v němž soud rozhoduje ve veřejném zasedání, musí mít odsouzený obhájce,

- a) je-li zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena,
- b) jde-li o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody mladistvého, který v době konání veřejného zasedání nedovršil osmnáctý rok,
- c) je-li ve vazbě, nebo
- d) jsou-li pochybnosti o jeho způsobilosti náležitě se hájit.

(2) V řízení o stížnosti pro porušení zákona a v řízení o návrhu na povolení obnovy musí mít odsouzený obhájce,

- a) jde-li o případy uvedené v § 36 odst. 1 písm. a) nebo b),
- b) jde-li o trestný čin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje pět let,

- c) je-li mladistvý a v době konání veřejného zasedání o stížnosti pro porušení zákona nebo o návrhu na povolení obnovy nedovršil osmnáctý rok, nebo
- d) jsou-li pochybnosti o jeho způsobilosti náležitě se hájit,
- e) jde-li o řízení proti odsouzenému, který zemřel.

§ 37

Zvolený obhájce

(1) Neužije-li obviněný práva zvolit si obhájce a nezvolí-li mu ho ani jeho zákonný zástupce, může mu ho zvolit jeho příbuzný v pokolení přímém, jeho sourozenec, osvojitel, osvojenec, manžel, druh, jakož i zúčastněná osoba. Je-li obviněný zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena, mohou tak učinit tyto osoby i proti jeho vůli.

(2) Obviněný si může místo obhájce, který mu byl ustanoven nebo osobou k tomu oprávněnou zvolen, zvolit obhájce jiného.

Ustanovený obhájce

§ 38

(1) Jestliže obviněný nemá obhájce v případě, kdy ho musí mít (§ 36 a 36a), určí se mu lhůta ke zvolení obhájce. Pokud v této lhůtě nebude obhájce zvolen, bude mu obhájce na dobu, po kterou trvají důvody nutné obhajoby, neprodleně ustanoven.

(2) Je-li obviněných několik, ustanoví se těm, jejichž zájmy si v trestním řízení neodporují, zpravidla obhájce společný.

§ 39

(1) Obhájce ustanoví, a pominou-li důvody nutné obhajoby, ustanovení zruší předseda senátu a v přípravném řízení soudce.

(2) Dojde-li ke spojení věcí ke společnému projednání a rozhodnutí a obviněnému byl v každé z těchto věcí ustanoven obhájce, předseda senátu a v přípravném řízení soudce zruší ustanovení těch obhájců, kteří byli ustanoveni později. Došlo-li k ustanovení obhájců současně, zruší ustanovení těch obhájců, kteří byli ustanoveni v řízení o méně závažném trestném činu.

§ 40

Ustanovený obhájce je povinen obhajobu převzít. Z důležitých důvodů může však být obhájce na svou žádost nebo na žádost obviněného povinnosti obhajování zproštěn a místo něho ustanoven obhájce jiný. Povinnosti obhajování zprostí v řízení před soudem předseda senátu a v přípravném řízení soudce.

§ 41

Povinnosti a práva obhájce

(1) Obhájce je povinen poskytovat obviněnému potřebnou právní pomoc, účelně využívat k hájení jeho zájmů prostředků a způsobů obhajoby uvedených v zákoně, zejména pečovat o to, aby byly v řízení náležitě a včas objasněny skutečnosti, které obviněného zbavují viny nebo jeho vinu zmírňují, a tím přispívat ke správnému objasnění a rozhodnutí věci.

(2) Obhájce je oprávněn již za přípravného řízení činit za obviněného návrhy, podávat za něho žádosti a opravné prostředky, nahlížet do spisů (§ 65) a zúčastnit se podle ustanovení tohoto zákona vyšetřovacích úkonů. S obviněným, který je ve vazbě, je oprávněn mluvit v rozsahu stanoveném v § 33 odst. 1.

(3) Obhájce je v řízení před soudem oprávněn zúčastnit se všech úkonů, kterých se může zúčastnit obviněný.

(4) Je-li obviněný zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena, může obhájce oprávnění uvedená v odstavcích 2 a 3 vykonávat též proti vůli obviněného.

(5) Nebylo-li zmocnění obhájce při jeho zvolení nebo ustanovení vymezeno jinak, zaniká při skončení trestního stíhání. I když zmocnění takto zaniklo, je obhájce oprávněn podat za obžalovaného ještě žádost o milost a o odklad výkonu trestu.

(6) Obhájce má právo ve všech stádiích trestního řízení vyžádat si předem kopii nebo průpis protokolu (§ 55) o každém úkonu trestního řízení. Orgány činné v trestním řízení (§ 12 odst. 1) jsou povinny mu vyhovět; odmítnout mohou jen tehdy, když to není z technických důvodů možné. Náklady s tím spojené je povinen vůči státu uhradit.

Oddíl šestý

Zúčastněná osoba

§ 42

(1) Tomu, jehož věc byla zabrána nebo podle návrhu má být zabrána (zúčastněná osoba), musí být poskytnuta možnost, aby se k věci vyjádřil; může být přítomen při hlavním líčení a veřejném zasedání, činit při nich návrhy, nahlížet do spisů (§ 65) a podávat v případech tímto zákonem stanovených opravné prostředky.

(2) Orgány činné v trestním řízení jsou povinny zúčastněnou osobu o jejích právech poučit a poskytnout jí možnost jejich uplatnění.

(3) Je-li zúčastněná osoba zbavena způsobilosti k právním úkonům nebo je-li její způsobilost k právním úkonům omezena, vykonává její práva podle tohoto zákona její zákonný zástupce.

Oddíl sedmý

Poškozený

Oprávnění poškozeného a uplatnění nároku na náhradu škody

§ 43

(1) Ten, komu bylo trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena majetková, morální nebo jiná škoda (poškozený), má právo činit návrhy na doplnění dokazování, nahlížet do spisů (§ 65), zúčastnit se hlavního líčení a veřejného zasedání konaného o odvolání a před skončením řízení se k věci vyjádřit.

(2) Poškozený, který má podle zákona proti obviněnému nárok na náhradu škody, jež mu byla trestným činem způsobena, je oprávněn také navrhnout, aby soud v odsuzujícím rozsudku uložil obžalovanému povinnost nahradit tuto škodu. Návrh je třeba učinit nejpozději u hlavního líčení před zahájením dokazování (§ 206 odst. 2). Z návrhu musí být patrné, z jakých důvodů a v jaké výši se nárok na náhradu škody uplatňuje.

§ 44

(1) Oprávnění poškozeného nemůže vykonávat ten, kdo je v trestním řízení stíhán jako spoluobviněný.

(2) V řízení o trestných činech náležejících do příslušnosti krajského soudu (§ 17) rozhodne o účasti poškozeného soud podle povahy projednávané věci.

(3) Návrh podle § 43 odst. 2 nelze podat, bylo-li o nároku již rozhodnuto v občanskoprávním nebo v jiném příslušném řízení.

§ 45

(1) Je-li poškozená osoba zbavena způsobilosti k právním úkonům nebo je-li její způsobilost k právním úkonům omezena, vykonává její práva podle tohoto zákona její zákonný zástupce.

(2) V případech, v nichž zákonný zástupce poškozeného nemůže vykonávat svá práva uvedená v odstavci 1 a je nebezpečí z prodlení, předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce ustanoví k výkonu práv poškozenému opatrovníka. Proti rozhodnutí o ustanovení opatrovníka je přípustná stížnost.

(3) Jde-li o uplatnění nároku na náhradu škody (§ 43 odst. 2), přecházejí práva, která tento zákon přiznává poškozenému, i na jeho právního nástupce.

§ 46

Orgány činné v trestním řízení jsou povinny poškozeného o jeho právech poučit a poskytnout mu plnou možnost k jejich uplatnění.

Zajištění nároku poškozeného

§ 47

(1) Je-li důvodná obava, že uspokojení nároku poškozeného na náhradu škody způsobené trestným činem bude mařeno nebo ztěžováno, lze nárok až do pravděpodobně výše škody zajistit na majetku obviněného.

(2) Části majetku určené k zajištění nároku se v usnesení o zajištění popíše a obviněnému se zakáže s nimi nakládat. Movité věci se přitom zpravidla uloží do úschovy soudu. Jde-li o nemovitost, doručí se usnesení o zajištění příslušnému katastrálnímu úřadu. U pohledávek se přikáže dlužníku, aby místo plnění obviněnému složil předmět plnění do úschovy soudu.

(3) Zajišťovat podle odstavce 2 nelze nárok, který není možno v trestním řízení uplatnit. K zajištění nároku nemůže být použito věcí, které nelze podle občanskoprávních předpisů postihnout výkonem soudního rozhodnutí, ani pohledávek obviněného na výplatu odměny z pracovněprávního nebo obdobného poměru, pohledávek na výplatu výživného a na výplatu dávek z nemocenského pojištění a sociálního zabezpečení.

(4) O zajištění rozhoduje soud na návrh státního zástupce nebo poškozeného, v přípravném řízení státní zástupce na návrh poškozeného. V přípravném řízení může státní zástupce nárok zajistit i bez návrhu poškozeného, vyžaduje-li to ochrana jeho zájmů, zejména hrozí-li nebezpečí z prodlení.

(5) Poškozeného je třeba o zajištění jeho nároku vždy vyrozumět s upozorněním na důvody, pro něž se zajištění podle § 48 odst. 1 zruší.

§ 48

(1) Zajištění se zruší,

- a) pomine-li důvod, pro který bylo nařízeno,
- b) bylo-li trestní stíhání pravomocně zastaveno nebo skončilo-li pravomocným zprošťujícím rozsudkem, nebo
- c) uplynuly-li dva měsíce ode dne, kdy nabyl právní moci rozsudek, jímž byl obžalovaný uznán vinným, nebo ode dne, kdy nabylo právní moci usnesení, jímž byla věc postoupena jinému orgánu.

(2) Zajištění je třeba omezit, ukáže-li se, že ho není třeba v rozsahu, v němž bylo nařízeno. Jestliže byly zajištěním postiženy věci náležející jiné osobě než obviněnému, vyjmou se ze zajištění.

§ 49

Proti rozhodnutí podle § 47 a 48 je přípustná stížnost, jež má, pokud jde o zrušení zajištění, jeho omezení nebo vynětí ze zajištění, odkladný účinek.

Oddíl osmý

Zmocněnec zúčastněné osoby a poškozeného

§ 50

(1) Zúčastněná osoba a poškozený se mohou dát zastupovat zmocněncem.

(2) Zmocněncem zúčastněné osoby a poškozeného může být jen osoba, jejíž způsobilost k právním úkonům není omezena; při hlavním líčení a veřejném zasedání nemůže být zmocněncem ten, kdo je k němu předvolán jako svědek, znalec nebo tlumočník.

(3) Zmocněncem zúčastněné osoby a poškozeného v trestním řízení, ve kterém jsou probírány skutečnosti tvořící předmět státního tajemství, může být pouze advokát nebo osoba, která se může seznamovat se státním tajemstvím na příslušném úseku.

§ 51

Zmocněnec zúčastněné osoby a poškozeného je oprávněn činit za zúčastněnou osobu nebo poškozeného návrhy a podávat za ně žádosti a opravné prostředky; je též oprávněn zúčastnit se všech úkonů, kterých se může zúčastnit zúčastněná osoba nebo poškozený.

HLAVA TŘETÍ

OBEČNÁ USTANOVENÍ O ÚKONECH TRESTNÍHO ŘÍZENÍ

§ 52

Způsob provádění úkonů trestního řízení

Při provádění úkonů trestního řízení se musí jednat s osobami na úkonu zúčastněnými tak, jak to vyžaduje význam a výchovný účel trestního řízení; vždy je nutno šetřit jejich osobnosti a jejich ústavou zaručených práv.

Oddíl první

Dožádání

§ 53

(1) Soud, státní zástupce, vyšetřovatel a policejní orgán vykonávají jednotlivé úkony trestního řízení ve svém obvodu zpravidla sami. Mimo svůj obvod vykonávají jednotlivé úkony trestního řízení dožádáním okresního soudu, státního zástupce, vyšetřovatele nebo policejního orgánu, v jehož obvodu má být úkon proveden; jestliže věc nesnese odkladu nebo je-li toho pro řádné posouzení věci nezbytně třeba, vykonají však úkon i mimo svůj obvod sami.

(2) Nejvyšší soud, vrchní soud a krajský soud mohou jednotlivé úkony i ve svém obvodu vykonat dožádáním okresního soudu, v jehož obvodu má být úkon proveden; Nejvyšší soud a vrchní soud to mohou učinit též dožádáním krajského soudu.

§ 54

(1) V dožádání je třeba uvést spisové údaje, jejichž znalost je nutná k řádnému provedení úkonu. Je-li třeba, připojí dožadující orgán spisy a poukáže na ty jejich části, kde jsou potřebné údaje obsaženy. Dožádaný orgán je podle povahy věci a podle toho, co při provádění úkonu vyšlo najevo, oprávněn i povinen provést i další nezbytné úkony, zejména vyslechnout další osoby a dotazovat se na okolnosti v dožádání neuvedené, může-li to přispět k rychlému a správnému rozhodnutí věci.

(2) Úkony dožádaného soudu koná soudce z povolání; má přitom práva a povinnosti předsedy senátu.

Oddíl druhý

Protokol

§ 55

Sepisování protokolu

(1) O každém úkonu trestního řízení se sepíše, a to zpravidla při úkonu nebo bezprostředně po něm, protokol, který musí obsahovat

- a) pojmenování soudu, státního zástupce nebo jiného orgánu konajícího úkon,
- b) místo, čas a předmět úkonu,
- c) jméno a příjmení úředních osob a jejich funkce, jméno a příjmení přítomných stran, jméno a příjmení zákonných zástupců, obhájců a zmocněnců, kteří se úkonu zúčastnili, a u obviněného též adresu, kterou uvede pro účely doručování (§ 62, 63),
- d) stručné, ale výstižné vylíčení průběhu úkonu, z něhož by bylo patrné i zachování zákonných ustanovení upravujících provádění úkonu, dále podstatný obsah rozhodnutí při úkonu vyhlášených, a byl-li hned při úkonu doručen opis rozhodnutí, osvědčení o tomto doručení,
- e) návrhy stran, udělení poučení, popřípadě vyjádření poučených osob,
- f) námitky stran nebo vyslychaných osob proti obsahu protokolu.

(2) Hrozí-li svědku nebo osobě jemu blízké v souvislosti s podáním svědectví zjevně újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí, jméno a příjmení svědka a jeho další osobní údaje se do protokolu nezapisují, ale vedou se odděleně od trestního spisu a mohou se s nimi seznamovat jen orgány činné

v trestním řízení. Svědek se poučí o právu podepsat protokol o výsledku smyšleným jménem a příjmením, pod kterým je pak veden. Pominou-li důvody pro oddělené vedení osobních údajů svědka, připojí se tyto údaje k trestnímu spisu.

(3) Výpovědi osob, které již byly vyslechnuty, se do protokolu o hlavním líčení nebo veřejném zasedání zapisují jen potud, pokud obsahují odchylky nebo dodatky k dřívějším výpovědím.

(4) V českém jazyce se sepíše protokol o výpovědi osoby, i když vyslýchaná osoba vypovídá v jiném jazyce; záleží-li na doslovném znění výpovědi, zapisuje zapisovatel nebo tlumočník do protokolu příslušnou část výpovědi také v jazyku, jímž tato osoba vypovídá.

(5) V důležitých případech lze kromě protokolu pořádit o jednání i těsnopisný zápis, který se pak spolu s přepisem do obvyklého písma připojí k protokolu. K zachycení průběhu jednání lze v případě potřeby použít i jiného vhodného prostředku. Pomůcku k tomu použitou je třeba označit, spolehlivě uschovat a v protokolu poznamenat, kde je uložena.

§ 56

Podpisování protokolu

(1) Protokol o hlavním líčení a o veřejném a neveřejném zasedání podpisuje předseda senátu a zapisovatel; jiné protokoly podepíše ten, kdo úkon vykonal, a osoba, které se úkon týká, popřípadě zapisovatel, tlumočník, znalec nebo jiná osoba přivzatá k úkonu. Má-li protokol o výsledku více stránek, musí vyslýchaná osoba podepsat každou stránku protokolu. Odmítne-li vyslýchaný nebo jiná osoba přivzatá k úkonu protokol podepsat, uvede se to v protokolu s poznamenáním důvodu odmítnutí.

(2) Nemůže-li předseda senátu pro překážku delšího trvání podepsat protokol o hlavním líčení nebo o veřejném či neveřejném zasedání, podepíše jej jiný člen senátu. Je-li tato překážka u jiné osoby nebo u samosoudce, poznamená se v protokolu důvod, proč podpis odpadá.

§ 57

Oprava protokolu

(1) O opravě a doplnění protokolu o hlavním líčení a o veřejném a neveřejném zasedání a rovněž o námitkách proti takovému protokolu rozhoduje soud, o jehož protokol jde. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost.

(2) Ten, kdo řídil jednání nebo provádění úkonu, může i po podpisu protokolu nařídít nebo provést opravu písařských chyb nebo jiných zřejmých nesprávností. Oprava se provede tak, aby původní zápis zůstal čitelný; opravu podepíše ten, kdo ji nařídil.

§ 58

Protokol o hlasování

(1) V protokolu o hlasování se uvede kromě všeobecných náležitostí (§ 55 odst. 1)

- postup při jednotlivých hlasováních, jejich výsledek a výrok rozhodnutí,
- mínění odlišné od názoru většiny, a to v celém znění i se stručným odůvodněním.

(2) Zápis o všech hlasováních, která se vyskytla v průběhu téhož jednání, pojme se do jediného protokolu o hlasování.

(3) Protokol o hlasování podpisují všichni členové senátu a zapisovatel.

(4) Protokol o hlasování se zalepí a připojí k protokolu o jednání. Otevřít jej smí jen předseda senátu u nadřízeného soudu při rozhodování o opravném prostředku a předseda senátu Nejvyššího soudu při rozhodování o stížnosti pro porušení zákona, jakož i soudce pověřený vyhotovením rozsudku; po nahlédnutí jej opět zalepí a otevření potvrdí svým podpisem.

(5) Protokol o hlasování se neseписuje, jde-li o jednoduchá rozhodnutí, na kterých se senát usnesl jednomyslně a kterým předcházela porada pouze v jednacím síni bez přerušení jednání; v protokolu o jednání se v takovém případě poznamená, že usnesení bylo učiněno bez přerušení jednání.

Oddíl třetí

Podání

§ 59

(1) Podání se posuzuje vždy podle svého obsahu, i když je nesprávně označeno. Lze je učinit písemně, ústně do protokolu, telegraficky, telefaxem nebo dálnopisem.

(2) Činí-li se ústně trestní oznámení, je nutno oznamovatele vyslechnout o okolnostech, za nichž byl čin spáchán, o osobních poměrech toho, na něhož se oznámení podává, o důkazech a o výši škody způsobené oznámeným činem; je-li oznamovatel zároveň poškozeným nebo jeho zmocněncem, musí být vyslechnut též o tom, zda žádá, aby soud rozhodl v trestním řízení o jeho nároku na náhradu škody. Výslech má být proveden tak, aby byl získán podklad pro další řízení.

(3) Jestliže byl protokol o trestním oznámení učiněn ústně sepsán u soudu, zašle jej soud neprodleně státnímu zástupci.

Oddíl čtvrtý

Lhůty

§ 60

Počítání lhůt

(1) Do lhůty určené podle dní se nezapočítává den, kdy se stala událost určující počátek lhůty.

(2) Lhůta stanovená podle týdnů, měsíců nebo let končí uplynutím toho dne, který svým jménem nebo číselným označením odpovídá dni, kdy se stala událost určující počátek lhůty. Chybí-li tento den v posledním měsíci lhůty, končí lhůta uplynutím posledního dne tohoto měsíce.

(3) Případně-li konec lhůty na den pracovního klidu nebo pracovního volna, pokládá se za poslední den lhůty nejbližší příští pracovní den.

(4) Lhůta je zachována též tehdy, jestliže podání bylo ve lhůtě

- a) dáno na poštu a adresováno soudu, státnímu zástupci, vyšetřovateli nebo policejnímu orgánu, u něhož má být podáno nebo který má ve věci rozhodnout,
- b) učiněno u soudu nebo u státního zástupce, který má ve věci rozhodnout,
- c) učiněno příslušníkem ozbrojených sil nebo ozbrojeného sboru v činné službě u jeho náčelníka,
- d) učiněno u ředitele věznice, kde je ten, kdo podání činí, ve vazbě nebo v trestu, nebo
- e) učiněno ústně do protokolu u kteréhokoli okresního soudu nebo okresního státního zástupce.

§ 61

Navrácení lhůty

(1) Zmešká-li obviněný nebo jeho obhájce z důležitých důvodů lhůtu k podání opravného prostředku, povolí mu orgán, jemuž přísluší o opravném prostředku rozhodovat, navrácení lhůty. O navrácení lhůty je třeba požádat do tří dnů od pominutí překážky. Nebyl-li opravný prostředek ještě podán, je třeba jej se žádostí spojit. Jde-li o odvolání proti rozsudku, je možno odvolání odůvodnit ještě ve lhůtě osmi dnů od doručení usnesení o povolení navrácení lhůty.

(2) Byl-li opravný prostředek už zamítnut jako opožděný, zruší orgán při povolení navrácení lhůty zároveň i svoje rozhodnutí o zamítnutí opravného prostředku.

(3) Ustanovení odstavců 1 a 2 se užije přiměřeně i tehdy, ukáže-li se, že lhůta k podání opravného prostředku, který byl zamítnut jako opožděný, zmeškána nebyla.

Oddíl pátý

Doručování

§ 62

Obecné ustanovení

(1) Nebyla-li písemnost doručena při úkonu trestního řízení, doručí se zpravidla poštou. Je-li adresátem obviněný, doručuje se mu na adresu, kterou k tomu účelu uvedl [§ 55 odst. 1 písm. c)].

(2) V případě potřeby, zejména při nařízeném předvedení, při neúspěšnosti pokusu doručit jiným způsobem do vlastních rukou adresáta zásilku, u níž je uložení vyloučeno, nebo při nebezpečí, že průtahem v doručování bude jednání zmařeno, lze o doručení požádat i policejní orgán nebo orgán obce.

(3) Nebyl-li adresát zastižen, ačkoli se v místě doručení zdržuje, doručí se jiné dorostlé osobě bydlící v témže bytě nebo v témže domě anebo zaměstnané na témže pracovišti, je-li ochotna písemnost převzít a její odevzdání obstarat.

(4) Není-li takové osoby, zásilka se uloží a adresát se vhodným způsobem vyzvedne, kde si ji může vyzvednout. Písemnost se považuje za doručenou dnem, kdy byla uložena, i když se adresát o uložení nedověděl.

(5) Písemnosti určené osobám požívajícím výsad a imunit podle mezinárodního práva nebo osobám v jejich bytech se předloží Ministerstvu spravedlnosti; to zařídí jejich doručení.

§ 63

Doručování do vlastních rukou

(1) Do vlastních rukou se doručuje

- a) obviněnému obžaloba a předvolání,
- b) osobám oprávněným podat proti rozhodnutí opravný prostředek opis tohoto rozhodnutí,
- c) jiná písemnost, jestliže to předseda senátu, státní zástupce, vyšetřovatel nebo policejní orgán z důležitých důvodů nařídí.

(2) Nebyl-li adresát zásilky, kterou je třeba doručit do vlastních rukou, zastižen, zásilka se uloží a adresát se vhodným způsobem vyzvedne, kde si ji může vyzvednout. Nevyzvedne-li si adresát zásilku do tří dnů od uložení, považuje se poslední den této lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedověděl, ačkoliv se v místě doručení zdržuje.

(3) Uložit doručovanou zásilku podle odstavce 2 nelze, doručuje-li se

- a) obviněnému obžaloba, rozsudek, trestní příkaz nebo předvolání k hlavnímu líčení nebo veřejnému zasedání,
- b) jiná písemnost, jestliže to předseda senátu, státní

zástupce, nebo vyšetřovatel z důležitých důvodů nařídí.

(4) Je-li uložení doručované zásilky vyloučeno, musí to odesílatel na zásilce nápadně vyznačit.

§ 64

Odepření přijetí

(1) Odepře-li adresát písemnost přijmout, poznamená se to na doručence spolu s datem a důvodem odepření a písemnost se vrátí.

(2) Uzná-li předseda senátu, státní zástupce, vyšetřovatel nebo policejní orgán, který písemnost odeslal, že přijetí bylo odepřeno bezdůvodně, považuje se písemnost za doručenou dnem, kdy přijetí bylo odepřeno; na tento následek musí být adresát doručovatelem upozorněn.

Oddíl šestý

Nahlížení do spisů

§ 65

(1) Obviněný, poškozený a zúčastněná osoba, jejich obhájci a zmocněnci, jakož i společenský zástupce mají právo nahlížet do spisů, s výjimkou protokolu o hlasování, činit si z nich výpisky a poznámky a pořizovat si na své náklady kopie spisů a jejich částí. Totéž právo mají zákonní zástupci obviněného, poškozeného nebo zúčastněné osoby, jestliže tyto osoby jsou zbaveny způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jejich způsobilost k právním úkonům omezena. Jiné osoby tak mohou činit se souhlasem předsedy senátu a v přípravném řízení se souhlasem státního zástupce, vyšetřovatele nebo policejního orgánu, jen pokud je toho třeba k uplatnění jejich práv.

(2) V přípravném řízení může státní zástupce, vyšetřovatel nebo policejní orgán právo nahlédnout do spisů a spolu s tím ostatní práva uvedená v odstavci 1 ze závažných důvodů odepřít. Závažnost důvodů, ze kterých tato práva odepřel vyšetřovatel nebo policejní orgán, je na žádost osoby, jíž se odepření týká, státní zástupce povinen urychleně přezkoumat. Tato práva nelze odepřít obviněnému a obhájci, jakmile byli upozorněni na možnost prostudovat spisy.

(3) Tomu, kdo měl právo být úkonu přítomen, nemůže být odepřeno nahlédnutí do protokolu o takovém úkonu. Obviněnému a jeho obhájci nemůže být odepřeno nahlédnutí do záznamu o sdělení obvinění (§ 160 odst. 1).

(4) Práva státních orgánů nahlížet do spisů podle jiných zákonných předpisů nejsou ustanovením předchozích odstavců dotčena.

(5) Při povolování nahlížet do spisů je nutno učinit takové opatření, aby bylo zachováno státní, hospodářské a služební tajemství.

Oddíl sedmý

Pořádková pokuta

§ 66

(1) Kdo přes předchozí napomenutí ruší řízení nebo kdo se k soudu, státnímu zástupci, vyšetřovateli nebo policejnímu orgánu chová urážlivě nebo kdo bez dostatečné omluvy neuposlechne příkazu nebo nevyhoví výzvě, které mu byly dány podle tohoto zákona, může být předsedou senátu a v přípravném řízení státním zástupcem, vyšetřovatelem nebo policejním orgánem potrestán pořádkovou pokutou do 50 000 Kč.

(2) Dopustí-li se jednání uvedeného v odstavci 1 příslušník ozbrojených sil nebo ozbrojeného sboru v činné službě, může se přenechat příslušnému veliteli nebo náčelníku ke kázeňskému potrestání. Dopustí-li se takového jednání osoba, která je ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, může se přenechat řediteli vazební věznice nebo věznice k uložení pořádkového opatření nebo ke kázeňskému potrestání. Příslušný velitel, náčelník nebo ředitel je povinen o výsledku vyrozumět orgán činný v trestním řízení.

(3) Dopustí-li se jednání uvedeného v odstavci 1 obhájce nebo v řízení před soudem státní zástupce, předá se příslušnému orgánu ke kárnému postihu. Tento orgán je povinen o výsledku vyrozumět orgán činný v trestním řízení.

(4) Proti rozhodnutí podle odstavců 1 až 3 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

HLAVA ČTVRTÁ

ZAJIŠTĚNÍ OSOB A VĚCÍ

Oddíl první

Vazba

§ 67

Důvody vazby

Obviněný smí být vzat do vazby jen tehdy, jsou-li tu konkrétní skutečnosti, které odůvodňují obavu,

- a) že uprchne nebo se bude skrývat, aby se tak trestnímu stíhání nebo trestu vyhnul, zejména nelze-li jeho totožnost hned zjistit, nemá-li stále bydliště anebo hrozí-li mu vysoký trest,
- b) že bude působit na svědky nebo spoluobviněné nebo jinak mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání, nebo
- c) že bude pokračovat v trestné činnosti, dokoná trestný čin, o který se pokusil, nebo vykoná trestný čin, který připravoval nebo kterým hrozil.

§ 68

Rozhodnutí o vazbě

Vzít do vazby lze toliko osobu, které bylo sděleno obvinění (§ 160). Rozhodnutí o vazbě musí být odůvodněno též skutkovými okolnostmi. O vazbě rozhoduje soud a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce.

§ 69

Příkaz k zatčení

(1) Jestliže je dán některý z důvodů vazby (§ 67) a obviněného nelze předvolat, předvést nebo zadržet a zajistit tak jeho přítomnost u výslechu, vydá v přípravném řízení soudce na návrh státního zástupce a v řízení před soudem předseda senátu příkaz, aby byl obviněný zatčen.

(2) Příkaz k zatčení musí vedle údajů zajišťujících, že obviněný nebude zaměněn s jinou osobou, obsahovat stručný popis skutku, pro nějž je obviněný stíhán, označení trestného činu, který se v tomto skutku spátruje, a přesný popis důvodů, pro které se příkaz k zatčení vydává.

(3) Zatčení provedou na podkladě příkazu policejní orgány, které jsou též povinny, je-li toho k provedení příkazu třeba, vypátrat pobyt obviněného.

(4) Policejní orgán, který obviněného na podkladě příkazu zatkł, je povinen ho neodkladně, nejpozději však do 24 hodin dodat soudu, jehož soudce příkaz vydal; není-li to výjimečně možné vzhledem ke značné vzdálenosti místa zatčení od sídla soudu, jehož soudce příkaz vydal, musí být obviněný dodán nejpozději do 24 hodin od zatčení jinému věcně příslušnému soudu. Nestane-li se tak, musí být obviněný propuštěn na svobodu.

(5) Soudce, jemuž byl obviněný dodán, musí obviněného neprodleně vyslechnout, rozhodnout o vazbě a rozhodnutí oznámit obviněnému do 24 hodin od doby, kdy mu byl obviněný dodán. Provádí-li výslech obviněného jiný věcně příslušný soudce, informuje o jeho výsledku soudce věcně příslušného soudu, který příkaz k zatčení vydal. Tento soudce po získání informace o výsledku rozhodne o vazbě a své rozhodnutí oznámí prostřednictvím soudce provádějícího výslech obviněnému. Není-li obviněnému oznámeno rozhodnutí do 24 hodin od doby, kdy byl dodán soudu nebo soudci provádějícímu jeho výslech, musí být obviněný propuštěn na svobodu. Obviněný má právo požadovat, aby obhájce byl přítomen při jeho výslechu, pokud je v uvedené lhůtě dosažitelný.

(6) V řízení před soudem rozhodne o vazbě zatčeného soudce.

(7) Obviněného, který byl vzat do vazby, dodají do místa výkonu vazby policejní orgány.

§ 70

Vyrozumění o vzetí do vazby

O vzetí do vazby je třeba bez průtahů vyrozumět některého rodinného příslušníka obviněného, jakož i vedoucího jeho pracoviště. O vzetí do vazby příslušníka ozbrojených sil nebo ozbrojeného sboru je třeba vyrozumět též jeho velitele nebo náčelníka.

Trvání vazby

§ 71

(1) Orgány činné v trestním řízení jsou povinny vyřizovat vazební věci přednostně s největším urychlením.

(2) Vazba může trvat v přípravném řízení a v řízení před soudem jen nezbytně nutnou dobu. Jestliže by vazba v přípravném řízení přesáhla šest měsíců a propuštěním obviněného na svobodu by mohlo být zmařeno nebo ztíženo dosažení účelu trestního řízení, na návrh státního zástupce může o dalším trvání vazby do jednoho roku rozhodnout soudce a nad tuto lhůtu, nejvýše však do dvou let, může rozhodnout senát.

(3) Vazba v řízení před soudem spolu s vazbou v přípravném řízení nesmí trvat déle než dva roky. Pokud nebylo možné pro obtížnost věci nebo z jiných závažných důvodů trestní stíhání v této lhůtě skončit a propuštěním obviněného na svobodu hrozí, že bude zmařeno nebo podstatně ztíženo dosažení účelu trestního řízení, může o dalším trvání vazby na nezbytně nutnou dobu rozhodnout Nejvyšší soud.

(4) Prodloužit vazbu podle odstavců 2 a 3 lze jen tak, aby vykonaná vazba a lhůta, o níž je trvání vazby prodlouženo, nepřesáhla tři roky, a u zvláště závažných trestných činů¹⁾ čtyři roky.

(5) Návrh na prodloužení lhůty podle odstavce 3 podává v řízení před soudem předseda senátu a v přípravném řízení nejvyšší státní zástupce.

(6) Návrh na prodloužení lhůty podle odstavců 2 a 3 je nutno doručit soudu nejpozději 15 dnů před skončením příslušné lhůty. Pokud návrh není uvedeným způsobem předložen, musí předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce propustit obviněného na svobodu nejpozději den po uplynutí lhůty, na níž bylo trvání vazby omezeno.

(7) Za podmínek uvedených v odstavci 3 je nejvyšší státní zástupce povinen podat návrh na prodloužení vazby způsobem uvedeným v odstavci 6 i tehdy, jestliže v době kratší než 15 dnů před skončením vazební lhůty podá obžalobu.

¹⁾ § 41 odst. 2 trestního zákona.

(8) Lhůty uvedené v odstavcích 2 a 3 se počítají od doby, kdy došlo k zatčení nebo zadržení obviněného, anebo nepředcházelo-li zatčení nebo zadržení, od doby, kdy došlo na základě rozhodnutí o vazbě k omezení osobní svobody obviněného. Při vrácení věci státnímu zástupci k došetření běží lhůta uvedená v odstavci 2 ode dne, kdy byl spis doručen státnímu zástupci.

(9) Délka trvání vazby, o níž bylo rozhodnuto podle § 275 odst. 3 nebo § 287, se posuzuje samostatně a nezávisle na vazbě v původním řízení.

§ 72

(1) Všechny orgány činné v trestním řízení jsou povinny zkoumat v každém období trestního stíhání, zda důvody vazby ještě trvají nebo zda se nezměnily. Soudce tak činí v přípravném řízení pouze při rozhodování o návrhu státního zástupce na prodloužení vazby (§ 71 odst. 2) a při rozhodování o žádosti obviněného o propuštění z vazby podle odstavce 3. Pomině-li důvod vazby, musí být obviněný ihned propuštěn na svobodu. V přípravném řízení o tom může rozhodnout též státní zástupce.

(2) Obviněný má právo kdykoliv žádat o propuštění na svobodu. Nevyhoví-li v přípravném řízení státní zástupce takové žádosti, předloží ji neprodleně soudu. O takové žádosti musí být neodkladně rozhodnuto. Byla-li žádost zamítnuta, může ji obviněný, neuvede-li v ní jiné důvody, opakovat až po uplynutí čtrnácti dnů od právní moci rozhodnutí.

(3) Souhlasí-li státní zástupce s propuštěním obviněného na svobodu, může v řízení před soudem o propuštění z vazby rozhodnout předseda senátu.

§ 73

Nahrazení vazby zárukou nebo slibem

(1) Je-li dán důvod vazby uvedený v § 67 písm. a) nebo c), může orgán rozhodující o vazbě ponechat obviněného na svobodě nebo ho propustit na svobodu, jestliže

- a) sdružení uvedené v § 4 odst. 1, anebo důvěryhodná osoba schopná příznivě ovlivňovat chování obviněného, nabídne převzetí záruky za další chování obviněného a za to, že se obviněný na vyzvání dostaví k soudu, státnímu zástupci nebo vyšetřovateli a že vždy předem oznámí vzdálení se z místa pobytu a soud nebo v přípravném řízení soudce považuje záruku vzhledem k osobě obviněného a k povaze projednávaného případu za dostatečnou a přijme ji, nebo
- b) obviněný dá písemný slib, že povede řádný život, zejména že se nedopustí trestné činnosti a že splní povinnosti a dodrží omezení, která se mu uloží a soud nebo v přípravném řízení soudce považuje slib vzhledem k osobě obviněného a k povaze projednávaného případu za dostatečný a přijme jej.

(2) Soud a v přípravném řízení státní zástupce seznámí toho, kdo nabízí převzetí záruky podle odstavce 1 písm. a) a splňuje podmínky pro její přijetí, s podstatou obvinění a se skutečnostmi, v nichž je shledáván důvod vazby.

§ 73a

Peněžitá záruka

(1) Je-li dán důvod vazby uvedený v § 67 písm. a) nebo c), může soud a v přípravném řízení soudce ponechat obviněného na svobodě nebo ho propustit na svobodu též tehdy, jestliže přijme složenou peněžitou záruku, jejíž výši určil. Je-li však obviněný stíhán pro trestný čin teroru (§ 93 a 93a), obecného ohrožení podle § 179 odst. 2, 3, nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 odst. 3, vraždy (§ 219), ublížení na zdraví (§ 222), loupeže podle § 234 odst. 3, znásilnění podle § 241 odst. 2, 3 a pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 3, 4 tr. zák. a je-li dán důvod vazby uvedený v § 67 písm. c), nelze peněžitou záruku přijmout. Se souhlasem obviněného může peněžitou záruku složit i jiná osoba, musí však být před jejím přijetím seznámena s podstatou obvinění a se skutečnostmi, v nichž je shledáván důvod vazby.

(2) S přihlédnutím k osobě a k majetkovým poměrům obviněného nebo toho, kdo za něho složení peněžitě záruky nabízí, k povaze spáchaného činu a výši způsobené škody určí soud nebo soudce výši peněžitě záruky v odpovídající hodnotě od 10 000 Kč výše a způsob jejího složení.

(3) Soud a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce rozhodne, že peněžitá záruka připadá státu, jestliže obviněný

- a) uprchne, skrývá se nebo neoznámí změnu svého pobytu a znemožní tak doručení předvolání nebo jiné písemnosti soudu, státního zástupce nebo vyšetřovatele,
- b) zaviněně se nedostaví na předvolání k úkonu trestního řízení, jehož provedení je bez jeho přítomnosti vyloučeno,
- c) pokračuje v trestné činnosti nebo se pokusí dokonat trestný čin, který dříve nedokonal nebo který připravoval nebo kterým hrozil, nebo
- d) se vyhýbá výkonu uloženého trestu odnětí svobody nebo peněžitěho trestu nebo výkonu náhradního trestu odnětí svobody za peněžitý trest.

Na důvody, pro které peněžitá záruka může připadnout státu, musí být obviněný a osoba, která peněžitou záruku složila, předem upozorněni.

(4) Peněžitou záruku zruší na návrh obviněného nebo osoby, která ji složila, anebo i bez návrhu soud nebo soudce, který o jejím přijetí rozhodl, jestliže pominuly důvody, které k jejímu přijetí vedly. Byl-li obviněný pravomocně odsouzen k nepodmíněnému

trestu odnětí svobody nebo peněžitému trestu, může soud rozhodnout, že peněžitá záruka trvá do dne, kdy odsouzený nastoupí výkon trestu odnětí svobody nebo zaplatí peněžitý trest. Obviněný, který byl pravomocně odsouzen k peněžitému trestu, může též požádat, aby záruky, kterou složil, bylo použito k zaplacení peněžitého trestu.

§ 74

Stížnost proti rozhodnutí o vazbě

(1) Proti rozhodnutí o vazbě (§ 68, 69, 72, 73, 73a), s výjimkou rozhodnutí o jejím prodloužení (§ 71 odst. 2, 5), je přípustná stížnost.

(2) Odkladný účinek má pouze stížnost státního zástupce proti rozhodnutí o propuštění obviněného z vazby (§ 72, 73, 73a) a stížnost stran proti rozhodnutí o případnutí peněžitě záruky státu (§ 73a). Byl-li však státní zástupce při vyhlášení takového rozhodnutí přítomen, má jeho stížnost odkladný účinek jen tehdy, byla-li podána ihned po vyhlášení rozhodnutí; jde-li o propuštění z vazby po vyhlášení zprošťujícího rozsudku, má stížnost státního zástupce odkladný účinek jen tehdy, podal-li státní zástupce také odvolání proti rozsudku.

§ 74a

Omezení obviněného ve výkonu trestu odnětí svobody

(1) Je-li vedeno trestní stíhání proti obviněnému ve výkonu trestu odnětí svobody a je-li dán některý z důvodů vazby podle § 67, rozhodne o důvodech, obsahu a trvání nezbytných omezení, která se proti němu uplatní, soud a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce.

(2) Uložená omezení nesmí být závažnější než ta, kterým by jinak byl obviněný podroben ve vazbě.

(3) Na řízení o omezeních a o jejich trvání se užijí přiměřeně ustanovení § 71 a 72. Proti rozhodnutí podle odstavce 1 je přípustná stížnost.

Oddíl druhý

Zadržení

§ 75

Zadržení obviněného vyšetřovatelem

Jestliže je tu některý z důvodů vazby (§ 67) a pro neodkladnost věci nelze rozhodnutí o vazbě předem opatřit, může vyšetřovatel obviněného zadržet prozatím sám. Je však povinen provedené zadržení státnímu zástupci bezodkladně ohlásit a předat mu opis protokolu, který sepsal při zadržení, i další materiál, který státní zástupce potřebuje, aby popřípadě mohl podat

návrh na vzetí do vazby. Návrh musí být podán tak, aby obviněný mohl být nejpozději do 24 hodin od zadržení odevzdán soudu, jinak musí být propuštěn na svobodu.

§ 76

Zadržení osoby podezřelé

(1) Osobu podezřelou ze spáchání trestného činu může, je-li dán některý z důvodů vazby (§ 67), vyšetřovatel v naléhavých případech zadržet, i když jí dosud nebylo sděleno obvinění (§ 160 odst. 1). K zadržení je třeba předchozího souhlasu státního zástupce. Bez takového souhlasu lze zadržení provést, jen jestliže věc nesnese odkladu a souhlasu předem nelze dosáhnout, zejména byla-li osoba přistižena při trestném činu anebo zastížena na útěku.

(2) Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned vyšetřovateli nebo policejnímu orgánu; příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.

(3) Vyšetřovatel, který provedl zadržení, zadrženou osobu vyslechne a o výsledku sepiše protokol, v němž označí místo, čas a bližší okolnosti zadržení a uvede osobní údaje zadržené osoby, jakož i podstatné důvody zadržení.

(4) Vyšetřovatel, který zadržení provedl nebo kterému byla podle odstavce 2 odevzdána osoba přistižená při trestném činu, ji propustí bezodkladně na svobodu v případě, že bude podezření rozptýleno nebo důvody zadržení z jiné příčiny odpadnou. Nepropustí-li zadrženou osobu na svobodu, předá státnímu zástupci protokol o jejím výsledku se záznamem o sdělení obvinění (§ 160) a další důkazní materiál tak, aby státní zástupce popřípadě mohl podat návrh na vzetí do vazby. Návrh musí vyšetřovatel podat bez odkladu, aby osoba zadržená podle tohoto zákona mohla být odevzdána soudu nejpozději do 24 hodin od tohoto zadržení; jinak musí být propuštěna na svobodu.

(5) Ustanovení § 33 odst. 1, § 91, 92, 93 a 95 je třeba přiměřeně dbát i tehdy, jestliže je zadržená osoba vyslýchána v době, kdy jí ještě nebylo sděleno obvinění (§ 160).

(6) Zadržená osoba má právo zvolit si obhájce a radit se s ním již v průběhu zadržení; má též právo požadovat, aby obhájce byl přítomen při jejím výsledku podle odstavce 3, ledaže je obhájce ve lhůtě tam uvedené nedosažitelný.

§ 77

Rozhodnutí o zadržené osobě

(1) Nenařídil-li státní zástupce propuštění zadržené osoby na podkladě materiálů mu došlých, popřípadě po jejím opětovném výslechu, je povinen odevzdat ji ve lhůtě 24 hodin od zadržení soudu s návrhem na vzetí do vazby. K návrhu připojí dosud získaný důkazní materiál.

(2) Soudce je povinen vyslechnout zadrženou osobu (odstavec 1) a do 24 hodin od doručení návrhu státního zástupce rozhodnout o jejím propuštění na svobodu anebo rozhodnout, že ji bere do vazby. O době a místě konání výslechu vyrozumí bezodkladně vhodným způsobem zvoleného nebo ustanoveného obhájce, pokud je dosažitelný, a o jeho účast zadržená osoba požádala, a státního zástupce. Obhájce a státní zástupce se mohou výslechu zúčastnit a klást zadržené osobě otázky, avšak teprve tehdy, až jim k tomu soudce udělí slovo. Překročení doby 24 hodin od doručení návrhu státního zástupce na vzetí do vazby je vždy důvodem rozhodnutí o propuštění obviněného na svobodu.

Oddíl třetí

Vydání a odnětí věci

§ 78

Povinnost k vydání věci

(1) Kdo má u sebe věc důležitou pro trestní řízení, je povinen ji na vyzvání předložit soudu, státnímu zástupci, vyšetřovateli nebo policejnímu orgánu; je-li ji nutno pro účely trestního řízení zajistit, je povinen věc na vyzvání těmto orgánům vydat. Při vyzvání je třeba ho upozornit na to, že nevyhoví-li výzvě, může mu být věc odňata, jakož i na jiné následky nevyhovění (§ 66).

(2) Povinnost podle odstavce 1 se nevztahuje na listinu, jejíž obsah se týká okolnosti, o které platí zákaz výslechu, ledaže došlo k zproštění povinnosti zachovat věc v tajnosti nebo k zproštění povinnosti mlčenlivosti (§ 99).

(3) Vyzvat k vydání věci je oprávněn předseda senátu, v přípravném řízení státní zástupce, vyšetřovatel nebo policejní orgán.

§ 79

Odnětí věci

(1) Nebude-li věc důležitá pro trestní řízení na vyzvání vydána tím, kdo ji má u sebe, může mu být na příkaz předsedy senátu a v přípravném řízení na příkaz státního zástupce, vyšetřovatele nebo policejního orgánu odňata. Vyšetřovatel nebo policejní orgán potřebuje k vydání takového příkazu předchozí souhlas státního zástupce.

(2) Nevykoná-li orgán, který příkaz k odnětí věci vydal, odnětí věci sám, provede je na podkladě příkazu policejní orgán.

(3) Bez předchozího souhlasu uvedeného v odstavci 1 může být příkaz vyšetřovatelem nebo policejním orgánem vydán jen tehdy, jestliže nelze předchozího souhlasu dosáhnout a věc nesnese odkladu.

(4) K odnětí věci se podle možnosti přibere osoba, která není na věci zúčastněna.

(5) Protokol o vydání a odnětí věci musí obsahovat též dostatečně přesný popis vydané nebo odňaté věci, který by umožnil určit její totožnost.

(6) Osobě, která věc vydala nebo jí byla věc odňata, vydá orgán, který úkon provedl, ihned písemné potvrzení o převzetí věci nebo opis protokolu.

Vrácení věci

§ 80

(1) Není-li věc, která byla podle § 78 vydána nebo podle § 79 odňata, k dalšímu řízení už třeba a nepřichází-li v úvahu její propadnutí nebo zabrání, vrátí se tomu, kdo ji vydal nebo komu byla odňata. Jestliže na ni uplatňuje právo osoba jiná, vydá se tomu, o jehož právu na věc není pochyb. Při pochybnostech se věc uloží do úschovy a osoba, která si na věc činí nárok, se upozorní, aby jej uplatnila v řízení ve věcech občanskoprávních. Pokud osoba, která má na věc právo, ji přes opakovanou výzvu nepřevzme, bude věc prodána a částka za ni stržená bude uložena do úschovy soudu. Na prodej se užije přiměřeně předpisu o soudním prodeji zabavených movitých věcí.

(2) Je-li nebezpečí, že se věc, která nemohla být vrácena nebo vydána podle odstavce 1, zkáží, prodá se a částka za ni stržená se uloží do úschovy soudu. Na prodej se užije přiměřeně předpisu o soudním prodeji zabavených movitých věcí.

(3) Rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 činí předseda senátu, v přípravném řízení státní zástupce, vyšetřovatel nebo policejní orgán. Proti rozhodnutí o vrácení a vydání věci, jakož i o uložení do úschovy, je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 81

(1) Jestliže byla obviněným vydána nebo mu odňata věc, kterou získal nebo pravděpodobně získal trestným činem, a buď není známo, komu věc patří, nebo není znám pobyt poškozeného, vyhlásí se veřejně popis věci. Vyhlášení se učiní způsobem pro vyptávání poškozeného nejúčelnějším, a to spolu s vyzváním, aby se poškozený přihlásil do šesti měsíců od vyhlášení.

(2) Uplatnil-li ve lhůtě uvedené v odstavci 1 nárok na věc někdo jiný než obviněný, postupuje se podle § 80

odst. 1. Jestliže nárok na věc neuplatnil nikdo jiný, vydá se věc, nebo byla-li zatím pro nebezpečí zkázy už prodána, částka za ni stržená obviněnému na jeho žádost, pokud nejde o věc, kterou získal trestným činem. Jde-li o takovou věc nebo nepožádal-li obviněný o vrácení věci, věc se odevzdá orgánu příslušnému podle zvláštních předpisů, který provede její realizaci. Tím není dotčeno právo vlastníka žádat vydání částky stržené za věc.

(3) Jde-li o věc bezcennou, lze ji zničit, a jde-li o věc nepatrné ceny, lze ji odevzdat orgánu příslušnému podle zvláštních předpisů k realizaci, a to v obou případech i bez předchozího vyhlášení popisu.

(4) Opatření a rozhodnutí uvedená v odstavcích 1 až 3 činí předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce, vyšetřovatel nebo policejní orgán. Proti usnesení o vydání věci, odevzdání věci orgánu příslušnému podle zvláštních předpisů k realizaci nebo o zničení věci je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

Oddíl čtvrtý

Domovní a osobní prohlídka, prohlídka jiných prostor a pozemků, vstup do obydlí, jiných prostor a pozemků

§ 82

Důvody domovní a osobní prohlídky, prohlídky jiných prostor a pozemků

(1) Domovní prohlídku lze vykonat, je-li důvodné podezření, že v bytě nebo v jiné prostoru sloužící k bydlení nebo v prostorách k nim náležejících (obydlí) je věc nebo osoba důležitá pro trestní řízení.

(2) Z důvodů uvedených v odstavci 1 lze vykonat i prohlídku prostor nesloužících k bydlení (jiných prostor) a pozemků, pokud nejsou veřejně přístupné.

(3) Osobní prohlídku lze vykonat, je-li důvodné podezření, že někdo má u sebe věc důležitou pro trestní řízení.

(4) U osoby zadržené a u osoby, která byla zatčena nebo která se bere do vazby, lze vykonat osobní prohlídku též tehdy, je-li tu podezření, že má u sebe zbraň nebo jinou věc, jíž by mohla ohrozit život nebo zdraví vlastní nebo cizí.

§ 83

Příkaz k domovní prohlídce

(1) Nařídit domovní prohlídku je oprávněn předseda senátu a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce. V neodkladných případech tak může namísto příslušného předsedy senátu nebo soudce

(§ 18) učinit předseda senátu nebo soudce, v jehož obvodu má být prohlídka vykonána. Příkaz k domovní prohlídce musí být vydán písemně a musí být odůvodněn. Doručí se osobě, u níž se prohlídka koná, při prohlídce, a není-li to možné, nejpozději do 24 hodin po odpadnutí překážky, která brání doručení.

(2) Na příkaz předsedy senátu nebo soudce vykoná domovní prohlídku policejní orgán, v přípravném řízení též vyšetřovatel.

§ 83a

Příkaz k prohlídce jiných prostor a pozemků

(1) Nařídit prohlídku jiných prostor nebo pozemku je oprávněn předseda senátu, v přípravném řízení státní zástupce, vyšetřovatel nebo policejní orgán. Vyšetřovatel nebo policejní orgán k tomu potřebuje předchozí souhlas státního zástupce. Příkaz musí být vydán písemně a musí být odůvodněn. Doručí se uživateli dotčených prostor nebo pozemku, a nebyl-li zastižen při prohlídce, bezprostředně po odpadnutí překážky, která doručení brání.

(2) Prohlídku jiných prostor nebo pozemku provede orgán, který ji nařídil nebo na jeho příkaz policejní orgán.

(3) Bez příkazu nebo souhlasu uvedeného v odstavci 1 může vyšetřovatel nebo policejní orgán provést prohlídku jiných prostor a pozemků jen tehdy, jestliže příkazu nebo souhlasu nelze předem dosáhnout a věc nesnese odkladu. O tomto úkonu však musí bezprostředně uvědomit orgán, který je k vydání příkazu nebo souhlasu uvedenému v odstavci 1 oprávněn.

§ 83b

Příkaz k osobní prohlídce

(1) Nařídit osobní prohlídku je oprávněn předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce nebo s jeho souhlasem vyšetřovatel nebo policejní orgán.

(2) Nevykoná-li osobní prohlídku orgán, který ji nařídil, vykoná ji na jeho příkaz policejní orgán.

(3) Osobní prohlídku vykonává vždy osoba stejného pohlaví.

(4) Bez příkazu nebo souhlasu uvedeného v odstavci 1 může vyšetřovatel nebo policejní orgán vykonat osobní prohlídku jen tehdy, jestliže příkazu nebo souhlasu předem dosáhnout nelze a věc nesnese odkladu, anebo jestliže jde o osobu přistiženou při činu nebo o osobu, na kterou byl vydán příkaz k zatčení. Bez příkazu nebo souhlasu lze též provést osobní prohlídku v případech uvedených v § 82 odst. 4.

§ 83c

Vstup do obydlí, jiných prostor
a na pozemek

(1) Vyšetřovatel nebo policejní orgán může vstoupit do obydlí, jiných prostor nebo na pozemek jen tehdy, jestliže věc nesnese odkladu a vstup tam je nezbytný pro ochranu života nebo zdraví osob nebo pro ochranu jiných práv a svobod nebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejné bezpečnosti a pořádku.

(2) Stejně tak může na místa uvedená v odstavci 1 vstoupit v případě, že byl vydán příkaz k zatčení nebo příkaz k předvedení nebo příkaz k dodání do výkonu trestu odnětí svobody osoby tam se zdržující.

(3) Po vstupu na místa shora uvedená nesmějí být provedeny žádné jiné úkony než takové, které slouží k odstranění naléhavého nebezpečí nebo k předvedení osoby.

§ 84

Předchozí výslech

Vykonat domovní prohlídku nebo osobní prohlídku nebo prohlídku jiných prostor a pozemků lze jen po předchozím výslechu toho, u koho nebo na kom se má takový úkon vykonat, a to jen tehdy, jestliže se výsledkem nedosáhlo ani dobrovolného vydání hledané věci nebo odstranění jiného důvodu, který vedl k tomuto úkonu. Předchozího výslechu není třeba, jestliže věc nesnese odkladu a výslech nelze provést okamžitě.

Výkon prohlídek a vstupů do obydlí,
jiných prostor a pozemků

§ 85

(1) Orgán vykonávající domovní prohlídku nebo prohlídku jiných prostor je povinen umožnit osobě, u níž se takový úkon koná, nebo některému dospělému členu její domácnosti nebo v případě prohlídky jiných prostor též jejímu zaměstnanci účast při prohlídce. O právu účasti při prohlídce je povinen tyto osoby poučit.

(2) K výkonu domovní a osobní prohlídky je třeba přibrat osobu, která není na věci zúčastněna. Orgán vykonávající prohlídku prokáže své oprávnění.

(3) V protokolu o prohlídce je třeba též uvést, zda byla dodržena ustanovení o předchozím výslechu, popřípadě označit důvody, proč dodržena nebyla. Došlo-li při prohlídce k vydání nebo odnětí věci, je třeba pojmout do protokolu také údaje uvedené v § 79 odst. 5.

(4) Osobě, u které byla prohlídka vykonána, vydá orgán, který takový úkon vykonal, ihned, a není-li to možné, nejdéle do 24 hodin poté písemné potvrzení o výsledku úkonu, jakož i o převzetí věcí, které byly přitom vydány nebo odňaty, anebo opis protokolu.

(5) Při vstupu do obydlí, jiných prostor a pozemků se užije ustanovení odstavců 1 až 4 přiměřeně. Účast osob uvedených v odstavci 1 při vstupu do obydlí však lze odepřít a osobu uvedenou v odstavci 2 nepřibrat, jestliže by mohlo dojít k ohrožení jejího života nebo zdraví.

§ 85a

(1) Osoba, u níž má být provedena domovní prohlídka, prohlídka jiných prostor a pozemku, osobní prohlídka nebo vstup do obydlí, je povinna tyto úkony strpět.

(2) Neumožní-li osoba, vůči níž směřuje úkon uvedený v odstavci 1, provedení takového úkonu, jsou orgány provádějící úkon oprávněny po předchozí marné výzvě překonat odpor takové osoby nebo jí vytvořenou překážku. O tom učiní záznam do protokolu (§ 85 odst. 3).

§ 85b

Provádění důkazu v bytě, obydlí,
jiných prostorách a na pozemku

Ustanovení § 83, 83a, 84, 85 a 85a se užije i tehdy, jestliže na místech v těchto ustanoveních uvedených je třeba provést rekonstrukci, rekognici nebo vyšetřovací pokus, z povahy takového úkonu vyplývá, že jej nelze provést jinde a ten, u koho se má takový úkon vykonat, k němu nedal souhlas.

Oddíl pátý

Zadržení a otevření zásilek

§ 86

Zadržení zásilek

(1) Je-li k objasnění skutečností závažných pro trestní řízení nutno zjistit obsah nedoručených telegramů, dopisů nebo jiných zásilek, které pocházejí od obviněného nebo jsou jemu určeny, nařídí předseda senátu a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce, aby je pošta nebo podnik provádějící jejich dopravu vydaly jemu a v přípravném řízení buď státnímu zástupci, nebo vyšetřovateli, anebo policejnímu orgánu.

(2) Bez nařízení uvedeného v odstavci 1 může být doprava zásilky pozdržena na příkaz státního zástupce, vyšetřovatele nebo policejního orgánu, pokud věc nesnese odkladu a nařízení nelze předem dosáhnout. Nedojde-li poště nebo podniku provádějícímu dopravu zásilek v takovém případě do tří dnů souhlas soudce podle odstavce 1, nesmí pošta nebo podnik dopravu zásilek dále zdržovat.

§ 87

Otevření zásilek

(1) Zásilku vydanou podle § 86 odst. 1 smí otevřít jen předseda senátu a v přípravném řízení se souhlasem soudce státní zástupce, vyšetřovatel nebo policejní orgán.

(2) Otevřená zásilka se odevzdá adresátovi, a není-li jeho pobyt znám, některému z jeho rodinných příslušníků; jinak se zásilka vrátí odesílateli. Je-li však obava, že by odevzdání zásilky mělo škodlivý vliv na trestní stíhání, připojí se zásilka ke spisu; je-li to vhodné, oznámí se adresátovi obsah dopisu nebo telegramu. Není-li jeho pobyt znám, učiní se oznámení některému z jeho rodinných příslušníků.

(3) Zásilka, kterou nebylo uznáno za nutné otevřít, odevzdá se ihned adresátovi nebo se vrátí poště nebo podniku, který ji vydal.

Oddíl šestý

Odposlech a záznam
telekomunikačního provozu

§ 88

(1) Je-li vedeno trestní řízení pro zvláště závažný úmyslný trestný čin nebo pro jiný úmyslný trestný čin, k jehož stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva, může předseda senátu a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce nařídít odposlech a záznam telekomunikačního provozu, pokud lze důvodně předpokládat, že jím budou sděleny významné skutečnosti pro trestní řízení. Použití odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu mezi obhájcem a obviněným je nepřípustné.

(2) Příkaz k odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu musí být vydán písemně a odůvodněn. Současně v něm musí být stanovena doba, po kterou bude odposlech a záznam prováděn a která nesmí být delší než šest měsíců. Tuto dobu může soudce prodloužit vždy na dobu dalších šest měsíců. O vydání příkazu a délce doby provádění odposlechu a záznamu musí být vyrozuměna organizace obstarávající provoz telekomunikační sítě, v jejímž obvodu bude odposlech a záznam prováděn. Odposlech a záznam telekomunikačního provozu provádí policejní orgán.

(3) Bez příkazu podle odstavce 1 může orgán činný v trestním řízení nařídít odposlech a záznam telekomunikačního provozu, nebo jej provést i sám, a to i tehdy, je-li vedeno trestní řízení pro trestný čin neuvedený v odstavci 1, pokud s tím účastník odposlouchávané stanice souhlasí.

(4) Má-li být záznam telekomunikačního provozu užit jako důkaz, je třeba k němu připojit protokol

s uvedením údajů o místě, času, způsobu a obsahu provedeného záznamu, jakož i o osobě, která záznam pořídila. Ostatní záznamy je třeba označit, spolehlivě uschovat a v protokolu založeném do spisu poznamenat, kde jsou uloženy. V jiné trestní věci, než je ta, v níž byl odposlech a záznam telekomunikačního provozu proveden, lze záznam jako důkaz užit tehdy, pokud je současně i v této věci vedeno trestní stíhání pro trestný čin uvedený v odstavci 1 nebo souhlasí-li s tím účastník odposlouchávané stanice.

(5) Pokud při odposlechu a záznamu nebyly zjištěny skutečnosti významné pro trestní řízení, je nutno záznamy předepsaným způsobem zničit.

HLAVA PÁTÁ

DOKAZOVÁNÍ

§ 89

Obecná ustanovení

(1) V trestním stíhání je v nezbytném rozsahu třeba dokazovat zejména:

- a) zda se stal skutek, v němž je spatřován trestný čin,
- b) zda tento skutek spáchal obviněný, případně z jakých pohnutek,
- c) podstatné okolnosti mající vliv na posouzení nebezpečnosti činu,
- d) podstatné okolnosti k posouzení osobních poměrů pachatele,
- e) podstatné okolnosti umožňující stanovení následku a výše škody způsobené trestným činem,
- f) okolnosti, které vedly k trestné činnosti nebo umožnily její spáchání.

(2) Za důkaz může sloužit vše, co může přispět k objasnění věci, zejména výpovědi obviněného a svědků, znalecké posudky, věci a listiny důležité pro trestní řízení a ohledání. Skutečnost, že důkaz nevyžádal orgán činný v trestním řízení, ale předložila jej některá ze stran, není důvodem k odmítnutí takového důkazu.

(3) Důkaz získaný nezákonným donucením nebo hrozbou takového donucení nesmí být použit v řízení s výjimkou případu, kdy se použije jako důkaz proti osobě, která takového donucení nebo hrozby donucení použila.

Oddíl první

Výpověď obviněného

§ 90

Předvolání a předvedení

(1) Nedostaví-li se obviněný, který byl řádně předvolán, k výslechu bez dostatečné omluvy, může

být předveden; na to a na jiné následky nedostavení (§ 66) musí být v předvolání upozorněn.

(2) Obviněný může být předveden i bez předchozího předvolání, jestliže je to nutné k úspěšnému provedení trestního řízení, zejména když se skrývá nebo nemá stálé bydliště.

(3) O předvedení je třeba požádat příslušný policejní orgán. O předvedení příslušníka ozbrojených sil nebo ozbrojeného sboru v činné službě je třeba požádat jeho velitele nebo náčelníka.

Výslech obviněného

§ 91

(1) Před prvním výslechem je třeba zjistit totožnost obviněného, dotázat se jej na jeho rodinné, majetkové a výtěžkové poměry a předchozí tresty, objasnit mu podstatu sděleného obvinění a poučit jej o jeho právech. Obsah poučení se poznamená v protokolu. Nelze-li totožnost obviněného ihned zjistit, je nutno k protokolu o jeho výsledku připojit takové důkazy, aby tato osoba nemohla být zaměněna s jinou.

(2) Je-li obviněných více, vyslychájí se odděleně.

§ 92

(1) Výslech obviněného se koná tak, aby poskytl pokud možno úplný a jasný obraz o skutečnostech důležitých pro trestní řízení. Obviněný nesmí být žádným způsobem donucován k výpovědi nebo k doznání. Při výslechu je nutno šetřit jeho osobnosti.

(2) Obviněnému musí být dána možnost se k obvinění podrobně vyjádřit, zejména souvisle vylíčit skutečnosti, které jsou předmětem obvinění, uvést okolnosti, které obvinění zeslabují nebo vyvracejí, a nabídnout o nich důkazy.

(3) Obviněnému mohou být kladeny otázky k doplnění výpovědi nebo k odstranění neúplnosti, nejasnosti a rozporů. Otázky musí být kladeny jasně a srozumitelně bez předstírání klamavých a nepravdivých okolností; nesmí v nich být naznačeno, jak na ně odpovědět.

§ 93

(1) Obviněnému může být dovoleno, aby dříve než dá odpověď, nahlédl do písemných poznámek, jež musí vyslychajícímu, požádá-li o to, předložit k nahlédnutí; tato okolnost musí být v protokole poznamenána.

(2) Má-li se výsledkem zjistit totožnost nějaké osoby nebo věci, vyzve se obviněný, aby ji popsal; teprve pak mu má být osoba nebo věc ukázána, a to zpravidla mezi několika osobami nebo několika věcmi téhož druhu.

(3) Je-li toho třeba k zjištění pravosti rukopisu, může být obviněný vyzván, aby napsal potřebný počet slov; k tomu však nesmí být žádným způsobem donucován. Obviněný je však povinen vždy strpět úkony potřebné k tomu, aby se zjistila jeho totožnost.

§ 94

(1) Jestliže výpověď obviněného v závažných okolnostech nesouhlasí s výpovědí svědka nebo spoluobviněného a rozpor nelze vyjasnit jinak, může být obviněný postaven těmto osobám tváří v tvář.

(2) Osoby postavené tváří v tvář mohou si klást vzájemně otázky jen se souhlasem vyslychajícího.

§ 95

(1) Výpověď obviněného se do protokolu zapíše zpravidla podle diktátu vyslychajícího, v přímé řeči a pokud možno doslova.

(2) Nejde-li o protokol o hlavním líčení nebo o veřejném zasedání, musí být protokol po skončení výsledku obviněnému předložen k přečtení nebo požádá-li o to, přečten; obviněný má právo žádat, aby byl protokol doplněn nebo aby v něm byly provedeny opravy v soulase s jeho výpovědí. O tomto právu je třeba obviněného poučit.

(3) Protokol o výsledku, který byl prováděn bez přibrání zapisovatele, je nutno vyslychanému před podpisem přečíst nebo k přečtení předložit v přítomnosti nezúčastněné osoby. Má-li vyslychaný proti obsahu protokolu námitky, je nutno je projednat v přítomnosti přibrané osoby a výsledek projednání pojmut do protokolu.

§ 96

zrušen

Oddíl druhý

Svědci

§ 97

Povinnost svědčit

Každý je povinen na předvolání se dostavit a vyprávět jako svědek o tom, co je mu známo o trestném činu a o pachateli nebo o okolnostech důležitých pro trestní řízení.

§ 98

Předvolání a předvedení

Jestliže se svědek, ač byl řádně předvolán, bez dostatečné omluvy nedostaví, může být předveden. Na to a na jiné následky nedostavení (§ 66) musí být svědek v předvolání upozorněn. Nedostaví-li se příslušník ozbrojených sil nebo ozbrojeného sboru

v činné službě, je nutno požádat jeho velitele nebo náčelníka, aby sdělil důvod, proč se předvolaný nedostavil, popřípadě aby ho dal předvést.

§ 99

Zákaz výslechu

(1) Svědek nesmí být vyslechnut o okolnostech, které tvoří státní tajemství, jež je povinen zachovat v tajnosti, ledaže byl této povinnosti příslušným orgánem zproštěn; zproštění lze odepřít jen tehdy, jestliže by výpověď způsobila státu vážnou škodu.

(2) Svědek nesmí být vyslýchán též tehdy, jestliže by svou výpovědí porušil státem uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže byl této povinnosti příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má, zproštěn.

(3) Zákaz výslechu podle odstavce 2 se nevztahuje na svědeckou výpověď týkající se trestného činu, stran něhož má svědek oznamovací povinnost podle trestního zákona. Rovněž se nevztahuje na svědeckou výpověď o skutečnostech tvořících předmět služebního tajemství.

§ 100

Právo odepřít výpověď

(1) Právo odepřít výpověď jako svědek má příbuzný obviněného v pokolení přímém, jeho sourozenec, osvojitel, osvojenec, manžel a druh; jestliže je obviněných více a svědek je v uvedeném poměru jen k některému z nich, má právo odepřít výpověď stran jiných obviněných jen tehdy, nelze-li odloučit výpověď, která se jich týká, od výpovědi týkající se obviněného, k němuž je svědek v tomto poměru.

(2) Svědek je oprávněn odepřít vypovídat, jestliže by výpovědí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, svému souroženci, osvojiteli, osvojenci, manželu nebo druhu anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu by právem pociťoval jako újmu vlastní.

(3) Odepřít výpověď jako svědek nemůže však ten, kdo má stran trestného činu, jehož se svědecká výpověď týká, oznamovací povinnost podle trestního zákona.

Výslech svědka

§ 101

(1) Před výslechem svědka je třeba vždy zjistit jeho totožnost, jeho poměr k obviněnému, poučit jej o právu odepřít výpověď, a je-li toho třeba, též o zákazu výslechu nebo o možnosti postupu podle § 55 odst. 2, jakož i o tom, že je povinen vypovědět úplnou pravdu a nic nezamlčet. Dále musí být poučen o významu svědecké výpovědi z hlediska obecného zájmu a o trestních následcích křivé výpovědi. Je-li jako svě-

dek vyslýchána osoba mladší než patnáct let, je třeba ji poučit přiměřeně jejímu věku.

(2) Na počátku výslechu musí být svědek dotázán na poměr k projednávané věci a ke stranám a podle potřeby též na jiné okolnosti významné pro zjištění jeho hodnověrnosti. Svědkovi musí být dána možnost, aby souvisle vypověděl vše, co sám o věci ví a odkud zvěděl okolnosti jím uváděné.

(3) Svědkovi mohou být kladeny otázky k doplnění výpovědi nebo k odstranění neúplnosti, nejasnosti a rozporů. Svědkovi nesmějí být kladeny otázky, v nichž by byly obsaženy okolnosti, které se mají zjistit teprve z jeho výpovědi.

(4) Je-li toho třeba ke zjištění pravosti rukopisu, může být svědkovi přikázáno, aby napsal potřebný počet slov.

§ 101a

Neshledá-li vyšetřovatel důvod k sepsání protokolu o výslechu způsobem uvedeným v § 55 odst. 2, ačkoliv se jej svědek domáhá a uvádí konkrétní skutečnosti, které podle něj takový způsob sepsání protokolu odůvodňují, vyšetřovatel věc předloží státnímu zástupci, aby přezkoumal správnost postupu vyšetřovatele. Nehrozí-li nebezpečí z prodlení, odloží výslech svědka do doby, než státní zástupce přijme opatření. V opačném případě svědka vyslechne a do přijetí opatření státního zástupce s protokolem nakládá tak, aby totožnost svědka zůstala utajena.

§ 102

(1) Je-li jako svědek vyslýchána osoba mladší než patnáct let o okolnostech, jejichž oživování v paměti by vzhledem k věku mohlo nepříznivě ovlivňovat její duševní a mravní vývoj, je třeba výslech provádět zvlášť šetrně a po obsahové stránce tak, aby výslech v dalším řízení zpravidla už nebylo třeba opakovat; k výslechu se přibere pedagog nebo jiná osoba mající zkušenosti s výchovou mládeže, která by se zřetelem na předmět výslechu a stupeň duševního vývoje vyslýchané osoby přispěla k správnému vedení výslechu. Může-li to přispět k správnému provedení výslechu, mohou být přibráni i rodiče.

(2) V dalším řízení má být taková osoba vyslechnuta znovu jen v nutných případech. V řízení před soudem je možno na podkladě rozhodnutí soudu provést důkaz přečtením protokolu i bez podmínek uvedených v § 211. Osoba, která byla k výslechu přibrána, se podle potřeby vyslechne k správnosti a úplnosti zápisu, k způsobu, jímž byl výslech prováděn, jakož i k způsobu, jímž vyslýchaná osoba vypovídala.

§ 103

Ustanovení § 93 odst. 1 a 2, § 94 a 95 o výslechu obviněného se užíje přiměřeně i na výslech svědka.

§ 104

Svědectví

(1) Svědek má nárok na náhradu nutných výdajů a ušlé odměny za práci (svědecké). Nárok zaniká, neuplatní-li jej svědek do tří dnů po svém výsledku nebo po tom, co mu bylo sděleno, že k výsledku nedojde; na to musí být svědek upozorněn.

(2) Výši svědeckého určí ten, kdo svědka předvolal, a v řízení před soudem předseda senátu.

Oddíl třetí

Znalci

Přibrání znalce

§ 105

(1) Je-li k objasnění skutečnosti důležité pro trestní řízení třeba odborných znalostí, rozhodne orgán činný v trestním řízení a v řízení před soudem předseda senátu o přibrání znalce. Místo přibrání znalce je možno se spokojit v jednoduchých případech s potvrzením nebo odborným vyjádřením příslušného orgánu, o jejichž správnosti nejsou pochybnosti. Státní orgán předloží orgánům činným v trestním řízení odborné vyjádření bez úplaty.

(2) Jestliže jde o objasnění skutečnosti zvláště důležité, je třeba přibrat znalce dva. Dva znalce je třeba přibrat vždy, jde-li o prohlídku a pitvu mrtvoly (§ 115) anebo o vyšetření duševního stavu (§ 116). K prohlídce a pitvě mrtvoly nesmí být přibrán jako znalec ten lékař, který zemřelého ošetřoval za choroby, jež smrti bezprostředně předcházela.

(3) Proti rozhodnutí o přibrání znalce je přípustná stížnost.

§ 106

Znalec musí být v předvolání upozorněn na následky nedostavení (§ 66) a na povinnost bez odkladu oznámit skutečnosti, pro které by byl vyloučen nebo které mu jinak brání být ve věci činný jako znalec. Znalec musí být též poučen o významu znaleckého posudku z hlediska obecného zájmu a o trestních následcích křivé výpovědi a vědomě nepravdivého znaleckého posudku; to se vztahuje i na znalce, který podal posudek na základě žádosti některé strany podle § 89 odst. 2.

§ 107

Příprava posudku

(1) Znalci, který je pověřen úkonem, se poskytnou potřebná vysvětlení ze spisů a vymezí se jeho úkoly. Přitom je třeba dbát toho, že znalci nepřísluší provádět hodnocení důkazů a řešit právní otázky. Je-li toho k podání posudku třeba, dovolí se znalci nahlédnout

do spisů nebo se mu spisy zapůjčí. Může mu být též dovoleno, aby byl přítomen při výsledku obviněného a svědků a aby jim kladl otázky vztahující se na předmět znaleckého vyšetřování. Znalec může též navrhnout, aby byly jinými důkazy napřed objasněny okolnosti potřebné k podání posudku.

(2) Znalci se zpravidla uloží, aby posudek vypracoval písemně. Posudek se doručuje též obhájci, a to na náklady obhajoby.

§ 108

Výslech znalce

(1) Vypracoval-li znalec posudek písemně, stačí, aby se při výslechu naň odvolal a jej stvrdil. Nebyl-li posudek vypracován písemně, nadiktuje jej znalec při výslechu do protokolu.

(2) Bylo-li přibráno více znalců, kteří dospěli po vzájemné poradě k souhlasným závěrům, podá za všechny posudek ten z nich, jehož sami k tomu určíli; různí-li se závěry znalců, je třeba vyslechnout každého zvlášť.

(3) V přípravném řízení lze od výsledku znalce upustit, nemá-li vyšetřovatel ani státní zástupce o spolehlivosti a úplnosti písemně podaného znaleckého posudku pochybnosti.

§ 109

Vady posudku

Je-li pochybnost o správnosti posudku nebo je-li posudek nejasný nebo neúplný, je nutné požádat znalce o vysvětlení. Kdyby to nevedlo k výsledku, přibere se znalec jiný.

§ 110

Posudek ústavu

(1) Ve výjimečných, zvlášť obtížných případech, vyžadujících zvláštního vědeckého posouzení, může vyšetřovatel nebo státní zástupce a v řízení před soudem předseda senátu rozhodnout o přibrání státního orgánu nebo státního ústavu k podání posudku nebo přezkoumání posudku podaného znalcem.

(2) Státní orgán nebo státní ústav podá posudek písemně. V něm označí osobu, která posudek vypracovala, a může být v případě potřeby jako znalec slyšena. Jde-li o případ, v němž by bylo třeba přibrat znalce dva (§ 105 odst. 2), uvede státní orgán nebo státní ústav v posudku dvě takové osoby.

(3) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 je přípustná stížnost.

§ 111

Použití zvláštních předpisů
o znalcích

(1) O ustanovení znalce, o způsobilosti k této funkci a o vyloučení z ní, o právu odepřít provedení

znaleckého úkonu, o slibu a o připomenutí povinností před provedením znaleckého úkonu, jakož i o náhradě hotových výloh a o odměně za znalecký úkon (znalečné) platí zvláštní předpisy.

(2) Výši znalečného určí ten, kdo znalce přibral, a v řízení před soudem předseda senátu. Nesouhlasí-li ten, kdo znalce přibral, nebo předseda senátu s výší vyúčtovaného znalečného, rozhodne usnesením. Proti rozhodnutí je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

Oddíl čtvrtý

Věcné a listinné důkazy

§ 112

(1) Věcnými důkazy jsou předměty, kterými nebo na kterých byl trestný čin spáchán, jiné předměty, které prokazují nebo vyvracejí dokazovanou skutečnost a mohou být prostředkem k odhalení a zjištění trestného činu a jeho pachatele, jakož i stopy trestného činu.

(2) Listinnými důkazy jsou listiny, které svým obsahem prokazují nebo vyvracejí dokazovanou skutečnost, vztahující se k trestnému činu nebo k obviněnému.

Oddíl pátý

Ohledání

§ 113

Účel ohledání a protokol o něm

(1) Ohledání se koná, mají-li být přímým pozorováním objasněny skutečnosti důležité pro trestní řízení. K ohledání se zpravidla přibere znalec.

(2) Protokol o ohledání musí poskytovat úplný a věrný obraz předmětu ohledání; mají se proto k němu přiložit fotografie, náčrty a jiné pomůcky.

§ 114

Prohlídka těla a jiné podobné úkony

(1) Prohlídce těla je povinen se podrobit každý, je-li nezbytně třeba zjistit, zda jsou na jeho těle stopy nebo následky trestného činu. Není-li prohlídka těla prováděna lékařem, může ji provést jen osoba téhož pohlaví.

(2) Je-li k důkazu třeba provést zkoušku krve nebo jiný obdobný úkon, je osoba, o kterou jde, povinna strpět, aby jí lékař nebo odborný zdravotnický pracovník odebral krev nebo u ní provedl jiný potřebný úkon, není-li spojen s nebezpečím pro její zdraví.

(3) Je-li k důkazu třeba zjistit totožnost osoby, která se zdržovala na místě činu, je osoba, o kterou jde, povinna strpět úkony potřebné pro takové zjištění.

(4) O povinnosti podle předchozích odstavců je třeba onu osobu poučit s upozorněním na následky nevyhovění (§ 66).

§ 115

Prohlídka a pitva mrtvol a její exhumace

(1) Vznikne-li podezření, že smrt člověka byla způsobena trestným činem, musí být mrtvola prohlédnuta a pitvána. Pohřbit mrtvolu lze v takových případech jen se souhlasem státního zástupce nebo vyšetřovatele. O tom rozhodne státní zástupce nebo vyšetřovatel s největším urychlením.

(2) Exhumaci mrtvol může nařídít předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce.

Vyšetření duševního stavu

§ 116

(1) Je-li třeba vyšetřit duševní stav obviněného, přiberou se k tomu vždy dva znalci z oboru psychiatrie.

(2) Nelze-li duševní stav vyšetřit jinak, může soud a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce nařídít, aby obviněný byl pozorován ve zdravotnickém ústavu, nebo je-li ve vazbě, též ve zvláštním oddělení nápravného zařízení. Proti tomuto usnesení je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

(3) Shledají-li znalci u obviněného příznaky nasvědčující jeho nepřičetnosti nebo zmenšené přičetnosti, vysloví se zároveň o tom, zda je jeho pobyt na svobodě nebezpečný.

§ 117

Pozorování duševního stavu nemá trvat déle než dva měsíce; do té doby je třeba podat posudek. Na odůvodněnou žádost znalců může soud a v přípravném řízení na návrh státního zástupce soudce tuto lhůtu prodloužit, nikoli však více než o jeden měsíc. Proti prodloužení lhůty je přípustná stížnost.

§ 118

Jestliže jsou závažné pochybnosti, zda není u svědka, jehož výpověď je pro rozhodnutí zvláště důležitá, podstatně snížena schopnost správně vnímat nebo vypovídat, je možno vyšetřit znalecky i duševní stav svědka. Pozorování duševního stavu svědka podle § 116 odst. 2 není však přípustné.

HLAVA ŠESTÁ ROZHODNUTÍ

§ 119

Způsob rozhodování

(1) Soud rozhoduje rozsudkem, kde to zákon výslovně stanoví; v ostatních případech rozhoduje, jestliže zákon nestanoví něco jiného, usnesením.

(2) Státní zástupce, vyšetřovatel a policejní orgán rozhodují, jestliže zákon nestanoví něco jiného, usnesením.

Oddíl první

Rozsudek

Obsah rozsudku

§ 120

(1) Rozsudek po úvodních slovech „Jménem republiky“ musí obsahovat

- označení soudu, o jehož rozsudek jde, i jména a příjmení soudců, kteří se na rozhodnutí zúčastnili,
- den a místo vyhlášení rozsudku,
- výrok rozsudku s uvedením zákonných ustanovení, jichž bylo použito,
- odůvodnění, pokud zákon nestanoví něco jiného, a
- poučení o opravném prostředku.

(2) Obžalovaný musí být v rozsudku označen údajem svého jména a příjmení, dne a místa narození, svého zaměstnání a bydliště, popřípadě jinými údaji potřebnými k tomu, aby nemohl být zaměněn s jinou osobou. Jde-li o příslušníka ozbrojených sil nebo ozbrojeného sboru, uvede se i hodnost obžalovaného a útvar, jehož je příslušníkem.

(3) Výrok, jímž se obžalovaný uznává vinným, nebo jímž se obžaloby zprošťuje, musí přesně označovat trestný čin, jehož se výrok týká, a to nejen zákonným pojmenováním a uvedením příslušného zákonného ustanovení, nýbrž i uvedením místa, času a způsobu spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným, jakož i uvedením všech zákonných znaků včetně těch, které odůvodňují určitou trestní sazbu.

§ 121

Do rozsudku, jímž se rozhoduje otázka viny, pojme soud také výrok

- o náhradě škody, jestliže byl nárok na její náhradu včas uplatněn (§ 43 odst. 2),
- o ochranném opatření, jestliže o něm bylo v hlavním líčení nebo ve veřejném zasedání konaném o odvolání rozhodnuto.

§ 122

(1) Odsuzující rozsudek musí obsahovat výrok o trestu s uvedením zákonných ustanovení, podle nichž byl trest vyměřen, nebo podle nichž bylo od potrestání upuštěno, a to popřípadě s poukazem na přijatou záruku. Byl-li uložen trest, jehož výkon lze podmíněně odložit, musí rozsudek obsahovat i výrok o tom, zda byl podmíněný odklad povolen, a popřípadě na jaké podmínky je vázán. Byl-li uložen nepodmíněný trest odnětí svobody, musí rozsudek obsahovat výrok o způsobu výkonu tohoto trestu (§ 39a, 81 tr. zák.). Je-li odsouzený zvláště nebezpečným recidivistou, je nutno výrok o tom rovněž pojmout do rozsudku.

(2) Ve výroku zprošťujícího rozsudku musí být uvedeno, o který z důvodů uvedených v § 226 se zproštění obžaloby opírá.

§ 123

Soud, který rozhoduje znovu ve věci, v níž dřívější rozsudek byl na podkladě odvolání, stížnosti pro porušení zákona nebo návrhu na obnovu zrušen jen částečně, pojme do nového rozsudku pouze ty výroky, stran nichž věc znovu rozhoduje. Na souvislost těchto výroků s výroky, v nichž zůstal dřívější rozsudek nedotčen, přitom poukáže.

§ 124

V rozsudku, jímž ukládá souhrnný trest, musí soud označit ty dřívější rozsudky, z nichž nový rozsudek zrušuje výrok o trestu a nahrazuje jej výrokem o trestu souhrnném.

§ 125

Pokud rozsudek obsahuje odůvodnění, soud v něm stručně vyloží, které skutečnosti vzal za prokázané a o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se řídil při hodnocení provedených důkazů, zejména pokud si vzájemně odporují. Z odůvodnění musí být patrné, jak se soud vypořádal s obhajobou, proč nevyhověl návrhům na provedení dalších důkazů a jakými právními úvahami se řídil, když posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona v otázce viny a trestu. Jestliže byly do rozsudku pojaty další výroky, je třeba je rovněž odůvodnit.

Porada a hlasování o rozsudku

§ 126

Při poradě o rozsudku, jímž se rozhoduje o vině a trestu, posoudí soud zejména,

- zda se stal skutek, pro který je obžalovaný stíhán,
- zda tento skutek má všechny znaky některého trestného činu,

- c) zda tento skutek spáchal obžalovaný,
- d) zda je obžalovaný za tento skutek trestně odpovědný,
- e) zda trestnost skutku nezanikla,
- f) zda přijímá záruku nabídnutou zájmovým sdružením občanů za nápravu obžalovaného,
- g) zda a jaký trest má být obžalovanému uložen,
- h) zda a v jakém rozsahu má být obžalovanému uložena povinnost nahradit poškozenému škodu,
- ch) zda a jaké ochranné opatření má být uloženo.

§ 127

(1) Poradě a hlasování nesmí být kromě soudců a přísedících zúčastnivších se jednání, jež rozsudku bezprostředně předcházelo, a zapisovatele přítomen nikdo jiný. O obsahu porady je nutno zachovat mlčenlivost.

(2) Při hlasování rozhoduje většina hlasů. Nelze-li většiny dosáhnout, připočítávají se hlasy obžalovanému nejméně příznivé k hlasům po nich příznivějším tak dlouho, až se dosáhne většiny. Je-li sporné, které mínění je obžalovanému příznivější, rozhodne se o tom hlasováním.

(3) Každý člen senátu musí hlasovat, i když byl v některé předchozí otázce přehlasován. Při hlasování o trestu se však mohou hlasování zdržet ti, kdo hlasovali pro zproštění obžaloby; jejich hlasy se přičítají k hlasu pro obžalovaného nejpříznivějšímu.

(4) Přísedící hlasují před soudci. Přísedící a soudci mladší hlasují před staršími. Předseda senátu hlasuje naposledy.

(5) O hlasování se sepíše zvláštní protokol (§ 58).

§ 128

Vyhlášení rozsudku

(1) Rozsudek je nutno vždy vyhlásit; vyhláší jej předseda senátu.

(2) Vyhláší se úvodní slova „Jménem republiky“, plné znění výroku, aspoň podstatná část odůvodnění a poučení o opravném prostředku. Vyhlášení musí být v naprosté shodě s obsahem rozsudku, tak jak byl odhlasován.

(3) Rozsudek se vyhlásí zpravidla hned po skončení jednání, které rozsudku předcházelo; není-li to možné, lze pro vyhlášení rozsudku jednání odročit na dobu nejdéle tří dnů.

§ 129

Vyhotovení rozsudku

(1) Každý rozsudek je nutno vyhotovit písemně.

Vyhotovení rozsudku musí být ve shodě s obsahem rozsudku, tak jak byl vyhlášen.

(2) Jestliže nebyl rozsudek písemně vyhotoven již v poradě, vyhotoví jej zpravidla do pěti dnů po vyhlášení předseda senátu. Může však jeho vyhotovením pověřit některého soudce, který byl členem senátu.

(3) Nemůže-li předseda senátu ani jiný jeho člen vyhlášený rozsudek písemně vyhotovit pro překážku delšího trvání, vyhotoví jej na příkaz předsedy soudu jiný soudce. Jde-li o samosoudce, vyhotoví rozsudek soudce určený předsedou soudu.

(4) Vyhotovení rozsudku podepíše předseda senátu a ten, kdo je vypracoval. Nemůže-li předseda senátu podepsat vyhotovení rozsudku pro překážku delšího trvání, podepíše je za něho jiný člen senátu; důvod toho se na vyhotovení rozsudku poznamená.

§ 130

Doručení rozsudku

(1) Rozsudek se v opise doručí obžalovanému, státnímu zástupci, zúčastněné osobě a poškozenému, který uplatnil nárok na náhradu škody, a to i když byli při vyhlášení rozsudku přítomni.

(2) Má-li obžalovaný obhájce nebo zákonného zástupce, doručí se opis rozsudku též jim.

(3) Mají-li zúčastněná osoba nebo poškozený zákonného zástupce, doručí se opis rozsudku jen zákonnému zástupci; mají-li zmocněnce, doručí se jen zmocněnci.

(4) Vystupoval-li u hlavního líčení společenský zástupce, doručí se opis rozsudku též zájmovému sdružení občanů, které ho vyslalo.

§ 131

Oprava vyhotovení a opisu rozsudku

(1) Předseda senátu může zvláštním usnesením kdykoli opravit písařské chyby a jiné zřejmé nesprávnosti, k nimž došlo ve vyhotovení rozsudku a jeho opisech, tak, aby vyhotovení bylo v naprosté shodě s obsahem rozsudku, jak byl vyhlášen. Opravu může nařídit i soud vyššího stupně.

(2) Opis usnesení o opravě se doručí všem osobám, jimž byl doručen opis rozsudku.

(3) Proti rozhodnutí o opravě podle odstavce 1 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

(4) Po právní moci usnesení o opravě se oprava provede jak ve vyhotovení rozsudku, tak i v opisech, které se od osob, jimž byly doručeny, vyžádají za tím účelem zpět.

§ 132

zrušen

§ 133

Účinky opravy

Jestliže se oprava vyhotovení rozsudku nebo oprava opisu rozsudku podstatně dotkla obsahu některého z výroků rozsudku, běží státnímu zástupci a osobě opraveným výrokem přímo dotčené lhůta k odvolání od doručení opisu usnesení o opravě, a byla-li proti usnesení o opravě podána stížnost, od doručení rozhodnutí o stížnosti. O tom je třeba osobu výrokem přímo dotčenou poučit.

Oddíl druhý

Usnesení

§ 134

Obsah usnesení

(1) Usnesení musí obsahovat

- a) označení orgánu, o jehož rozhodnutí jde,
- b) den a místo rozhodnutí,
- c) výrok usnesení s uvedením zákonných ustanovení, jichž bylo použito,
- d) odůvodnění, pokud zákon nestanoví něco jiného, a
- e) poučení o opravném prostředku.

(2) V odůvodnění je třeba, jestliže to přichází podle povahy věci v úvahu, zejména uvést skutečnosti, které byly vzaty za prokázané, důkazy, o něž se skutková zjištění opírají, úvahy, jimiž se rozhodující orgán řídil při hodnocení provedených důkazů, jakož i právní úvahy, na jejichž podkladě posuzoval prokázané skutečnosti podle příslušných ustanovení zákona.

(3) Ve vykonávacím řízení může soud prvního stupně vyhotovit zjednodušené usnesení, jestliže se po jeho vyhlášení ve veřejném zasedání obviněný nebo jiná oprávněná osoba a státní zástupce vzdali práva stížnosti. Zjednodušené usnesení neobsahuje odůvodnění.

§ 135

Vyhlášení usnesení

Vyhlásit je nutno jen ta usnesení, která byla učiněna při úkonu prováděném za účasti osoby, které se usnesení dotýká, jakož i usnesení, která byla učiněna v hlavním líčení, veřejném zasedání nebo neveřejném zasedání.

§ 136

Vyhotovení usnesení

(1) Není třeba vyhotovovat usnesení, jimiž se jen upravuje průběh řízení nebo způsob provedení důkazů anebo jimiž se nařizuje nebo připravuje jednání soudu.

(2) Rovněž není třeba vyhotovovat usnesení, která jsou zapsána v plném svém znění v protokolu o úkonu, ledaže by bylo nutno opis takového usnesení některé osobě doručovat. Má-li být doručeno v takovém případě pouze státnímu zástupci, lze mu doručit opis protokolu.

§ 137

Oznamování usnesení

(1) Usnesení je třeba oznámit osobě, které se přímo dotýká, jakož i osobě, která k němu dala svým návrhem podnět; usnesení soudu se oznámí též státnímu zástupci. Oznámení se děje buď vyhlášením usnesení v přítomnosti toho, jemuž je třeba usnesení oznámit, anebo doručením opisu usnesení.

(2) Má-li osoba, jíž je třeba usnesení oznámit, obhájce, popřípadě zmocněnce, stačí, že usnesení bylo vyhlášeno buď oné osobě, anebo jejímu obhájci, popřípadě zmocněnci; oznamuje-li se usnesení doručením opisu, doručí se jen obhájci, popřípadě zmocněnci. Jde-li o osobu zbavenou způsobilosti k právním úkonům nebo jejíž způsobilost k právním úkonům je omezena, která obhájce, popřípadě zmocněnce nemá, oznámí se usnesení jejímu zákonnému zástupci.

(3) Oznamuje-li se však obviněnému, který je zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo jehož způsobilost k právním úkonům je omezena, usnesení, proti němuž má stížnost, je třeba oznámit je jak jemu, tak i jeho obhájci a jeho zákonnému zástupci. Je-li obviněný ve vazbě, ve výkonu trestu odnětí svobody nebo na pozorování ve zdravotnickém ústavu, je třeba takové usnesení oznámit jak obviněnému, tak i jeho obhájci i tehdy, je-li obviněný osobou, jejíž způsobilost k právním úkonům není omezena.

(4) Usnesení, jímž bylo rozhodnuto o opravném prostředku, se státnímu zástupci, osobě, které se rozhodnutí přímo dotýká, a osobě, která svým návrhem dala k usnesení podnět, vždy v opise doručí.

§ 138

Použití ustanovení o rozsudku

Jestliže tento oddíl neobsahuje ustanovení zvláštní, užije se na usnesení přiměřeně ustanovení oddílu prvního této hlavy o rozsudku.

Oddíl třetí

Právní moc a vykonatelnost rozhodnutí

§ 139

Právní moc a vykonatelnost rozsudku

(1) Rozsudek je pravomocný, a nestanoví-li tento zákon něco jiného, i vykonatelný,

- a) jestliže zákon proti němu odvolání nepřipouští,
- b) jestliže zákon sice proti němu připouští odvolání, avšak
 - aa) odvolání ve lhůtě podáno nebylo,
 - bb) oprávněné osoby se odvolání výslovně vzdaly nebo je výslovně vzaly zpět, nebo
 - cc) podané odvolání bylo zamítnuto.

(2) Odvolání podané jen poškozeným a odvolání podané jen zúčastněnou osobou nebrání tomu, aby ostatní části rozsudku nabyly právní moci a byly vykonány. Stejně tak odvolání týkající se jen některého z více obžalovaných nebrání tomu, aby rozsudek u ostatních obžalovaných nabyl právní moci a byl vykonán.

(3) Jestliže byla lhůta k podání odvolání zmeškána, avšak byla podána oprávněnou osobou žádost o navrácení lhůty, nelze rozsudek vykonat až do pravomocného rozhodnutí o této žádosti.

§ 140

Právní moc a vykonatelnost usnesení

(1) Usnesení je pravomocné a vykonatelné,

- a) jestliže zákon proti němu stížnost nepřipouští,
- b) jestliže zákon sice proti němu připouští stížnost, avšak
 - aa) stížnost ve lhůtě podána nebyla,
 - bb) oprávněné osoby se stížnosti výslovně vzdaly nebo ji výslovně vzaly zpět, nebo
 - cc) podaná stížnost byla zamítnuta.

(2) Usnesení je vykonatelné, i když dosud nenašlo právní moci, jestliže zákon proti němu sice připouští stížnost, avšak nepřiznává jí odkladný účinek.

(3) Stížnost, která se týká jen některé z více osob nebo jen některé z více věcí, o nichž bylo rozhodnuto tímž usnesením, nebrání ani v případě, že má odkladný účinek, tomu, aby usnesení nabylo právní moci a bylo vykonáno v ostatních částech, lze-li je oddělit.

(4) Jestliže byla lhůta k podání stížnosti mající odkladný účinek zmeškána, avšak byla podána oprávněnou osobou žádost o navrácení lhůty, nelze usnesení vykonat až do pravomocného rozhodnutí o této žádosti.

HLAVA SEDMÁ

STÍŽNOST A ŘÍZENÍ O NÍ

§ 141

Přípustnost a účinek

(1) Opravným prostředkem proti usnesení je stížnost.

(2) Stížností lze napadnout každé usnesení vyšetřovatele nebo policejního orgánu. Usnesení soudu a státního zástupce lze stížností napadnout jen v těch případech, kde to zákon výslovně připouští a jestliže rozhodují ve věci v prvním stupni.

(3) Proti usnesení nejvyššího státního zástupce lze podat stížnost pouze, jde-li o usnesení o zajištění majetku podle § 146a. O stížnosti rozhoduje příslušný nejvyšší soud.

(4) Stížnost má odkladný účinek, jen kde to zákon výslovně stanoví.

§ 142

Oprávněné osoby

(1) Nestanoví-li zákon něco jiného, může stížnost podat osoba, které se usnesení přímo dotýká nebo která k usnesení dala podnět svým návrhem, k němuž ji zákon opravňuje; proti usnesení soudu může podat stížnost též státní zástupce, a to i ve prospěch obviněného.

(2) Proti usnesení o vazbě a o ochranném léčení mohou podat stížnost ve prospěch obviněného též osoby, které by mohly podat v jeho prospěch odvolání.

§ 143

Lhůta a místo k podání

(1) Stížnost se podává u orgánu, proti jehož usnesení stížnost směřuje, a to do tří dnů od oznámení usnesení (§ 137); jestliže se usnesení oznamuje jak obviněnému, tak i jeho zákonnému zástupci nebo obhájci, běží lhůta od toho oznámení, které bylo provedeno nejpозději.

(2) Osobám, které podle ustanovení § 142 odst. 2 mohou podat stížnost ve prospěch obviněného, končí lhůta k podání stížnosti tímž dnem jako obviněnému; státnímu zástupci však běží lhůta vždy samostatně.

§ 144

Vzdání se a zpětvzetí stížnosti

(1) Oprávněná osoba se může stížnosti výslovně vzdát.

(2) Oprávněná osoba může podanou stížnost vzít výslovně zpět, dokud o ní nebylo rozhodnuto. Stížnost státního zástupce může vzít zpět i státní zástupce nadřízený.

(3) Stížnost podaná ve prospěch obviněného jinou oprávněnou osobou nebo za obviněného obhájcem nebo zákonným zástupcem může být vzata zpět jen s výslovným souhlasem obviněného. Státní zástupce však může vzít takovou stížnost zpět i bez souhlasu obviněného. V tomto případě běží obviněnému nová lhůta k podání stížnosti od vyrozumění, že stížnost byla vzata zpět.

(4) Zpětvzetí stížnosti vezme, není-li překážek, usnesením na vědomí orgán povoláný k rozhodnutí o stížnosti, a nebyla-li věc dosud tomuto orgánu předložena, orgán, proti jehož rozhodnutí stížnost směřuje; v řízení před soudem činí toto rozhodnutí předseda senátu.

§ 145

Stížnostní důvody

(1) Usnesení lze napadnout

- a) pro nesprávnost některého jeho výroku, nebo
- b) pro porušení ustanovení o řízení, které usnesení předcházelo, jestliže toto porušení mohlo způsobit nesprávnost některého výroku usnesení.

(2) Stížnost lze opřít o nové skutečnosti a důkazy.

§ 146

Řízení před orgánem, proti jehož usnesení stížnost směřuje

(1) Orgán, proti jehož usnesení stížnost směřuje, může jí sám vyhovět, nedotkne-li se změna původního usnesení práv jiné strany trestního řízení. Jde-li o usnesení vyšetřovatele nebo policejního orgánu, které bylo vydáno s předchozím souhlasem státního zástupce nebo na jeho pokyn, může vyšetřovatel nebo policejní orgán sám stížnosti vyhovět jen s předchozím souhlasem státního zástupce.

(2) Jestliže lhůta k podání stížnosti již všem oprávněným osobám uplynula a stížnosti nebylo vyhověno podle odstavce 1, předloží věc k rozhodnutí

- a) vyšetřovatel nebo policejní orgán státnímu zástupci, který vykonává nad přípravným řízením dozor, a jde-li o stížnost proti usnesení, k němuž tento státní zástupce dal souhlas nebo pokyn, jeho prostřednictvím nadřízenému státnímu zástupci,
- b) státní zástupce nadřízenému státnímu zástupci nebo soudu,
- c) předseda senátu okresního soudu nadřízenému krajskému soudu a předseda senátu krajského soudu nadřízenému vrchnímu soudu; přitom doručí, je-li to potřebné, opis stížnosti státnímu zástupci a osobě, která by mohla být rozhodnutím o stížnosti přímo dotčena.

§ 146a

Rozhodování o stížnosti proti rozhodnutím o zajištění majetku

O stížnosti proti rozhodnutí, kterým

- a) státní zástupce zajistil majetek obviněného k zajištění nároku poškozeného (§ 47),
- b) státní zástupce zajistil majetek obviněného (§ 347), rozhoduje soud, v jehož obvodu je činný státní zástupce, který napadené rozhodnutí vydal, a to zpravidla do pěti dnů.

Rozhodnutí nadřízeného orgánu

§ 147

(1) Při rozhodování o stížnosti přezkoumá nadřízený orgán

- a) správnost všech výroků napadeného usnesení, proti nimž může stěžovatel podat stížnost, a
- b) řízení předcházející napadenému usnesení.

(2) Týká-li se stížnost jen některé z více osob nebo jen některé z více věcí, o nichž bylo rozhodnuto tímž usnesením, přezkoumá nadřízený orgán jen správnost výroků týkajících se této osoby nebo této věci a řízení předcházející přezkoumávané části usnesení.

§ 148

(1) Nadřízený orgán zamítne stížnost

- a) není-li přípustná,
- b) byla-li podána opožděně, osobou neoprávněnou, osobou, která se jí výslovně vzdala nebo která znovu podala stížnost, kterou již před tím výslovně vzala zpět, nebo
- c) není-li důvodná.

(2) Jako opožděná nemůže být zamítnuta stížnost, kterou oprávněná osoba podala opožděně jen proto, že se řídila nesprávným poučením, které jí bylo dáno při oznámení usnesení.

§ 149

(1) Nezamítne-li nadřízený orgán stížnost, zruší napadené usnesení, a je-li podle povahy věci potřeba nového rozhodnutí, buď

- a) rozhodne sám ve věci, nebo
- b) uloží orgánu, proti jehož rozhodnutí stížnost směřuje, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

(2) Soud rozhodující o stížnosti proti usnesení o zastavení trestního stíhání může též, je-li to pro náležité objasnění věci potřebné, při zrušení napadeného usnesení vrátit věc státnímu zástupci k došetření, a to i v tom případě, že trestní stíhání bylo zastaveno až po nařízení hlavního líčení (§ 223 a 231). Ustanovení § 191 platí i tu.

(3) Je-li vadná jen část napadeného usnesení a lze-li ji oddělit od ostatních anebo týká-li se stížnost jen části usnesení (§ 147 odst. 2), omezí nadřízený orgán své rozhodnutí podle odstavce 1 jen na onu část.

(4) Záleží-li vada v tom, že v napadeném usnesení některý výrok chybí nebo je neúplný, může nadřízený orgán, aniž vysloví zrušení napadeného usnesení, buď sám je doplnit, anebo uložit orgánu, proti jehož rozhodnutí stížnost směřuje, aby o chybějícím výroku rozhodl nebo neúplný výrok doplnil.

(5) Soud rozhodující o stížnosti může, pokládá-li to za nutné, nařídit, aby věc byla znovu v prvním

stupni projednána a bylo o ní rozhodnuto v jiném složení senátu anebo jiným soudem téhož druhu a téhož stupně v jeho obvodu.

(6) Orgán, jemuž byla věc vrácena k novému projednání a rozhodnutí, je při novém rozhodování vázán právním názorem, který ve věci vyslovil orgán nadřízený, a je povinen provést úkony, jejichž provedení tento orgán nařídil.

§ 150

(1) Orgán rozhodující o stížnosti nemůže z jejího podnětu změnit usnesení v neprospěch osoby, která stížnost podala nebo v jejíž prospěch byla stížnost podána.

(2) Změní-li nadřízený orgán usnesení ve prospěch obviněného z důvodu, který prospívá také některému spoluobviněnému, změni usnesení také ve prospěch tohoto spoluobviněného.

(3) Ustanovení odstavce 1 platí přiměřeně i pro orgán, jemuž byla věc přikázána k novému projednání a rozhodnutí.

HLAVA OSMÁ

NÁKLADY TRESTNÍHO ŘÍZENÍ

§ 151

Náklady trestního řízení,
jež nese stát

(1) Náklady nutné k provedení trestního řízení včetně řízení vykonávacího nese stát; nenese však vlastní náklady obviněného, zúčastněné osoby a poškozeného, ani vydání způsobená zvolením obhájce a zmocněnce. Stát však nese náklady na nutnou obhajobu, které obviněnému vznikly v důsledku podání stížnosti pro porušení zákona.

(2) Obhájce, který byl obviněnému ustanoven, má vůči státu nárok na odměnu a náhradu hotových výdajů podle zvláštního předpisu.²⁾

(3) O výši odměny a náhradě hotových výdajů rozhodne na návrh obhájce orgán činný v trestním řízení, jehož rozhodnutím bylo trestní stíhání pravomocně skončeno. V řízení před soudem rozhodne předseda senátu soudu prvního stupně.

(4) Proti rozhodnutí podle odstavce 3 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

Povinnost k náhradě nákladů trestního řízení

§ 152

(1) Byl-li obžalovaný pravomocně uznán vinným, je povinen nahradit státu

- a) náklady spojené s výkonem vazby,
- b) odměnu a hotové výdaje uhrazené ustanovenému obhájci státem, pokud nemá nárok na obhajobu bezplatnou,
- c) náklady spojené s výkonem trestu odnětí svobody a
- d) paušální částkou ostatní náklady, jež nese stát.

(2) Denní sazbu připadající na náklady spojené s výkonem vazby a způsob úhrady těchto nákladů stanoví Ministerstvo spravedlnosti obecně závazným právním předpisem.

(3) Paušální částku uvedenou v odstavci 1 písm. d) stanoví obecně závazným právním předpisem Ministerstvo spravedlnosti.

(4) Úhradu nákladů spojených s výkonem trestu odnětí svobody upravuje zákon o výkonu trestu odnětí svobody.

§ 153

(1) Kdo podal zcela bezvýsledně návrh na obnovu řízení, je povinen státu nahradit náklady řízení o tomto návrhu, a to paušální částkou, kterou stanoví Ministerstvo spravedlnosti obecně závazným právním předpisem. Dále je povinen nahradit státu odměnu a hotové výdaje obhájce, pokud byl v souvislosti s takovým návrhem ustanoven, ledaže obviněný má nárok na obhajobu bezplatnou nebo na obhajobu za sníženou odměnu.

(2) Povinnost k náhradě podle odstavce 1 nepostihuje státního zástupce a orgán pověřený péčí o mládež.

§ 154

Povinnost k náhradě nákladů poškozeného

Byl-li poškozenému alespoň zčásti přiznán nárok na náhradu škody, je odsouzený, jemuž byla povinnost k náhradě škody uložena, povinen nahradit mu náklady potřebné k účelnému uplatnění jeho nároku na náhradu škody v trestním řízení včetně nákladů vzniklých přibráním zmocněnce.

²⁾ Vyhláška Ministerstva spravedlnosti České republiky č. 270/1990 Sb., o odměnách advokátů a komerčních právníků za poskytování právní pomoci, ve znění pozdějších předpisů.

Rozhodování o povinnosti k náhradě
nákladů trestního řízení
a o jejich výši

§ 155

(1) O povinnosti k náhradě nákladů poškozeného a o jejich výši (§ 154), jakož i o povinnosti k náhradě nákladů spojených s výkonem vazby a o povinnosti k náhradě odměny a hotových výdajů uhrazených ustanovenému obhájci státem [§ 152 odst. 1 písm. a), b)] rozhodne po právní moci rozsudku předseda senátu soudu prvního stupně.

(2) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 156

Jestliže náklady stanovené paušální částkou [§ 152 odst. 1 písm. d) a § 153 odst. 1] nebyly zaplacený kolkovými známkami, rozhodne o povinnosti k jejich náhradě po právní moci rozsudku předseda senátu soudu prvního stupně.

ČÁST DRUHÁ
VYŠETŘOVÁNÍ TRESTNÝCH ČINŮ

§ 157

Obecné ustanovení

(1) Státní zástupce, vyšetřovatel a policejní orgán jsou povinni organizovat svou činnost tak, aby účinně přispívali k včasnosti a důvodnosti trestního stíhání.

(2) Státní zástupce je oprávněn uložit vyšetřovateli a policejnímu orgánu provedení takových úkonů, které jsou tyto orgány oprávněny provést a jichž je třeba k objasnění věci nebo ke zjištění pachatele. Stejná oprávnění má i vyšetřovatel ve vztahu k policejnímu orgánu.

HLAVA DEVÁTÁ
POSTUP PŘED ZAHÁJENÍM
TRESTNÍHO STÍHÁNÍ

§ 158

(1) Státní zástupce, vyšetřovatel a policejní orgán jsou povinni přijímat oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a co nejrychleji je vyřizovat; přitom jsou povinni oznamovatele poučit o odpovědnosti za vědomě nepravdivé údaje, a pokud o to oznamovatel požádá, do jednoho měsíce od oznámení jej vyrozumět o učiněných opatřeních.

(2) Vyšetřovatel a policejní orgán jsou povinni učinit všechna potřebná opatření k odhalení trestných

činů a zjištění jejich pachatelů; jsou povinni činit též nezbytná opatření k předcházení trestné činnosti.

(3) K prověření oznámení o skutečnostech nasvědčujících tomu, že byl spáchán trestný čin, a ostatních podnětů k trestnímu stíhání opatřují vyšetřovatel a policejní orgán potřebné podklady a nezbytná vysvětlení a zjišťují a zajišťují stopy trestného činu; vyšetřovatel provádí úkony podle tohoto ustanovení u trestných činů, na které zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje tři roky. Právní posouzení trestného činu vyšetřovatelem je pro policejní orgán závazné.

(4) O obsahu vysvětlení, která nemají povahu neodkladného nebo neopakovatelného úkonu, se sepíše úřední záznam. Tento záznam slouží státnímu zástupci a obviněnému ke zvážení návrhu, aby osoba, která takové vysvětlení podala, byla vyslechnuta jako svědek a soudu k úvaze, zda takový důkaz provede. Záznam nelze v řízení před soudem použít jako důkaz. Je-li ten, kdo podal vysvětlení, později vyslýchán jako svědek nebo jako obviněný, nemůže mu být záznam předestřen.

(5) Vysvětlení podle odstavce 3 nesmí být požadováno od toho, kdo by jím porušil zákonem výslovně uloženou nebo uznanou povinnost mlčenlivosti, ledaže by byl této povinnosti zproštěn příslušným orgánem nebo tím, v jehož zájmu tuto povinnost má. Vysvětlení může odepřít, kdo by jím způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobám uvedeným v § 100 odst. 2.

§ 159

(1) Nejde-li ve věci o podezření z trestného činu, státní zástupce, vyšetřovatel nebo policejní orgán věc odloží usnesením, jestliže není na místě vyřídit věc jinak. Takovým vyřízením může být zejména

- a) odevzdání věci příslušnému orgánu k projednání přestupku, nebo
- b) odevzdání věci jinému orgánu ke kázeňskému nebo kárnému projednání.

(2) Státní zástupce, vyšetřovatel nebo policejní orgán před zahájením trestního stíhání odloží usnesením věc, je-li trestní stíhání nepřipustné podle § 11 odst. 1.

(3) Státní zástupce, vyšetřovatel nebo policejní orgán může před zahájením trestního stíhání usnesením odložit věc, je-li trestní stíhání neúčelné vzhledem k okolnostem uvedeným v § 172 odst. 2.

(4) Vyšetřovatel nebo policejní orgán věc odloží též tehdy, pokud se nepodařilo zjistit skutečnosti opravňující zahájit trestní stíhání (§ 160). Pominou-li důvody odložení, trestní stíhání zahájí.

(5) Usnesení o odložení věci musí být doručeno poškozenému, pokud je znám, který proti němu může podat stížnost. Usnesení o odložení věci podle od-

stavců 2 až 4 musí být doručeno do 48 hodin státnímu zástupci. Oznamovatel se o odložení věci vyrozumí, pokud o to podle § 158 odst. 1 požádal.

HLAVA DESÁTÁ

ZAHÁJENÍ TRESTNÍHO STÍHÁNÍ A DALŠÍ POSTUP V NĚM

Oddíl první

Zahájení trestního stíhání

§ 160

(1) Nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že byl spáchán trestný čin, a je-li dostatečně odůvodněn závěr, že jej spáchala určitá osoba, zahájí vyšetřovatel neprodleně trestní stíhání, pokud není důvod k postupu podle § 159 odst. 2 a 3. Trestní stíhání zahajuje tím, že této osobě nejpozději na počátku prvního výsledku sdělí, že ji stíhá jako obviněného, a učiní o tom záznam. Záznam musí obsahovat popis skutku tak, aby nemohl být zaměněn s jiným, zákonné označení trestného činu, který je v tomto skutku spatřován, a důvody, pro něž je obviněný stíhán. Opis záznamu vyšetřovatel doručí obviněnému a do 48 hodin jej zašle státnímu zástupci a obhájci.

(2) Nelze-li zahájit trestní stíhání podle odstavce 1 proto, že osoba, která může být obviněna, není ještě známa nebo jí dosud nebylo možné sdělit obvinění, může vyšetřovatel nebo policejní orgán provádět způsobem uvedeným v hlavě čtvrté a páté jen neodkladné nebo neopakovatelné úkony. Opis protokolu o těchto úkonech zašle do 48 hodin státnímu zástupci. Tento postup nezavazuje policejní orgán povinnosti neprodleně předat věc vyšetřovateli, je-li důvod sdělit určité osobě obvinění, a vyšetřovatele povinnosti sdělit osobě, která má být stíhána, obvinění v souladu s odstavcem 1.

(3) Vyšetřovatel nebo policejní orgán provede potřebné neodkladné nebo neopakovatelné úkony a vyšetřovatel zahájí trestní stíhání, pokud nelze dosáhnout, aby tyto úkony provedl příslušný orgán, a nejpozději do tří dnů od jejich provedení předá věc tomuto orgánu, který pokračuje v řízení.

(4) Neodkladným úkonem podle odstavců 2 a 3 je takový úkon, který vzhledem k nebezpečí jeho zmaření, zničení nebo ztráty nesnese z hlediska účelu trestního řízení odkladu na dobu, než bude zahájeno trestní stíhání. Neopakovatelným úkonem podle odstavců 2 a 3 je takový úkon, který nebude možno před soudem provést.

(5) Vyjde-li během vyšetřování najevo, že se obviněný dopustil dalšího skutku, který není uveden v záznamu o sdělení obvinění, postupuje se ohledně tohoto skutku způsobem uvedeným v odstavci 1.

(6) Vyjde-li během vyšetřování najevo, že skutek, pro který bylo sděleno obvinění, je jiným trestným činem, než jak byl v záznamu o sdělení obvinění právně posouzen, upozorní na to vyšetřovatel obviněného a učiní o tom záznam do protokolu.

Oddíl druhý

Vyšetřování

§ 161

Vyšetřovací orgány

(1) Vyšetřování konají vyšetřovatelé policie.

(2) Vyšetřování může konat i kapitán lodi při dálkových plavbách o trestných činech spáchaných na této lodi.

§ 162

Předání věci vyšetřovateli

Jestliže se vyšetřovatel, kterému byla věc předána jiným orgánem, nepovažuje za příslušného, předloží spisy neprodleně se svým stanoviskem státnímu zástupci; jinak pokračuje v řízení.

§ 163

zrušen

§ 163a

(1) Trestní stíhání pro trestné činy násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 197a, pomluky podle § 206, neposkytnutí pomoci podle § 207 a 208, poškozování cizích práv podle § 209, ublížení na zdraví podle § 221, 223 a 224, ohrožování pohlavní nemocí podle § 226, omezování osobní svobody podle § 231 odst. 1, vydírání podle § 235 odst. 1, porušování domovní svobody podle § 238 odst. 1, krádeže podle § 247, zpronevěry podle § 248, neoprávněného užívání cizí věci podle § 249, podvodu podle § 250, podílnictví podle § 251 a 252, lichvy podle § 253, zatajení věci podle § 254, porušování povinnosti při správě cizího majetku podle § 255, poškozování věřitele podle § 256 a poškozování cizí věci podle § 257 trestního zákona, proti tomu, kdo je ve vztahu k poškozenému osobou, vůči níž by měl poškozený jako svědek právo odepřít výpověď (§ 100 odst. 2), a trestní stíhání pro trestný čin znásilnění podle § 241 odst. 1 proti tomu, kdo je nebo v době spáchání činu byl ve vztahu k poškozenému manželem nebo druhem, jakož i pro trestný čin opilství podle § 201a trestního zákona, pokud jinak vykazuje znaky skutkové podstaty některého z těchto trestných činů, lze zahájit a v již zahájeném trestním stíhání pokračovat pouze se souhlasem poškozeného. Je-li poškozených jedním skutkem několik, postačí souhlas byť jen jednoho z nich.

(2) Ustanovení odstavce 1 se však neužije, byla-li takovým činem způsobena smrt.

(3) Nepředloží-li poškozený své vyjádření státnímu zástupci, vyšetřovateli nebo policejnímu orgánu písemně, zaznamenaná se jeho obsah do protokolu. Souhlas s trestním stíháním může poškozený výslovným prohlášením vzít kdykoliv zpět, a to až do doby, než se odvolací soud odebere k závěrečné poradě. Výslovně odepřený souhlas však nelze znovu udělit.

§ 164

Postup při vyšetřování

(1) Vyšetřovatel koná vyšetřování zpravidla osobně. Úkony, které byly provedeny před sdělením obvinění, a úkony provedené na pokyn vyšetřovatele policejními orgány i po něm nemusí vyšetřovatel opakovat, byly-li provedeny způsobem odpovídajícím ustanovením tohoto zákona. Ustanovení § 158 odst. 3 a 4 se při provádění vyšetřovacích úkonů užíje obdobně.

(2) Vyšetřovatel postupuje při vyšetřování z vlastní iniciativy tak, aby byly co nejrychleji v potřebném rozsahu objasněny všechny skutečnosti důležité pro posouzení případu, včetně osoby pachatele a následku trestného činu (§ 89 odst. 1).

(3) Důkazy opatřuje vyšetřovatel bez ohledu na to, zda svědčí ve prospěch či neprospěch obviněného. Obviněný nesmí být žádným způsobem k výpovědi nebo doznání donucován. Obhajoba obviněného a jím navrhované důkazy, pokud nejsou zcela bezvýznamné, musí být pečlivě přezkoumány.

(4) Vyšetřovatel může umožnit obviněnému zúčastnit se vyšetřovacích úkonů a klást otázky vyslychaným svědkům.

(5) Kromě případů, kdy je podle tohoto zákona třeba souhlasu státního zástupce, činí vyšetřovatel všechna rozhodnutí o postupu vyšetřování a o provádění vyšetřovacích úkonů samostatně a je plně odpovědný za jejich zákonnost a včasné provedení. Odepřít splnění pokynu státního zástupce může vyšetřovatel jen tehdy, má-li za to, že pokyn není v souladu se zákonem; trvá-li státní zástupce na svém pokynu, předloží věc státnímu zástupci bezprostředně vyššího stupně, který pokyn buď zruší, nebo věc přikáže jinému vyšetřovateli.

§ 165

Účast obhájců ve vyšetřování

(1) Obhájce je již od sdělení obvinění oprávněn být přítomen při vyšetřovacích úkonech; může obviněnému i jiným vyslychaným klást otázky, avšak teprve tehdy, až orgán výslech skončí a udělí mu k tomu slovo.

(2) Oznamí-li obhájce vyšetřovateli, že se chce účastnit vyšetřovacího úkonu, je vyšetřovatel povinen

sdělit mu včas dobu a místo konání úkonu, ledaže nelze provedení úkonu odložit a vyrozumění obhájce nelze zajistit.

§ 166

Skončení vyšetřování

(1) Uzná-li vyšetřovatel vyšetřování za skončené a jeho výsledky za postačující k podání obžaloby, umožní obviněnému a obhájci v přiměřené době prostudovat spisy a učinit návrhy na doplnění vyšetřování. Na tuto možnost upozorní obviněného a jeho obhájce nejméně tři dny předem. Uvedenou lhůtu lze se souhlasem obviněného a obhájce zkrátit. Nepovažuje-li vyšetřovatel navrhované doplnění za nutné, odmítne je. O těchto úkonech učiní vyšetřovatel záznam ve spise a o odmítnutí návrhů na doplnění vyšetřování vyrozumí obviněného nebo obhájce.

(2) Nevyužijí-li obviněný nebo obhájce možnosti prostudovat spisy, ačkoliv na ni byli řádně upozorněni, učiní o tom vyšetřovatel záznam do spisu a postupuje dále, jako by k tomuto úkonu došlo.

(3) Po skončení vyšetřování předloží vyšetřovatel státnímu zástupci spis s návrhem na podání obžaloby se seznamem navrhovaných důkazů a zdůvodněním, proč nevyhověl návrhům na provedení důkazů dalších, nebo učiní některé rozhodnutí podle § 171 až 173.

§ 167

Žádost o přezkoumání postupu vyšetřovatele

Obviněný a poškozený mají právo kdykoliv v průběhu vyšetřování žádat státního zástupce, aby byly odstraněny průtahy ve vyšetřování nebo závady v postupu vyšetřovatele. Žádost není vázána lhůtou. Tuto žádost, kterou je nutno státnímu zástupci ihned předložit, musí státní zástupce neprodleně vyřídit. O výsledku přezkoumání musí být žadatel vyrozuměn.

Oddíl třetí

§ 168 až 170

zrušeny

Oddíl čtvrtý

Rozhodnutí v přípravném řízení

§ 171

Postoupení věci

(1) Vyšetřovatel postoupí věc jinému orgánu, jestliže výsledky přípravného řízení ukazují, že nejde o trestný čin, že však jde o skutek, který by mohl být jiným příslušným orgánem posouzen jako přestupek nebo kárné provinění.

(2) Usnesení o postoupení věci je nutno oznámit obviněnému a poškozenému; opis usnesení vyšetřovatele je nutno doručit též státnímu zástupci, a to do 48 hodin. Proti usnesení podle odstavce 1 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 172

Zastavení trestního stíhání

(1) Vyšetřovatel zastaví trestní stíhání,

- a) je-li nepochybné, že se nestal skutek, pro který se trestní stíhání vede,
- b) není-li tento skutek trestným činem a není důvod k postoupení věci,
- c) není-li prokázáno, že skutek spáchal obviněný,
- d) je-li trestní stíhání nepřipustné (§ 11 odst. 1),
- e) nebyl-li obviněný v době činu pro nepřičetnost trestně odpovědný, nebo
- f) zanikla-li trestnost činu.

(2) Vyšetřovatel může zastavit trestní stíhání,

- a) je-li trest, k němuž může stíhání vést, zcela bez významu vedle trestu, který pro jiný čin byl obviněnému již uložen nebo který ho podle očekávání postihne, nebo
- b) bylo-li o skutku obviněného již rozhodnuto jiným orgánem, kázeňsky, kárně anebo cizozemským soudem nebo úřadem a toto rozhodnutí lze považovat za postačující.

(3) Usnesení o zastavení trestního stíhání musí být doručeno obviněnému. Usnesení vyšetřovatele je nutno doručit státnímu zástupci, a to do 48 hodin. Proti usnesení podle odstavců 1 a 2 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek. Poškozený se o zastavení trestního stíhání vyrozumí.

(4) V trestním stíhání, které bylo zastaveno z některého důvodu uvedeného v odstavci 2, se pokračuje, prohlásí-li obviněný do tří dnů od doby, kdy mu bylo usnesení o zastavení trestního stíhání oznámeno, že na projednání věci trvá. O tom je třeba obviněného poučit.

§ 173

Přerušování trestního stíhání

(1) Vyšetřovatel přerušuje trestní stíhání,

- a) nelze-li pro nepřítomnost obviněného věc náležitě objasnit,
- b) nelze-li obviněného pro těžkou chorobu postavit před soud,
- c) není-li obviněný pro duševní chorobu, která nastala až po spáchání činu, schopen chápat smysl trestního stíhání,
- d) je-li obviněný vydán do ciziny nebo vyhoštěn.

(2) Před přerušováním trestního stíhání je nutno

učinít vše, čeho je třeba k zabezpečení úspěšného provedení trestního stíhání. Pomine-li důvod přerušení, v trestním stíhání se pokračuje.

(3) Opis usnesení o přerušení trestního stíhání nutno doručit do 48 hodin státnímu zástupci. Poškozeného je nutno o přerušení trestního stíhání vyrozumět.

Oddíl pátý

Dozor státního zástupce

§ 174

(1) Dozor nad zachováváním zákonnosti v přípravném řízení vykonává státní zástupce.

(2) Při výkonu tohoto dozoru je státní zástupce oprávněn:

- a) dávat závazné pokyny k vyšetřování trestných činů,
- b) vyžadovat od vyšetřovatele nebo policejního orgánu spisy, dokumenty, materiály a zprávy o spáchaných trestných činech za účelem prověrky, zda vyšetřovatel včas zahajuje trestní stíhání a řádně v něm postupuje,
- c) zúčastnit se provádění úkonů vyšetřovatele nebo policejního orgánu, osobně provést jednotlivý úkon nebo i celé vyšetřování a vydat rozhodnutí v kterékoliv věci; přitom postupuje podle ustanovení tohoto zákona pro vyšetřovatele a proti jeho rozhodnutí je přípustná stížnost ve stejném rozsahu jako proti rozhodnutí vyšetřovatele,
- d) vracet věc vyšetřovateli se svými pokyny k doplnění,
- e) rušit nezákonná nebo neodůvodněná rozhodnutí a opatření vyšetřovatele a policejního orgánu, která může nahrazovat vlastními; u usnesení o zastavení a přerušení trestního stíhání nebo o postoupení věci může tak učinit do třiceti dnů od doručení; jestliže rozhodnutí vyšetřovatele a policejního orgánu nahradil vlastním rozhodnutím jinak, než na podkladě stížnosti oprávněné osoby proti usnesení vyšetřovatele a policejního orgánu, je proti jeho rozhodnutí přípustná stížnost ve stejném rozsahu jako proti rozhodnutí vyšetřovatele a policejního orgánu,
- f) odejmout kteroukoliv věc určitému vyšetřovateli a učinit opatření, aby věc byla přikázána jinému vyšetřovateli.

§ 175

Pouze státní zástupce je oprávněn:

- a) podat obžalobu,
- b) nařídit zajištění majetku obviněného a určit, na které prostředky a věci se toto zajištění nevztahuje, anebo zrušit takové zajištění,

- c) provést zajištění nároku poškozeného na náhradu škody a omezit nebo zrušit takové zajištění anebo věc z něho vyjmout,
- d) nařídit exhumaci mrtvol,
- e) navrhnout vyžádání obviněného z ciziny,
- f) provést předběžné šetření v řízení o vydání do ciziny.

Oddíl šestý

Obžaloba

§ 176

(1) Jestliže výsledky vyšetřování dostatečně odůvodňují postavení obviněného před soud, státní zástupce podá obžalobu a připojí k ní spisy a jejich přílohy. O podání obžaloby vyrozumí obviněného a obhájce.

(2) Obžaloba může být podána jen pro skutek, pro který bylo sděleno obvinění (§ 160). Mínil-li státní zástupce tento skutek posuzovat jako jiný trestný čin, než jak ho posuzoval vyšetřovatel, upozorní na to před podáním obžaloby obviněného a jeho obhájce a zjistí, zda navrhuje se zřetelem na zamýšlenou změnu vyšetřování doplnit.

§ 177

Obžaloba musí obsahovat

- a) označení státního zástupce a den sepsání obžaloby,
- b) jméno a příjmení obviněného, den a místo jeho narození, jeho zaměstnání a bydliště, popřípadě jiné údaje potřebné k tomu, aby nemohl být zaměněn s jinou osobou; jde-li o příslušníka ozbrojených sil nebo ozbrojeného sboru, uvede se též hodnost obviněného a útvár, jehož je příslušníkem,
- c) žalobní návrh, v němž musí být přesně označen skutek, pro který je obviněný stíhán, s uvedením místa, času a způsobu jeho spáchání, popřípadě s uvedením jiných skutečností, pokud je jich třeba k tomu, aby skutek nemohl být zaměněn s jiným a aby bylo odůvodněno použití určité trestní sazby; musí tu být dále uvedeno, jaký trestný čin obžaloba v tomto skutku spatřuje, a to jeho zákonným pojmenováním, uvedením příslušného ustanovení zákonů a všech zákonných znaků včetně těch, které odůvodňují určitou trestní sazbu,
- d) odůvodnění žalovaného skutku s uvedením důkazů, o které se toto odůvodnění opírá, a seznam důkazů, jejichž provedení v hlavním líčení navrhuje, jakož i právní úvahy, kterými se státní zástupce řídil při posuzování skutečností podle příslušných ustanovení zákona.

§ 178

(1) Státní zástupce navrhne v obžalobě, aby soud

uložil ochranné léčení nebo ochrannou výchovu anebo zabránil věci, má-li za to, že jsou pro to zákonné podmínky.

(2) Návrh uvedený v odstavci 1 může státní zástupce učinit též samostatně.

§ 179

zrušen

ČÁST TŘETÍ

ŘÍZENÍ PŘED SOUDEM

HLAVA JEDENÁCTÁ ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 180

(1) Trestní stíhání před soudem se koná jen na podkladě obžaloby, kterou podává a před soudem zastupuje státní zástupce.

(2) Při podání a zastupování obžaloby se státní zástupce řídí zákonem a vnitřním přesvědčením založeným na uvážení všech okolností případu.

§ 181

(1) Podanou obžalobu je třeba u soudu nejprve přezkoumat z toho hlediska, zda pro další řízení poskytuje spolehlivý podklad, zejména prověřit, zda přípravné řízení, které jí předcházelo, bylo provedeno způsobem odpovídajícím tomuto zákonu a zda jeho výsledky dostatečně odůvodňují postavení obviněného před soud. K tomu slouží předběžné projednání obžaloby.

(2) Po podání obžaloby soud, nevyčkáváje dalších návrhů, postupuje tak, aby řízení směřovalo k vyřízení věci, včetně výkonu soudního rozhodnutí.

§ 182

Státní zástupce může vzít obžalobu zpět až do doby, než se soud prvního stupně odebere k závěrečné poradě; po zahájení hlavního líčení tak může učinit jen tehdy, pokud obžalovaný netrvá na jeho pokračování. Zpětvzetím obžaloby se věc vrací do přípravného řízení.

§ 183

(1) Zájmová sdružení uvedená v § 4 odst. 1 mohou navrhnout, aby se projednávání věci v hlavním líčení před okresním soudem nebo ve veřejném zasedání konaném o odvolání před krajským soudem zúčastnil jejich zástupce k výkonu práva podle § 5. Předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce jsou povinni poskytnout zájmovému sdružení občanů na podkladě spisu k tomu potřebné informace.

(2) O návrhu podle odstavce 1 rozhodne soud; vyhovět návrhu může též předseda senátu sám. Společenský zástupce je oprávněn poté, co soud o jeho účasti na řízení kladně rozhodl, nahlížet do spisů, činit důkazní a jiné návrhy, účastnit se hlavního líčení, klást tam vyslýchaným osobám otázky a podílet se na závěrečných řečech. Soud je povinen společenskému zástupci při výkonu jeho funkce všestranně pomáhat.

(3) Společenský zástupce tlumočí při soudním jednání stanovisko kolektivu k projednávané věci a k osobě obviněného, a to na podkladě bezprostřední znalosti jeho osoby, jeho poměru k ústavnímu zřízení republiky, poměru k práci, rodině a spoluobčanům a pomáhá k tomu, aby soud mohl zejména

- a) všestranně, úplně a objektivně zjistit všechny okolnosti případu,
- b) odpovědně posoudit osobu obviněného,
- c) správně rozhodnout o vině a trestu,
- d) odhalit příčiny, které vedly k trestné činnosti, a dát podnět k jejich odstranění.

§ 184

Soud je povinen při projednávání věci zaměřit se také na objasnění příčin, které vedly k trestné činnosti nebo umožnily její spáchání.

HLAVA DVANÁCTÁ PŘEDBĚŽNÉ PROJEDNÁNÍ OBŽALOBY

§ 185

Obecné ustanovení

(1) Obžalobu u soudu podanou přezkoumá předseda senátu a podle jejího obsahu a podle obsahu spisu posoudí, zda je ji nutno předběžně projednat v zasedání senátu anebo zda může nařídit o ní hlavní líčení.

(2) K usnadnění rozhodnutí může vyslechnout obviněného a opatřit potřebná vysvětlení.

§ 186

Důvody k předběžnému projednání obžaloby

Předseda senátu nařídí předběžné projednání obžaloby, má-li za to,

- a) že věc patří do příslušnosti jiného soudu,
- b) že věc má být postoupena podle § 171 odst. 1,
- c) že jsou tu okolnosti odůvodňující zastavení trestního stíhání podle § 172 odst. 1 nebo jeho přerušeni podle § 173 odst. 1 písm. a) až d), anebo okolnosti odůvodňující podmíněné zastavení trestního stíhání podle § 307,
- d) že skutek, který je předmětem obžaloby, bude

třeba posuzovat podle jiného ustanovení trestního zákona, než podle kterého jej posuzuje obžaloba,

- e) že přípravné řízení nebylo provedeno podle zákona, zejména že v něm byly porušeny předpisy zajišťující právo obhajoby, nebo
- f) že věc není v potřebném rozsahu objasněna z hledisek, která soud potřebuje pro svoje rozhodnutí.

§ 187

Způsob předběžného projednání obžaloby

(1) Předběžné projednání obžaloby se koná v neveřejném zasedání. Považuje-li to předseda senátu pro rozhodnutí soudu za potřebné, nařídí o předběžném projednání obžaloby veřejné zasedání.

(2) Při předběžném projednání obžaloby přezkoumá soud vždy celou obžalobu; předseda senátu z tohoto hlediska podá zprávu, přičemž se zaměří na otázky, které je třeba řešit.

(3) Soud přezkoumá úplnost důkazního materiálu a opodstatněnost obžaloby na základě spisu.

Rozhodnutí

§ 188

(1) Po předběžném projednání obžaloby soud

- a) postoupí věc příslušnému soudu, není-li sám k jejímu projednání příslušný,
- b) postoupí věc jinému orgánu, jsou-li tu okolnosti uvedené v § 171 odst. 1,
- c) trestní stíhání zastaví, jsou-li tu okolnosti uvedené v § 172 odst. 1,
- d) trestní stíhání přeruší, jsou-li tu okolnosti uvedené v § 173 odst. 1 písm. a) až d),
- e) vrátí věc státnímu zástupci k došetření, je-li toho třeba k odstranění závažných vad přípravného řízení nebo k objasnění základních skutečností pro rozhodnutí, nebo
- f) trestní stíhání podmíněně zastaví podle § 307.

(2) Po předběžném projednání obžaloby může soud také zastavit trestní stíhání, jsou-li tu okolnosti uvedené v § 172 odst. 2.

(3) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 písm. a) až e) a podle odstavce 2 mohou státní zástupce i obviněný podat stížnost, jež má, nejde-li o přerušeni trestního stíhání, odkladný účinek.

§ 189

Postoupit věc jinému soudu nemůže soud, jemuž byla věc postoupena podle § 188 odst. 1 písm. a) nadřízeným soudem, ledaže by se skutkový podklad pro posouzení příslušnosti mezitím podstatně změnil.

§ 190

(1) Má-li soud za to, že při správném použití zákona je nutno skutek, který je předmětem obžaloby, posoudit podle jiného ustanovení zákona, než podle kterého jej posuzovala obžaloba, vrátí věc státnímu zástupci k došetření [§ 188 odst. 1 písm. e)], je-li třeba vzhledem k odchýlnému právnímu posouzení věc ještě blíže objasnit.

(2) Není-li došetření třeba, upozorní předseda senátu na možnost odchýlného právního posouzení skutku osoby, kterým se doručuje opis obžaloby (§ 196 odst. 1).

§ 191

(1) Vráť-li soud věc státnímu zástupci k došetření, uvede v usnesení, v kterých směrech je třeba přípravné řízení doplnit a které skutečnosti je třeba objasnit, popřípadě které úkony je třeba provést.

(2) Jakmile usnesení o vrácení věci státnímu zástupci k došetření nabylo právní moci, vrací se věc do stavu přípravného řízení.

§ 192

Je-li obviněný ve vazbě, rozhodne soud při předběžném projednání obžaloby vždy také o dalším trvání vazby.

§ 193 a 194

zrušeny

§ 195

Nové předběžné projednání obžaloby

(1) Rozhodne-li se státní zástupce ve věci, která mu byla vrácena k došetření, opět pro podání obžaloby, přihlédne v ní i k výsledkům provedeného došetření. Obžaloba se za podmínek uvedených v § 186 u soudu znovu předběžně projedná.

(2) Za podmínek uvedených v § 186 se obžaloba znovu předběžně projedná také u soudu, jemuž byla věc postoupena podle § 188 odst. 1 písm. a).

HLAVA TŘINÁCTÁ

HLAVNÍ LÍČENÍ

Oddíl první

Příprava hlavního líčení

§ 196

Doručení obžaloby

(1) Neučinil-li soud některé z rozhodnutí uvede-

ných v § 188 odst. 1 a 2, dá předseda senátu opis obžaloby doručit obžalovanému a jeho obhájci, a je-li obžalovaný zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena, také jeho zákonnému zástupci; opis obžaloby dá doručit poškozenému, pokud jsou jeho pobyt nebo sídlo známy. Bylo-li v obžalobě navrženo zabránění věci náležející jiné osobě než obžalovanému, dá předseda senátu doručit opis obžaloby též této osobě. Bylo-li už kladně rozhodnuto o účasti společenského zástupce u hlavního líčení, dá předseda senátu opis obžaloby doručit též příslušnému zájmovému sdružení občanů.

(2) Osoby, jimž se opis obžaloby doručuje, je nutno zároveň vyzvat, aby návrhy na provedení dalších důkazů u hlavního líčení včas soudu sdělily a uvedly okolnosti, které mají být těmito důkazy objasněny.

(3) Opis obžaloby musí být doručen nejpozději s předvoláním k hlavnímu líčení nebo s vyrozuměním o něm.

§ 197

Náhradní soudce

(1) Bude-li hlavní líčení podle očekávání trvat delší dobu, zařídí předseda senátu, aby se ho zúčastnil jeden nebo dva soudci nebo přísedící náhradní.

(2) Náhradní soudce nebo přísedící má při hlavním líčení postavení člena senátu. Porady a hlasování se však zúčastní jen v tom případě, je-li přibrán na místo soudce nebo přísedícího, kterému zabránila nějaká překážka v další účasti na hlavním líčení. Soudce nebo přísedící, za něhož nastoupil náhradní soudce nebo přísedící, se hlavního líčení dále již nezúčastní.

§ 198

Nařízení hlavního líčení

(1) Den hlavního líčení stanoví předseda senátu tak, aby obžalovaný od doručení předvolání, státní zástupce a obhájce od vyrozumění měli alespoň lhůtu pěti pracovních dnů k přípravě. Tuto lhůtu lze zkrátit jen s jejich souhlasem, a pokud jde o obžalovaného, jen tehdy, jestliže se k hlavnímu líčení dostaví a o jeho provedení výslovně žádá. U ostatních osob, které se k hlavnímu líčení předvolávají nebo o něm vyrozumívají, je třeba zachovat zpravidla aspoň třídní lhůtu.

(2) O hlavním líčení se vyrozumí státní zástupce, zákonný zástupce a obhájce obžalovaného, jakož i poškozený a zúčastněná osoba. Mají-li poškozený nebo zúčastněná osoba zmocněnce, vyrozumějí se o hlavním líčení jen jejich zmocněnci. Poškozeného je třeba ve vyrozumění upozornit, že nedostaví-li se k hlavnímu líčení, bude se o jeho nároku na náhradu škody rozhodovat na podkladě jeho vlastních návrhů, jsou-li už obsaženy ve spise nebo dojdou-li soudu dříve, než se přikročí k dokazování. Byl-li k účasti na hlavním líčení připuštěn společenský zástupce, vyrozumí se o hlavním líčení též zájmové sdružení občanů, které ho vyslalo.

(3) Při nařízení hlavního líčení učiní předseda senátu také všechna opatření, jichž je třeba k zajištění jeho řádného průběhu.

Oddíl druhý

Veřejnost hlavního líčení

§ 199

(1) Hlavní líčení koná soud zásadně veřejně.

(2) Má přítom na zřeteli, aby občanům byla poskytnuta v nejširší míře příležitost sledovat projednávání věci soudem a aby se co nejúčinněji projevilo výchovné působení trestního řízení na širokou veřejnost ve smyslu jejího aktivního zapojení do úsilí trestnou činnost zamezovat a jí předcházet. Ve vhodných případech provádí proto hlavní líčení přímo v místě, kde byl trestný čin spáchán, anebo na pracovišti, popřípadě v bydlíšti obžalovaného. V tom případě o konání hlavního líčení vyrozumí zájmové sdružení občanů, jež může účast občanů zajistit a účinně přispět ke splnění účelu sledovaného veřejným konáním hlavního líčení.

§ 200

(1) Při hlavním líčení může být veřejnost vyloučena, jestliže by veřejné projednání věci ohrozilo tajemství chráněné zvláštním zákonem, mravnost nebo nerušený průběh jednání, anebo bezpečnost nebo jiný důležitý zájem svědků; k témuž účelu může předseda senátu učinit i jiná přiměřená opatření. Veřejnost lze vyloučit také jen pro část hlavního líčení.

(2) Rozsudek musí být vyhlášen vždy veřejně.

(3) O vyloučení veřejnosti rozhodne soud po slyšení stran usnesením, které veřejně vyhlásí.

§ 201

(1) I když veřejnost nebyla vyloučena podle § 200, může soud odepřít přístup k hlavnímu líčení nezletilým a těm, u nichž je obava, že by mohli rušit důstojný průběh hlavního líčení. Může také učinit nezbytná opatření proti přepřívání jednací síně.

(2) I když veřejnost byla vyloučena podle § 200, může soud z důležitých důvodů povolit jednotlivým osobám k hlavnímu líčení přístup. Na žádost obžalovaného musí být povolen přístup dvěma jeho důvěrníkům. Je-li obžalovaných více, má právo na volbu důvěrníka každý z nich. Jestliže by tak celkový počet důvěrníků vzrostl na více než šest a obžalovaní se mezi sebou o výběru nedohodnou, provede výběr soud. Byla-li veřejnost vyloučena pro ohrožení tajemství chráněného zvláštním zákonem, případně bezpečnosti nebo jiného důležitého zájmu svědků, mohou být za důvěrníky zvoleny jen takové osoby, proti nimž nemá soud námitek.

(3) Byla-li veřejnost vyloučena pro ohrožení státního, hospodářského nebo služebního tajemství, upozorní předseda senátu přítomné na trestní následky toho, kdyby nepovolaným osobám vyjevili skutečnosti, o nichž se při jednání dovědí; může též zakázat, aby si přítomní činili písemné poznámky.

Oddíl třetí

Zahájení hlavního líčení

§ 202

Přítomnost při hlavním líčení

(1) Hlavní líčení se koná za stálé přítomnosti všech členů senátu, zapisovatele a státního zástupce.

(2) V nepřítomnosti obžalovaného může se hlavní líčení provést, jen když soud má za to, že lze věc spolehlivě rozhodnout a účelu trestního řízení dosáhnout i bez přítomnosti obžalovaného, a přitom

a) obžaloba byla obžalovanému řádně doručena a obžalovaný byl k hlavnímu líčení včas a řádně předvolán, a

b) o skutku, který je předmětem obžaloby, byl obžalovaný už některým orgánem činným v trestním řízení vyslechnut a bylo dodrženo ustanovení o sdělení obvinění (§ 160) a obviněný byl upozorněn na možnost prostudovat spis a učinit návrhy na doplnění vyšetřování (§ 166 odst. 1).

(3) Hlavní líčení v nepřítomnosti obžalovaného nelze konat, je-li obžalovaný ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody nebo jde-li o trestný čin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice převyšuje pět let. V případech nutné obhajoby (§ 36) nelze konat hlavní líčení bez přítomnosti obhájce.

(4) Ustanovení první věty odstavce 3 se neužije, pokud obžalovaný požádá, aby hlavní líčení bylo konáno v jeho nepřítomnosti.

Řízení hlavního líčení

§ 203

(1) Hlavní líčení řídí předseda senátu.

(2) Je povinen přítom dbát, aby byla zachována důstojnost a vážnost soudního jednání, aby hlavní líčení nebylo zdržováno výklady, které nemají vztah k projednávané věci, a aby bylo zaměřeno co nejúčinněji k objasnění věci.

(3) Kdo se cítí opatřením předsedy senátu při řízení hlavního líčení zkrácen, může žádat, aby rozhodl senát. Takovou žádost i rozhodnutí o ní je třeba zaznamenat v protokolu.

§ 204

(1) Osoby, které ruší pořádek, může předseda senátu z jednací síně vykázat.

(2) Obžalovaný může být vykázán jen usnesením senátu po předchozí výstraze, a to jen na dobu nezbytně nutnou. Jakmile mu byl povolen znovu přístup do jednací síně, sdělí mu předseda senátu podstatný obsah jednání konaného v jeho nepřítomnosti, aby se k němu mohl vyjádřit.

Počátek hlavního líčení

§ 205

(1) Hlavní líčení zahájí předseda senátu sdělením věci, která bude projednávána; potom předseda zjistí, zda se dostavily osoby, které byly k hlavnímu líčení předvolány nebo o něm vyrozuměny, a zjistí jejich totožnost. U osob, u kterých je třeba zachovat lhůtu k přípravě, zjistí, zda tato lhůta byla zachována.

(2) Jestliže se některá z předvolaných osob nedostavila, rozhodne soud po slyšení přítomných stran, zda je možno líčení přesto provést, či zda je nutno je odročit.

§ 206

(1) Po provedení úkonů uvedených v § 205 předseda senátu vyzve státního zástupce, aby přednesl obžalobu.

(2) Po přednesení obžaloby se předseda senátu dotáže poškozeného, zda navrhuje, aby obžalovanému byla uložena povinnost k náhradě škody způsobené trestným činem a v jakém rozsahu. Nedostavil-li se poškozený k hlavnímu líčení a je-li jeho návrh obsažen už ve spise, předseda senátu přečte tento návrh ze spisu.

(3) Uplatňuje-li práva poškozeného osoba, které toto právo zřejmě nepřísluší, vysloví soud usnesením, že onu osobu jako poškozeného k hlavnímu líčení nepřipouští. Takové rozhodnutí nebrání uplatnění nároku na náhradu škody před příslušným orgánem.

(4) Podle odstavce 3 postupuje soud také tehdy, brání-li účasti poškozeného okolnosti uvedené v § 44 odst. 2 a 3.

Oddíl čtvrtý

Dokazování

Výslech obžalovaného

§ 207

(1) Po přednesení obžaloby a vyjádření poškozeného vyslechne předseda senátu obžalovaného k obsahu obžaloby, a byl-li uplatněn nárok na náhradu škody, též k tomuto nároku.

(2) Protokol o dřívější výpovědi obžalovaného se přečte jen tehdy, když se jedná v nepřítomnosti obžalovaného, když obžalovaný odepře vypovídat anebo když se objeví podstatné rozpory mezi jeho dřívější výpovědí a jeho údaji při hlavním líčení a byl-li výslech proveden po sdělení obvinění způsobem odpovídajícím ustanovením tohoto zákona. Na tyto rozpory je třeba obžalovaného upozornit a dotázat se ho na jejich příčinu.

§ 208

Je-li obžalovaných několik, předseda senátu může učinit opatření, aby obžalovaný byl vyslýchán v nepřítomnosti spoluobžalovaných. Obžalovaného však je třeba vždy ještě v průběhu dokazování seznámit s obsahem výpovědi spoluobžalovaných, kteří byli vyslýcháni v jeho nepřítomnosti.

Provádění dalších důkazů

§ 209

Předseda senátu dbá o to, aby svědek ještě nevyslechnutý nebyl přítomen při výslechu obžalovaného a jiných svědků. Je-li obava, že svědek v přítomnosti obžalovaného nevypoví pravdu, případně jde-li o výslech svědka, jemuž nebo osobě jemu blízké z podaného svědectví hrozí újma na zdraví, smrt nebo jiné vážné nebezpečí, anebo o svědka, jehož totožnost musí zůstat ze závažných důvodů utajena, předseda senátu učiní opatření vhodné k zajištění bezpečnosti nebo utajení totožnosti svědka, případně vykáže obžalovaného po dobu výslechu takového svědka z jednací síně. Po návratu do jednací síně však musí být obžalovaný seznámen s obsahem výpovědi svědka, může se k ní vyjádřit, a aniž by se se svědkem setkal, může mu prostřednictvím předsedy senátu klást i otázky.

§ 210

Jestliže znalec nepodal ještě ve věci písemný posudek anebo se od něho odchyluje nebo jej doplňuje, může mu předseda senátu uložit, aby posudek nebo jeho doplněk nadiktoval do protokolu nebo jej sám napsal.

§ 211

(1) Místo výslechu svědka lze v hlavním líčení číst protokol o jeho výpovědi, jestliže soud nepokládá osobní výslech za nutný a státní zástupce i obžalovaný s tím souhlasí.

(2) Protokol o výpovědi spoluobžalovaného nebo svědka se přečte také tehdy, byl-li výslech proveden způsobem odpovídajícím ustanovením tohoto zákona a taková osoba

a) zemřela nebo se stala nezvěstnou, pro dlouhodobý pobyt v cizině nedosažitelnou, nebo onemocněla chorobou, která natrvalo nebo pro dohlednou dobu znemožňuje její výslech,

b) v hlavním líčení bez oprávnění odepřela vypovídat, nebo se odchyluje v podstatných bodech od své dřívější výpovědi.

(3) Protokol o výpovědi svědka, který v hlavním líčení využil svého práva odepřít výpověď podle § 100, je možno číst jen za předpokladu, že svědek byl před tímto výsledkem o svém právu odepřít výpověď řádně poučen a výslovně prohlásil, že tohoto práva nevyužívá, byl-li výslech proveden způsobem odpovídajícím ustanovením tohoto zákona a obviněný nebo obhájce měl možnost se tohoto výsledku zúčastnit.

(4) Místo výsledku znalce lze číst protokol o jeho výpovědi nebo jeho písemný posudek, jestliže znalec byl před podáním posudku poučen podle § 106, nejsou pochybnosti o správnosti a úplnosti posudku a státní zástupce i obžalovaný s tím souhlasí.

§ 212

zrušen

§ 213

(1) Posudky, zprávy státních a jiných orgánů a další listiny, jimiž se provádí důkazy, se při hlavním líčení přečtou a umožní se do nich nahlédnout stranám, a pokud je to třeba, i svědkům a znalcům.

(2) Jiné věcné důkazy se předloží stranám, a je-li toho třeba, též svědkům a znalcům.

§ 214

Obžalovaný musí být po provedení každého důkazu dotázán, zda se chce k němu vyjádřit, a jeho vyjádření se zapisuje do protokolu.

§ 215

Součinnost stran při dokazování

(1) Státní zástupce, společenský zástupce, obžalovaný, jeho obhájce a zákonný zástupce, zúčastněná osoba, poškozený a jejich zmocněnci mohou se souhlasem předsedy senátu klást vyslýchaným otázky, a to zpravidla tehdy, když předseda senátu své dotazy skončil a když už nemají otázek členové senátu.

(2) Státní zástupce, obžalovaný a jeho obhájce mohou žádat, aby jim bylo umožněno provést výslech svědka. Předseda senátu jim vyhověl zejména tehdy, jestliže svědek byl předvolán na jejich návrh.

(3) Po provedení všech důkazů zjistí předseda senátu, zda strany nečiní návrhy na doplnění dokazování.

Oddíl pátý

Závěr hlavního líčení

Závěrečné řeči

§ 216

(1) Není-li dalších důkazních návrhů nebo bylo-li

rozhodnuto, že se další důkazy provádět nebudou, prohlásí předseda senátu dokazování za skončené a udělí slovo k závěrečným řečem.

(2) Po závěrečné řeči státního zástupce promluví poškozený, zúčastněná osoba, společenský zástupce, obhájce obžalovaného, popřípadě obžalovaný. Má-li poškozený nebo zúčastněná osoba zmocněnce, promluví zmocněnec. Je-li třeba, určí předseda senátu pořadí, v němž se po závěrečné řeči státního zástupce ujmou slova jednotlivé oprávněné osoby. Obhájce obžalovaného, popřípadě obžalovaný mluví však vždy poslední.

(3) Jestliže se po řeči obhájce nebo obžalovaného ujal slova znovu státní zástupce nebo společenský zástupce, má obhájce, popřípadě obžalovaný právo na to odpovědět.

(4) Závěrečné řeči může předseda senátu přerušit jen tehdy, vybočují-li zřejmě z rámce projednávané věci.

§ 217

Po skončení závěrečných řečí a před odchodem k závěrečné poradě udělí předseda senátu obžalovanému poslední slovo. Během tohoto projevu nesmějí být obžalovanému ani soudem, ani nikým jiným kladen otázky.

§ 218

Doplnění dokazování

(1) Shledá-li soud vzhledem k závěrečným řečem nebo při závěrečné poradě, že je třeba ještě některou okolnost objasnit, usnese se, že dokazování bude doplněno, a v hlavním líčení pokračuje.

(2) Po doplnění dokazování je třeba vždy znovu dát slovo k závěrečným řečem.

Oddíl šestý

Odročení hlavního líčení

§ 219

(1) Soud odročí hlavní líčení, objeví-li se překážka, pro kterou nelze hlavní líčení provést nebo v něm pokračovat. Dříve než hlavní líčení odročí, zjistí, zda strany nenavrhují další důkazy, které by bylo třeba k příštímu líčení opatřit.

(2) Při pokračování v odročeném hlavním líčení sdělí předseda senátu podstatný obsah dosavadního jednání. Jestliže se však změnilo sestavení senátu nebo jestliže z jiného důvodu je toho třeba, musí být hlavní líčení provedeno znovu.

Oddíl sedmý**Rozhodnutí soudu
v hlavním líčení****§ 220****Podklad pro rozhodnutí**

(1) Soud může rozhodovat jen o skutku, který je uveden v žalobním návrhu.

(2) Při svém rozhodnutí smí přihlížet jen ke skutečnostem, které byly probrány v hlavním líčení, a opírat se o důkazy, které byly v hlavním líčení provedeny.

(3) Právním posouzením skutku v obžalobě není soud vázán.

§ 221**Vrácení věci státnímu zástupci**

(1) Ukazují-li výsledky hlavního líčení na podstatnou změnu okolností případu a je-li k objasnění věci třeba dalšího šetření, může soud vrátit věc státnímu zástupci k došetření.

(2) Soud vrátí věc státnímu zástupci k došetření také tehdy, ukazují-li výsledky hlavního líčení, že se obžalovaný dopustil ještě dalšího skutku, který je trestným činem, a státní zástupce o vrácení věci požádá vzhledem k potřebě společného projednání.

(3) Ustanovení § 191 platí i pro vrácení věci podle odstavců 1 a 2.

(4) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 222**Postoupení věci**

(1) Shledá-li soud v zažalovaném skutku trestný čin, k jehož projednávání není příslušný, postoupí věc příslušnému soudu. Je však povinen rozhodnout věc sám, jde-li toliko o nepříslušnost místní a obžalovaný ji nevytkl; rovněž je povinen sám věc rozhodnout, měla-li by věc být postoupena soudu téhož druhu, avšak nižšího stupně. Postoupit věc jinému soudu nemůže soud, jemuž byla věc postoupena nadřízeným soudem, ledaže by se skutkový podklad pro posouzení příslušnosti mezitím podstatně změnil.

(2) Soud postoupí věc jinému orgánu, jestliže shledá, že nejde o trestný čin, avšak zažalovaný skutek by mohl být jiným orgánem posouzen jako přestupek nebo kárné provinění, o nichž je tento orgán příslušný rozhodovat.

(3) Proti usnesení o postoupení podle odstavce 2 může státní zástupce podat stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 223**Zastavení trestního stíhání**

(1) Soud zastaví trestní stíhání, shledá-li za hlavního líčení, že tu je některá z okolností uvedených v § 11 odst. 1.

(2) Soud může zastavit trestní stíhání též tehdy, shledá-li za hlavního líčení, že tu je některý z důvodů uvedených v § 172 odst. 2.

(3) Rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 může se týkat také jen některého ze skutků, pro které byla podána obžaloba.

(4) Proti rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 může státní zástupce podat stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 224**Přerušení trestního stíhání**

(1) Soud přeruší trestní stíhání, shledá-li za hlavního líčení, že tu je některá z okolností uvedených v § 173 odst. 1 písm. b) až d).

(2) Soud přeruší trestní stíhání také tehdy, nelze-li obžalovanému doručit předvolání k hlavnímu líčení.

(3) Pomine-li důvod přerušení, soud v trestním stíhání pokračuje.

(4) Proti rozhodnutí, jímž soud trestní stíhání přerušil nebo jímž návrh na pokračování v něm zamítl, může státní zástupce podat stížnost.

(5) Soud přeruší trestní stíhání, má-li za to, že zákon, jehož užití je v dané trestní věci rozhodné pro rozhodování o vině a trestu, je v rozporu s ústavním zákonem nebo mezinárodní smlouvou, která má přednost před zákonem; v tomto případě předloží věc Ústavnímu soudu.

Rozsudek**§ 225**

(1) Nebude-li věc vrácena státnímu zástupci podle § 221 ani postoupena podle § 222 a nedojde-li k zastavení trestního stíhání podle § 223 nebo k jeho přerušení podle § 224, rozhodne soud rozsudkem, zda se obžalovaný uznává vinným nebo zda se obžaloby zprošťuje.

(2) Uznat obžalovaného vinným trestným činem podle přísnějšího ustanovení zákona, než podle kterého posuzovala skutek obžaloba, může soud jen tehdy, když obžalovaný byl na možnost tohoto přísnějšího posuzování skutku upozorněn podle § 190 odst. 2. Nestalo-li se tak, je třeba obžalovaného na onu možnost upozornit ještě před vynesemím rozsudku, a žádá-li o to, poskytnout mu znovu lhůtu k přípravě obhajoby a hlavní líčení k tomu účelu odročit.

§ 226

Soud zproští obžalovaného obžaloby,

- a) nebylo-li prokázáno, že se stal skutek, pro nějž je obžalovaný stíhán,
- b) není-li tento skutek trestným činem,
- c) nebylo-li prokázáno, že tento skutek spáchal obžalovaný,
- d) není-li obžalovaný pro nepřičetnost trestně odpovědný, nebo
- e) zanikla-li trestnost činu.

§ 227

Jestliže trestní stíhání bylo zastaveno v důsledku udělení milosti, amnestie, promlčení nebo proto, že souhlas poškozeného s trestním stíháním nebyl dán nebo byl vzat zpět, anebo z některého z důvodů uvedených v § 172 odst. 2 a v řízení se pokračovalo jen proto, že obžalovaný na projednání věci trval (§ 11 odst. 2, § 172 odst. 4), soud, neshledá-li žádný jiný důvod ke zproštění obžalovaného, vysloví sice vinu, trest však neuloží.

§ 228

(1) Odsuzuje-li soud obžalovaného pro trestný čin, kterým způsobil jinému majetkovou škodu, uloží mu zpravidla v rozsudku, aby ji poškozenému nahradil, jestliže byl nárok včas uplatněn (§ 43 odst. 2).

(2) Výrok o povinnosti obžalovaného k náhradě škody musí přesně označovat osobu oprávněného a nárok, který mu byl přisouzen. V odůvodněných případech může soud vyslovit, že závazek má být splněn ve splátkách, jejichž výši a podmínky splatnosti zároveň určí.

§ 229

(1) Není-li podle výsledků dokazování pro vyslovení povinnosti k náhradě škody podklad nebo bylo-li by pro rozhodnutí o povinnosti k náhradě škody třeba provádět další dokazování, jež přesahuje potřeby trestního stíhání a podstatně by je protáhlo, soud odkáže poškozeného na řízení ve věcech občanskoprávních, popřípadě na řízení před jiným příslušným orgánem.

(2) Na řízení ve věcech občanskoprávních, popřípadě na řízení před jiným příslušným orgánem odkáže soud poškozeného také se zbytkem jeho nároku, jestliže mu nárok z jakéhokoli důvodu přizná jen zčásti.

(3) Jestliže soud obžalovaného obžaloby zproští, odkáže poškozeného s jeho nárokem na náhradu škody vždy na řízení ve věcech občanskoprávních, popřípadě na řízení před jiným příslušným orgánem.

§ 230

(1) Shledá-li soud u obžalovaného důvod k uložení

ochranného opatření, může je uložit i bez návrhu státního zástupce.

(2) Jestliže soud potřebuje k rozhodnutí o ochranném opatření provést ještě další dokazování, které nemůže být provedeno ihned, vyhradí rozhodnutí o ochranném opatření veřejnému zasedání.

(3) Postupovat podle odstavce 2 lze i tehdy, jestliže státní zástupce učinil návrh na zabránění věci nenáležící obžalovanému.

Oddíl osmý

Rozhodnutí soudu
mimo hlavní líčení

§ 231

(1) Vyjde-li najevo mimo hlavní líčení některá z okolností odůvodňujících zastavení trestního stíhání podle § 223 odst. 1 a 2 nebo přerušení trestního stíhání podle § 224 odst. 1 a 2, soud trestní stíhání zastaví, popřípadě přeruší v neveřejném zasedání.

(2) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 může státní zástupce podat stížnost, jež má, nejde-li o přerušení trestního stíhání, odkladný účinek.

HLAVA ČTRNÁCTÁ
VEŘEJNÉ ZASEDÁNÍ

§ 232

Obecné ustanovení

Ve veřejném zasedání rozhoduje soud tam, kde to zákon výslovně stanoví.

§ 233

Příprava veřejného zasedání

(1) Předseda senátu předvolá k veřejnému zasedání osoby, jejichž osobní účast při něm je nutná. O veřejném zasedání vyrozumí státního zástupce, jakož i osobu, která svým návrhem dala k veřejnému zasedání podnět, a osobu, která může být přímo dotčena rozhodnutím, jestliže tyto osoby nebyly k veřejnému zasedání předvolány; vyrozumí též obhájce, popřípadě zmocněnce a zákonného zástupce těchto osob. K předvolání nebo vyrozumění připojí opis návrhu, kterým byl k veřejnému zasedání dán podnět.

(2) Vystupoval-li v hlavním líčení před okresním soudem společenský zástupce, vyrozumí předseda senátu krajského soudu o veřejném zasedání konaném o odvolání též zájmové sdružení občanů, které společenského zástupce vyslalo.

(3) Den veřejného zasedání stanoví předseda senátu tak, aby osobě, která k veřejnému zasedání dala

svým návrhem podnět, osobě, která může být přímo dotčena rozhodnutím, obhájci nebo zmocněnci těchto osob, jakož i státnímu zástupci zbývala od doručení předvolání k veřejnému zasedání nebo od vyrozumění o něm alespoň pětidenní lhůta k přípravě. Zkrácení této lhůty je možné jen se souhlasem toho, v jehož zájmu je lhůta dána. U ostatních osob, které se k veřejnému zasedání předvolávají nebo o něm vyrozumívají, je třeba zachovat zpravidla třídní lhůtu.

§ 234

Přítomnost při veřejném zasedání

(1) Veřejné zasedání se koná za stálé přítomnosti všech členů senátu a zapisovatele.

(2) Nestanoví-li zákon něco jiného, není účast státního zástupce a obhájce při veřejném zasedání nutná.

Průběh veřejného zasedání

§ 235

(1) Po zahájení veřejného zasedání podá předseda nebo jím určený člen senátu na podkladě spisu zprávu o stavu věci zaměřenou na otázky, které je třeba ve veřejném zasedání řešit. Poté osoba, která dala svým návrhem k veřejnému zasedání podnět, návrh přednese. Osoba, která může být přímo dotčena rozhodnutím, jakož i státní zástupce se k návrhu vyjádří, nejsou-li sami navrhovatelé.

(2) Jsou-li při veřejném zasedání prováděny důkazy, užije se přiměřeně ustanovení o dokazování u hlavního líčení. Omezení v provádění důkazů čtením protokolu o výpovědi svědka nebo znalce (§ 211 odst. 1 a 4) platí pouze pro veřejné zasedání konané o odvolání.

(3) Po provedení důkazů udělí předseda senátu slovo ke konečným návrhům. Je-li osobou, která může být přímo dotčena rozhodnutím, obviněný, má právo mluvit poslední.

§ 236

Rozhodnutí soudu se vždy vyhlásí veřejně.

§ 237

Podklad pro rozhodnutí

Při svém rozhodnutí smí soud přihlížet jen ke skutečnostem, které byly probrány ve veřejném zasedání, a opírat se o důkazy, které byly ve veřejném zasedání provedeny.

§ 238

Použití ustanovení o hlavním líčení

Na veřejnost, řízení, počátek a odročení veřejného zasedání se užije přiměřeně ustanovení o hlavním líčení.

Ochranné léčení a zabrání věci

§ 239

(1) Nejde-li o případ, kdy si soud rozhodnutí o ochranném léčení nebo o zabrání věci vyhradil podle § 230 odst. 2, může je uložit ve veřejném zasedání, jen navrhne-li to státní zástupce.

(2) Proti rozhodnutí o ochranném léčení a o zabrání věci je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 239a

(1) Nelze-li v řízení o zabrání věci spolehlivě zjistit vlastníka věci, jež má být zabráněna, nebo není-li jeho pobyt znám, ustanoví mu předseda senátu opatrovníka. Opatrovník má v řízení o zabrání věci stejná práva jako její vlastník.

(2) Všechny písemnosti určené pro vlastníka věci se doručují pouze opatrovníku. Předvolání vlastníka věci k veřejnému zasedání se vhodným způsobem uveřejní. Veřejné zasedání se pak provede i v nepřítomnosti vlastníka věci a to bez ohledu na to, zda se vlastník věci o něm dověděl.

(3) Proti rozhodnutí o ustanovení opatrovníka je přípustná stížnost.

HLAVA PATNÁCTÁ NEVEŘEJNÉ ZASEDÁNÍ

§ 240

V neveřejném zasedání rozhoduje soud tam, kde není zákonem předepsáno, že se rozhoduje v hlavním líčení nebo ve veřejném zasedání.

§ 241

zrušen

§ 242

(1) Neveřejné zasedání se koná za stálé přítomnosti všech členů senátu a zapisovatele.

(2) Jiné osoby jsou z účasti na neveřejném zasedání vyloučeny.

§ 243

Je-li třeba při neveřejném zasedání provést důkazy, děje se tak přečtením protokolů a jiných písemností.

§ 244

Rozhodnutí se vždy vyhlásí.

HLAVA ŠESTNÁCTÁ ODVOLÁNÍ A ŘÍZENÍ O NĚM

§ 245

Přípustnost a účinek

(1) Opravným prostředkem proti rozsudku soudu prvního stupně je odvolání.

(2) Odvolání má odkladný účinek.

Oprávněné osoby

§ 246

(1) Rozsudek může odvoláním napadnout

- a) státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku,
- b) obžalovaný pro nesprávnost výroku, který se ho přímo dotýká,
- c) zúčastněná osoba pro nesprávnost výroku o zabránění věci,
- d) poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody, pro nesprávnost výroku o náhradě škody.

(2) Osoba oprávněná napadat rozsudek pro nesprávnost některého jeho výroku může jej napadat také proto, že takový výrok učiněn nebyl, jakož i pro porušení ustanovení o řízení předcházejícím rozsudku, jestliže toto porušení mohlo způsobit, že výrok je nesprávný nebo že chybí.

§ 247

(1) V neprospěch obžalovaného může rozsudek napadnout odvoláním jen státní zástupce; toliko pokud jde o povinnost k náhradě škody, má toto právo též poškozený, který uplatnil nárok na náhradu škody.

(2) Ve prospěch obžalovaného mohou rozsudek odvoláním napadnout kromě obžalovaného a státního zástupce i příbuzní obžalovaného v pokolení přímém, jeho sourozenci, osvojitel, osvojenec, manžel a druh. Státní zástupce může tak učinit i proti vůli obžalovaného. Je-li obžalovaný zbaven způsobilosti k právním úkonům nebo je-li jeho způsobilost k právním úkonům omezena, může i proti vůli obžalovaného za něho v jeho prospěch odvolání podat též jeho zákonný zástupce a jeho obhájce.

§ 248

Lhůta a místo podání

(1) Odvolání se podává u soudu, proti jehož rozsudku směřuje, a to do osmi dnů od doručení opisu rozsudku.

(2) Jestliže se rozsudek doručuje jak obžalovanému, tak i jeho obhájci a zákonnému zástupci, běží lhůta od toho doručení, které bylo provedeno nejpozději.

(3) Jiným osobám uvedeným v § 247 odst. 2, s výjimkou státního zástupce, končí lhůta tímž dnem jako obžalovanému.

§ 249

Obsah odvolání

(1) Odvolání státního zástupce, odvolání, které podává za obžalovaného jeho obhájce, jakož i odvolání, které podává za poškozeného nebo za zúčastněnou osobu jejich zmocněnec, musí být ve lhůtě uvedené v § 248 také odůvodněno tak, aby bylo patrné, v které části je rozsudek napadán a jaké vady jsou vytýkány rozsudku nebo řízení, které rozsudku předcházelo.

(2) Odvolání lze opřít o nové skutečnosti a důkazy.

§ 250

Vzdání se a zpětvzetí odvolání

(1) Po vyhlášení rozsudku může se oprávněná osoba odvolání výslovně vzdát.

(2) Osoba, která odvolání podala, může je výslovným prohlášením vzít zpět, a to až do doby, než se odvolací soud odebere k závěrečné poradě. Odvolání státního zástupce může vzít zpět i nadřízený státní zástupce.

(3) Odvolání podané ve prospěch obžalovaného jinou oprávněnou osobou nebo za obžalovaného obhájcem nebo zákonným zástupcem může být vzato zpět jen s výslovným souhlasem obžalovaného. Státní zástupce může vzít takové odvolání zpět i bez souhlasu obžalovaného. V tomto případě běží obžalovanému nová lhůta k podání odvolání od vyrozumění, že odvolání bylo vzato zpět.

(4) Zpětvzetí odvolání vezme, není-li překážek, usnesením na vědomí předseda senátu odvolacího soudu, a nebyla-li věc dosud tomuto soudu předložena, předseda senátu soudu prvního stupně.

§ 251

Řízení u soudu prvního stupně

Předseda senátu doručí opis odvolání ostatním stranám, které by mohly být rozhodnutím o odvolání přímo dotčeny, s upozorněním, že se mohou k odvolání vyjádřit; jakmile lhůta k podání odvolání všem oprávněným osobám uplynula, předloží spisy odvolacímu soudu.

§ 252

Odvolací soud

O odvolání proti rozsudku okresního soudu rozhoduje nadřízený krajský soud. O odvolání proti roz-

sudku krajského soudu jako soudu prvního stupně rozhoduje nadřizený vrchní soud.

Rozhodnutí odvolacího soudu

§ 253

(1) Odvolací soud zamítne odvolání, bylo-li podáno opožděně, osobou neoprávněnou nebo osobou, která se odvolání výslovně vzdala nebo znovu podala odvolání, které v téže věci již předtím výslovně vzala zpět.

(2) Jako opožděné nemůže být zamítnuto odvolání, které oprávněná osoba podala opožděně jen proto, že se řídila nesprávným poučením soudu.

§ 254

(1) Nezamítne-li odvolací soud odvolání podle § 253, přezkoumá zákonnost a odůvodněnost všech výroků rozsudku, proti nimž může odvolatel podat odvolání, i správnost postupu řízení, které předcházelo rozsudku, přihlížejte přitom i k vadám, které nebyly odvoláním vytýkány.

(2) Byla-li odvoláním napadena část rozsudku týkající se jen některé z více osob, o nichž bylo rozhodnuto tímž rozsudkem, přezkoumá odvolací soud podle odstavce 1 jen tu část rozsudku a předcházejícího řízení, která se týká této osoby.

§ 255

Odvolací soud přeruší trestní stíhání, vyjde-li za odvolacího řízení najevo, že po vyhlášení napadeného rozsudku nastala některá z okolností uvedených v § 173 odst. 1 písm. b) až d), anebo nelze-li obžalovanému doručit předvolání k veřejnému zasedání odvolacího soudu.

§ 256

Odvolací soud odvolání zamítne, shledá-li, že není důvodné.

§ 257

Odvolací soud napadený rozsudek zruší a

- a) věc postoupí, měl-li tak učinit již soud prvního stupně (§ 222 odst. 1 a 2),
- b) trestní stíhání zastaví, shledá-li, že je tu některá z okolností, jež by odůvodňovaly zastavení trestního stíhání soudem prvního stupně (§ 223 odst. 1 a 2),
- c) trestní stíhání přeruší, měl-li tak učinit již soud prvního stupně (§ 224 odst. 1 a 2).

§ 258

- (1) Odvolací soud zruší napadený rozsudek také
 - a) pro podstatné vady řízení, které rozsudku předcházelo, zejména proto, že v tomto řízení byla porušena ustanovení, jimiž se má zabezpečit objasnění věci nebo právo obhajoby,
 - b) pro vady rozsudku, zejména pro nejasnost nebo neúplnost jeho skutkových zjištění nebo proto, že se soud nevypořádal se všemi okolnostmi významnými pro rozhodnutí,
 - c) vzniknou-li pochybnosti o správnosti skutkových zjištění, k objasnění věci je třeba důkazy opakovat nebo provádět důkazy další a jejich provádění před odvolacím soudem by znamenalo nahrazovat činnost soudu prvního stupně,
 - d) bylo-li napadeným rozsudkem porušeno ustanovení trestního zákona,
 - e) je-li uložený trest nepřiměřený, nebo
 - f) je-li rozhodnutí o uplatnění nároku poškozeného na náhradu škody nesprávné.

(2) Jestliže je vadná jen část napadeného rozsudku a lze ji oddělit od ostatních, zruší odvolací soud rozsudek jen v této části; zruší-li však, byť i jen zčásti, výrok o vině, zruší vždy zároveň celý výrok o trestu, jakož i další výroky, které mají ve výroku o vině svůj podklad.

§ 259

(1) Je-li po zrušení napadeného rozsudku nebo některé jeho části nutno učinit ve věci rozhodnutí nové, vrátí odvolací soud věc zpravidla soudu prvního stupně, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

(2) Záleží-li vada jen v tom, že v napadeném rozsudku některý výrok chybí nebo je neúplný, může odvolací soud, aniž rozsudek zruší, věc soudu prvního stupně vrátit s příkazem, aby o chybějícím výroku rozhodl nebo neúplný výrok doplnil.

(3) Rozhodnout sám rozsudkem ve věci může odvolací soud, jen je-li možno nové rozhodnutí učinit na podkladě skutkového stavu, který byl v napadeném rozsudku správně zjištěn a popřípadě důkazy provedeny před odvolacím soudem doplněn. V neprospěch obžalovaného může odvolací soud změnit napadený rozsudek jen na podkladě odvolání státního zástupce, jež bylo podáno v neprospěch obžalovaného; ve výroku o náhradě škody tak může učinit též na podkladě odvolání poškozeného, který uplatnil nárok na náhradu škody.

(4) Odvolací soud nemůže sám

- a) uznat obžalovaného vinným skutkem, pro nějž byl napadeným rozsudkem zproštěn,

b) uznat obžalovaného vinným těžším trestným činem, než jakým ho mohl v napadeném rozsudku uznat vinným soud prvního stupně (§ 225 odst. 2).

§ 260

Považuje-li to odvolací soud pro náležité objasnění věci za potřebné, může při zrušení rozsudku vyslovit, že se věc vrací státnímu zástupci k došetření. Ustanovení § 191 a § 264 odst. 2 platí i tu.

§ 261

Prospívá-li důvod, z něhož rozhodl odvolací soud ve prospěch některého obžalovaného, také dalšímu spoluobžalovanému nebo zúčastněné osobě, rozhodne odvolací soud vždy též v jejich prospěch. Stejně rozhodne ve prospěch obžalovaného, kterému prospívá důvod, z něhož rozhodl v prospěch zúčastněné osoby.

§ 262

Rozhodne-li odvolací soud, že se věc vrací k novému projednání a rozhodnutí soudu prvního stupně, může zároveň nařídit, aby byla projednána a rozhodnuta v jiném složení senátu. Z důležitého důvodu může také nařídit, aby ji projednal a rozhodl jiný soud téhož druhu a téhož stupně v jeho obvodě.

§ 263

Řízení u odvolacího soudu

(1) O odvolání rozhoduje odvolací soud ve veřejném zasedání. Též v neveřejném zasedání může učinit rozhodnutí

a) podle § 253, 255 a 257,

b) podle § 258 odst. 1, je-li zřejmé, že vadu nelze odstranit ve veřejném zasedání.

(2) Účast státního zástupce při veřejném zasedání je povinná.

(3) Při veřejném zasedání konaném o odvolání musí obžalovaný mít obhájce ve všech případech, kdy ho musí mít při hlavním líčení.

(4) V nepřítomnosti obžalovaného, který je ve vazbě nebo ve výkonu trestu odnětí svobody, lze veřejné zasedání odvolacího soudu konat jen tehdy, jestliže obžalovaný výslovně prohlásí, že se účasti při veřejném zasedání vzdává.

(5) Po zahájení veřejného zasedání předseda senátu nebo jím určený člen senátu přednese nejdříve napadený rozsudek, uvede, které vady rozsudku anebo řízení jsou vytýkány, a sdělí podstatný obsah dosavadního řízení.

(6) Důkazy před odvolacím soudem se zpravidla neprovádějí. Jen výjimečně může odvolací soud řízení doplnit důkazy nezbytnými k tomu, aby mohl o odvolání rozhodnout.

§ 264

Řízení u soudu prvního stupně po zrušení rozsudku

(1) Soud, jemuž věc byla vrácena k novému projednání a rozhodnutí, je vázán právním názorem, který vyslovil ve svém rozhodnutí odvolací soud, a je povinen provést úkony a doplnění, jejichž provedení odvolací soud nařídil.

(2) Byl-li napadený rozsudek zrušen jen v důsledku odvolání podaného ve prospěch obžalovaného, nemůže v novém řízení dojít ke změně rozhodnutí v jeho neprospěch.

§ 265

Důsledky zrušení výroku o náhradě škody

Zruší-li odvolací soud napadený rozsudek toliko ve výroku o náhradě škody a nerozhodne-li sám ve věci, odkáže poškozeného na řízení ve věcech občanskoprávních, popřípadě na řízení před jiným příslušným orgánem.

HLAVA SEDMNÁCTÁ

STÍŽNOST PRO PORUŠENÍ ZÁKONA A ŘÍZENÍ O NÍ

§ 266

(1) Proti pravomocnému rozhodnutí soudu, státního zástupce nebo vyšetřovatele, jímž byl porušen zákon nebo které bylo učiněno na podkladě vadného postupu řízení, může ministr spravedlnosti podat podle povahy věci u vrchního soudu nebo Nejvyššího soudu stížnost pro porušení zákona.

(2) Proti výroku o trestu lze stížnost pro porušení zákona podat jen tehdy, jestliže trest je ve zřejmém nepoměru k stupni nebezpečnosti činu pro společnost nebo k poměrům pachatele nebo jestliže uložený druh trestu je v zřejmém rozporu s účelem trestu.

(3) Týká-li se rozhodnutí uvedené v odstavci 1 více osob, lze stížnost pro porušení zákona podat také jen proti té části rozhodnutí, která se týká některé z těchto osob.

(4) Stížnost pro porušení zákona v neprospěch obviněného proti pravomocnému rozhodnutí soudu nelze podat jen z toho důvodu, že soud postupoval v souladu s § 259 odst. 4, § 264 odst. 2, § 273 nebo § 289 písm. b).

(5) Ustanovení odstavce 4 se užije přiměřeně i na rozhodnutí soudu, státního zástupce nebo vyšetřovatele učiněné v souladu s § 150 odst. 1 nebo 3.

(6) Ministr spravedlnosti může vzít zpět stížnost

pro porušení zákona, kterou podal, a to až do doby, než se soud rozhodující o stížnosti pro porušení zákona odebere k závěrečné poradě. Zpětvzetí stížnosti vezme usnesením na vědomí předseda senátu tohoto soudu.

(7) Proti rozhodnutí o stížnosti pro porušení zákona není stížnost pro porušení zákona přípustná.

§ 266a

(1) Jestliže stížnost pro porušení zákona směřuje proti rozhodnutí okresního soudu, krajského soudu, státního zástupce nebo vyšetřovatele, rozhoduje o ní vrchní soud, v jehož obvodu má sídlo orgán, který napadené rozhodnutí vydal. Jestliže stížnost pro porušení zákona směřuje proti rozhodnutí vrchního soudu, rozhoduje o ní Nejvyšší soud.

(2) Pokud se v dalších ustanoveních této hlavy mluví o Nejvyšším soudu, rozumí se tím podle povahy věci též vrchní soud.

§ 267

(1) Nejvyšší soud přezkoumá na podkladě stížnosti pro porušení zákona správnost všech výroků napadeného rozhodnutí, jakož i řízení, jež mu předcházelo.

(2) Byla-li stížnost pro porušení zákona omezena podle § 266 odst. 3, přezkoumá správnost jen těch výroků, které se týkají osoby, jíž se stížnost pro porušení zákona dotýká, jakož i řízení, jež této části rozhodnutí předcházelo.

§ 268

(1) Shledá-li Nejvyšší soud, že zákon porušen nebyl, stížnost pro porušení zákona usnesením zamítne.

(2) Shledá-li Nejvyšší soud, že zákon porušen byl, vysloví rozsudkem, že napadeným rozhodnutím, popřípadě jeho částí (§ 266 odst. 3) nebo v řízení, jež takovému rozhodnutí předcházelo, byl porušen zákon.

§ 269

(1) Výrok podle § 268 odst. 2 se nedotýká právní moci rozhodnutí, o němž jde.

(2) Byl-li však porušen zákon v neprospěch obviněného, zruší Nejvyšší soud zároveň s výrokem uvedeným v § 268 odst. 2 napadené rozhodnutí nebo jeho část, popřípadě též vadné řízení mu předcházející. Je-li nezákonný jen některý výrok napadeného rozhodnutí a lze-li jej oddělit od ostatních, zruší Nejvyšší soud jen tento výrok. Zruší-li však, byť i jen zčásti, výrok o vině, zruší vždy zároveň celý výrok o trestu, jakož i další výroky, které mají ve výroku o vině svůj podklad. Zruší také další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Ustanovení § 261 se užije přiměřeně.

§ 270

(1) Je-li po zrušení napadeného rozhodnutí nebo některého jeho výroku nutno učinit ve věci rozhodnutí nové, přikáže Nejvyšší soud zpravidla orgánu, o jehož rozhodnutí jde, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

(2) Záleží-li porušení zákona jen v tom, že v napadeném rozhodnutí některý výrok chybí nebo je neúplný, může Nejvyšší soud, aniž rozhodnutí zruší, přikázat orgánu, o jehož rozhodnutí jde, aby o chybějícím výroku rozhodl nebo neúplný výrok doplnil.

(3) Prikazuje-li Nejvyšší soud věc podle odstavce 1 nebo 2 k novému projednání a rozhodnutí, může zároveň nařídit, aby ji soud projednal a rozhodl v jiném složení senátu. Z důležitých důvodů může také věc přikázat k projednání a rozhodnutí jinému soudu nebo jinému státnímu zástupci.

(4) Orgán, jemuž byla věc přikázána, je vázán právním názorem, který vyslovil ve věci Nejvyšší soud, a je povinen provést procesní úkony, jejichž provedení Nejvyšší soud nařídil.

§ 271

(1) Nejvyšší soud může při zrušení napadeného rozhodnutí také sám hned rozhodnout ve věci, je-li možno rozhodnutí učinit na podkladě skutkového stavu, který byl v napadeném rozhodnutí správně zjištěn. Nejvyšší soud nemůže však sám

- a) uznat obviněného vinným skutkem, pro nějž byl napadeným rozsudkem obžaloby zproštěn nebo pro nějž bylo trestní stíhání zastaveno,
- b) uznat obviněného vinným těžším trestným činem, než jaký mohl být uznán vinným napadeným rozsudkem,
- c) uložit obviněnému trest odnětí svobody nad patnáct až do dvaceti pěti let nebo trest odnětí svobody na doživotí.

(2) Zruší-li Nejvyšší soud rozsudek toliko ve výroku o náhradě škody, užije přiměřeně § 265.

§ 272

Nebyl-li zákon porušen v neprospěch obviněného, může Nejvyšší soud postupovat podle § 269 odst. 2 až § 271 jen tehdy, navrhl-li to ministr spravedlnosti ve stížnosti pro porušení zákona podané do šesti měsíců od právní moci napadeného rozhodnutí a rozhodl-li Nejvyšší soud o této stížnosti do tří měsíců od jejího podání.

§ 273

Jestliže Nejvyšší soud vyslovil, že zákon byl porušen v neprospěch obviněného, nemůže v novém řízení dojít ke změně rozhodnutí v jeho neprospěch. Jde-li o jiné rozhodnutí, platí ustanovení § 150 přiměřeně.

§ 274

O stížnosti pro porušení zákona rozhoduje Nejvyšší soud ve veřejném zasedání za účasti nejvyššího státního zástupce; rozhodnutí podle § 268 odst. 1 může učinit též v neveřejném zasedání.

§ 275

(1) Byl-li zákon porušen v neprospěch obviněného, nepřekáží jeho smrt provedení řízení na podkladě stížnosti pro porušení zákona; trestní stíhání nelze tu zastavit proto, že obviněný zemřel. Byl-li zákon porušen jen v neprospěch obviněného, doba od právní moci napadeného rozhodnutí do rozhodnutí o stížnosti pro porušení zákona se do promlčecí doby nezapočítává.

(2) Nelze-li vyrozumění o veřejném zasedání doručit osobě, která rozhodnutím o stížnosti pro porušení zákona může být přímo dotčena, stačí o konání veřejného zasedání vyrozumět jejího obhájce, popřípadě zmocněnce. Nemá-li tato osoba obhájce, popřípadě zmocněnce, je třeba jí ho k tomu účelu ustanovit. Ustanovení § 39 se tu užije obdobně.

(3) Vykonává-li se na obviněném trest odnětí svobody uložený mu původním rozsudkem a Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona výrok o tomto trestu zruší, rozhodne zároveň o vazbě.

(4) Ministr spravedlnosti může odložit nebo přerušit výkon rozhodnutí, proti němuž podal stížnost pro porušení zákona, až do rozhodnutí o této stížnosti. Po podání stížnosti pro porušení zákona tak může učinit i Nejvyšší soud.

§ 276

Je-li pro rozhodnutí o stížnosti pro porušení zákona třeba objasnit nějakou okolnost, provede potřebné šetření předseda senátu Nejvyššího soudu anebo na jeho žádost některý jiný orgán činný v trestním řízení, popřípadě i policejní orgán. Pro takové šetření platí ustanovení hlavy páté. Ve zvlášť naléhavých případech lze k zajištění důkazního materiálu použít na podkladě usnesení senátu i prostředků uvedených v hlavě čtvrté. Zajistit osobu obviněného vydáním příkazu k zatčení a vzetím do vazby lze však jen tehdy, navrhne-li to ministr spravedlnosti ve stížnosti pro porušení zákona podané v neprospěch obviněného a považuje-li to Nejvyšší soud za nezbytné vzhledem k závažnosti trestného činu a naléhavosti vazebních důvodů.

HLAVA OSMNÁCTÁ

OBNOVA ŘÍZENÍ

§ 277

Obecné ustanovení

Skončilo-li trestní stíhání vedené proti určité osobě pravomocným rozsudkem nebo pravomocným

usnesením o zastavení trestního stíhání, lze v trestním stíhání téže osoby pro týž skutek pokračovat, jen byla-li povolena obnova trestního řízení. Před povolením obnovy lze k zajištění důkazního materiálu a k zajištění osoby obviněného provádět vyšetřovací úkony jen v mezích ustanovení této hlavy.

Podmínky obnovy

§ 278

(1) Obnova řízení, které skončilo pravomocným rozsudkem, se povolí, vyjdou-li najevo skutečnosti nebo důkazy soudu dříve neznámé, které by mohly samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými už dříve odůvodnit jiné rozhodnutí o vině nebo o přiznaném nároku poškozeného na náhradu škody, anebo vzhledem k nimž by původně uložený trest byl ve zřejmém nepoměru ke stupni nebezpečnosti činu pro společnost nebo k poměrům pachatele nebo uložený druh trestu by byl ve zřejmém rozporu s účelem trestu.

(2) Obnova řízení, které skončilo pravomocným usnesením soudu o zastavení trestního stíhání, se povolí, vyjdou-li najevo skutečnosti nebo důkazy soudu dříve neznámé, které by mohly samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými už dříve vést k závěru, že důvody k zastavení tu nebyly a že je na místě v řízení o obžalobě pokračovat.

(3) Obnova řízení, které skončilo pravomocným usnesením státního zástupce nebo vyšetřovatele o zastavení trestního stíhání, se povolí, vyjdou-li najevo skutečnosti nebo důkazy orgánu, o jehož rozhodnutí jde, dříve neznámé, které by mohly samy o sobě nebo ve spojení se skutečnostmi a důkazy známými už dříve vést k závěru, že důvody k zastavení tu nebyly a že je na místě podat proti obviněnému obžalobu.

(4) Obnova řízení, které skončilo některým ze způsobů uvedených v předchozích odstavcích, se povolí též tehdy, bude-li pravomocným rozsudkem zjištěno, že policejní orgán, vyšetřovatel, státní zástupce nebo soudce v původním řízení porušil svoje povinnosti jednáním zakládajícím trestný čin.

§ 279

Obnova v neprospěch obviněného je vyloučena, jestliže

- a) trestnost činu zanikla,
- b) na čin se vztahuje rozhodnutí prezidenta republiky, kterým nařídil, aby se v trestním stíhání nepokračovalo, nebo
- c) obviněný zemřel.

§ 280

Osoby oprávněné k návrhu na povolení obnovy

(1) Obnovu lze povolit jen na návrh oprávněné osoby.

(2) V neprospěch obviněného může návrh na povolení obnovy podat jen státní zástupce.

(3) Ve prospěch obviněného mohou návrh na povolení obnovy podat kromě obviněného též osoby, které by mohly podat v jeho prospěch odvolání. Jestliže by tak mohly učinit i proti vůli obviněného, mohou proti jeho vůli podat i návrh na povolení obnovy. Takový návrh mohou učinit i po smrti obviněného.

(4) Dozví-li se soud nebo jiný státní orgán o okolnosti, která by mohla odůvodnit návrh na povolení obnovy, je povinen oznámit ji státnímu zástupci. Jestliže jde o okolnost, která by mohla odůvodnit návrh na povolení obnovy ve prospěch obviněného, je státní zástupce povinen zpravit o ní neprodleně obviněného, anebo není-li to možné, jinou osobu oprávněnou k podání návrhu, pokud takový návrh nepodá sám.

§ 281

Příslušnost soudu k rozhodnutí o obnově

(1) O návrhu na povolení obnovy řízení, které skončilo pravomocným usnesením státního zástupce nebo vyšetřovatele o zastavení trestního stíhání, rozhoduje soud, který by byl příslušný rozhodovat o obžalobě.

(2) O návrhu na povolení obnovy řízení, které skončilo pravomocným rozsudkem, a řízení, které skončilo pravomocným usnesením soudu o zastavení trestního stíhání, rozhoduje soud, který ve věci rozhodl v prvním stupni.

(3) Přestože ve věci v prvním stupni rozhodoval okresní soud, rozhodne o návrhu na povolení obnovy krajský soud, navrhne-li to státní zástupce s odůvodněním, že vzhledem ke skutečnostem nebo důkazům, které nově vyšly najevo, jde o trestný čin náležející do příslušnosti krajského soudu.

Řízení o návrhu na povolení obnovy

§ 282

(1) Je-li pro rozhodnutí o návrhu na povolení obnovy k prověření jeho důvodnosti třeba některou okolnost předem objasnit, provede potřebné šetření předseda senátu nebo na jeho žádost některý jiný orgán činný v trestním řízení, popřípadě i policejní orgán. Pro takové šetření platí ustanovení hlavy páté.

(2) V případech zvlášť naléhavých lze k zajištění důkazního materiálu na podkladě usnesení senátu použít i prostředků uvedených v hlavě čtvrté. Zajistit osobu obviněného vydáním příkazu k zatčení a vzetím do vazby lze však před povolením obnovy jen tehdy, navrhne-li to státní zástupce podávaje návrh na obnovu v neprospěch obviněného a považuje-li to soud za nezbytné vzhledem k povaze skutečností a důkazů, jež nově vyšly najevo, závažnosti trestného činu a na-

léhavosti vazebních důvodů.

(3) Byl-li podán návrh na povolení obnovy řízení ve prospěch obviněného, může soud vzhledem k povaze skutečností a důkazů, jež nově vyšly najevo, odložit nebo přerušit výkon trestu pravomocně uloženého v původním řízení.

§ 283

Soud návrh na povolení obnovy zamítne,

- a) byl-li podán osobou neoprávněnou,
- b) směřuje-li jen proti rozhodnutí nebo výroku, stran něhož obnova není přípustná,
- c) je-li obnova vyloučena podle § 279, nebo
- d) neshledá-li důvody obnovy podle § 278.

§ 284

(1) Vyhoví-li soud návrhu na povolení obnovy, zruší napadené rozhodnutí zcela nebo v části, v níž je návrh důvodný. Zruší-li, byť i jen zčásti, výrok o vině, zruší vždy zároveň celý výrok o trestu, jakož i další výroky, které mají ve výroku o vině svůj podklad. Zruší také další rozhodnutí na zrušené rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž zrušením došlo, pozbyla podkladu.

(2) Jestliže soud povolí obnovu řízení, které skončilo pravomocným usnesením soudu o zastavení trestního stíhání, nebo jestliže povolí v otázce viny obnovu řízení, které skončilo pravomocným rozsudkem, může zároveň se zrušením rozhodnutí věc vrátit státnímu zástupci k došetření, považuje-li to za potřebné pro objasnění věci. Krajský soud, který podle § 281 odst. 3 povolil obnovu řízení, v němž v prvním stupni rozhodl okresní soud, vrátí věc vždy státnímu zástupci. Ustanovení § 191 platí i tu.

(3) Jestliže soud povolí obnovu toliko ve výroku o přiznaném nároku poškozeného na náhradu škody, odkáže poškozeného při zrušení tohoto výroku na řízení ve věcech občanskoprávních, popřípadě na řízení před jiným příslušným orgánem.

§ 285

Jestliže soud povolí obnovu ve prospěch obviněného z důvodů, které prospívají také některému spoluobviněnému nebo zúčastněné osobě, povolí zároveň obnovu též v jejich prospěch.

§ 286

(1) O návrhu na povolení obnovy rozhoduje soud ve veřejném zasedání.

(2) Zamítnout návrh z důvodů uvedených v § 283 písm. a) až c) může i v neveřejném zasedání. Z důvodu uvedeného v § 283 písm. d) může návrh zamítnout v neveřejném zasedání pouze v tom případě, že návrh

opřeny o tytéž skutečnosti a důkazy byl již dříve pravomocně zamítnut a návrh nově podaný je jen jeho opakováním.

(3) Proti rozhodnutí o návrhu na povolení obnovy je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

Řízení po povolení obnovy

§ 287

Vykonává-li se na obviněném trest odnětí svobody uložený mu původním rozsudkem, rozhodne soud po právní moci usnesení, jímž spolu s povolením obnovy zruší výrok o tomto trestu, neprodleně o vazbě.

§ 288

(1) Byla-li pravomocně povolena obnova řízení, které skončilo pravomocným usnesením státního zástupce nebo vyšetřovatele o zastavení trestního stíhání, pokračuje se v přípravném řízení.

(2) V ostatních případech pokračuje soud po pravomocném povolení obnovy v řízení na podkladě původní obžaloby, jestliže nebylo vysloveno, že se věc vrací státnímu zástupci k došetření (§ 284 odst. 2).

(3) Jestliže byla povolena obnova jen pokud jde o některý z trestných činů, za něž byl pravomocně uložen úhrnný nebo souhrnný trest a soud vrátil věc státnímu zástupci k došetření, stanoví po právní moci usnesení povolujícího obnovu ve veřejném zasedání rozsudkem přiměřený trest za zbývající trestné činy.

§ 289

Byla-li povolena obnova jen ve prospěch obviněného,

- doba od právní moci původního rozsudku do právní moci usnesení povolujícího obnovu se do promlčecí doby nezapočítává,
- nesmí mu být novým rozsudkem uložen trest přísnější, než jaký mu byl uložen původním rozsudkem,
- nepřekáží jeho smrt provedení dalšího řízení a trestní stíhání nelze zastavit proto, že obviněný zemřel.

HLAVA DEVATENÁCTÁ ZVLÁŠTNÍ ZPŮSOBY ŘÍZENÍ

§ 290

Obecné ustanovení

Jestliže tato hlava neobsahuje ustanovení zvláštní, použije se i na řízení podle této hlavy obecných předpisů.

Oddíl první

Řízení proti mladistvým

§ 291

Obhajoba mladistvého

Mladistvý musí mít od sdělení obvinění obhájce.

§ 292

Zjištění poměrů mladistvého

V řízení proti mladistvému je nutno co nejdůkladněji zjistit též stupeň rozumového a mravního vývoje mladistvého, jeho povahu, poměry i prostředí, v němž žil a byl vychován, jeho chování před spácháním trestného činu a po něm a jiné okolnosti důležité pro volbu prostředků vhodných pro jeho nápravu, zejména pro posouzení, zda má být nařízena ochranná výchova mladistvého. Zjištění poměrů mladistvého se zpravidla uloží orgánu pověřenému péčí o mládež.

§ 293

Vazba mladistvého

I když jsou tu vazební důvody podle § 67, smí být mladistvý vzat do vazby jedině tehdy, nelze-li účelu vazby dosáhnout jinak.

Řízení před soudem

§ 294

Předseda senátu dá opis obžaloby doručit (§ 196 odst. 1) též orgánu pověřenému péčí o mládež.

§ 295

Vyžaduje-li to prospěch mladistvého, může příslušný soud postoupit věc soudu, v jehož obvodě mladistvý bydlí, nebo soudu, u něhož z jiných důvodů je konání trestního řízení se zřetelem na zájmy mladistvého nejúčelnější.

§ 296

Společné řízení proti mladistvému a osobě starší než osmnáct let lze konat jen výjimečně, je-li to nutné pro všestranné a objektivní objasnění věci nebo jsou-li pro to jiné důležité důvody. Pokud jde o mladistvého, užije se i ve společném řízení ustanovení tohoto oddílu.

§ 297

(1) Hlavní líčení nelze konat v nepřítomnosti mladistvého.

(2) O hlavním líčení a veřejném zasedání je třeba vyrozumět též orgán pověřený péčí o mládež. Státní zástupce musí být i při veřejném zasedání vždy přítomen.

(3) Při hlavním líčení a veřejném zasedání proti mladistvému

- a) soud vyloučí veřejnost také tehdy, jestliže je to na prospěch mladistvého,
- b) předseda senátu může mladistvému přikázat, aby se při některé části hlavního líčení nebo veřejného zasedání vzdálil z jednací síně, je-li obava, že by tato část jednání mohla na jeho mravní vývoj působit nepříznivě; po návratu mladistvého do jednací síně mu sdělí podstatný obsah jednání konaného za jeho nepřítomnosti, aby se mohl k němu vyjádřit,
- c) zástupce orgánu pověřeného péčí o mládež má právo činit návrhy a dávat vyslychaným otázky; slovo k závěrečné řeči mu přísluší po mladistvém.

§ 298

Oznamování rozhodnutí

(1) Opis rozsudku se doručí vždy též orgánu pověřenému péčí o mládež.

(2) Nebyl-li zástupce orgánu pověřeného péčí o mládež přítomen při vyhlášení usnesení, proti němuž je přípustná stížnost nebo jímž bylo trestní stíhání zastaveno nebo přerušeno anebo věc postoupena, doručí se orgánu pověřenému péčí o mládež opis tohoto usnesení.

§ 299

Osoby oprávněné podat opravné prostředky

(1) Opravné prostředky ve prospěch mladistvého může podat, a to i proti jeho vůli, též orgán pověřený péčí o mládež; lhůta k podání opravného prostředku mu běží samostatně.

(2) Stížnost ve prospěch mladistvého mohou podat též jeho příbuzní v pokolení přímém, jeho sourozenec, osvojitel, manžel a druh; lhůta k podání stížnosti jim končí tímž dnem jako mladistvému.

§ 300

Uložení ochranné výchovy

(1) Nejde-li o případ, kdy si soud rozhodnutí o ochranné výchově vyhradil podle § 230 odst. 2, může ji uložit ve veřejném zasedání, jen navrhne-li to státní zástupce.

(2) Proti rozhodnutí o ochranné výchově je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 301

Společná ustanovení

(1) V řízení proti mladistvým je třeba dbát toho, aby jak vyšetřování, tak i rozhodování bylo svěřováno

osobám, jejichž životní zkušenosti a znalost otázek souvisejících s výchovou mládeže zaručují splnění výchovného účelu řízení. Orgány činné v trestním řízení postupují v nejtěsnější spolupráci se zařízeními, jimž je svěřena péče o mládež, popřípadě se zařízeními psychiatrické péče. K vyšetření duševního stavu mladistvého se přibere zpravidla znalec z oboru dětské nebo dorostové psychiatrie.

(2) Ustanovení tohoto oddílu se neužije

- a) v řízení o trestných činech, které obviněný spáchal jednak před dovršením osmnáctého roku, jednak po jeho dovršení, jestliže zákon na čin spáchaný po dovršení osmnáctého roku stanoví trest stejný nebo přísnější, nebo
- b) dojde-li k sdělení obvinění až po dovršení devatenáctého roku obviněného.

(3) Ustanovení tohoto oddílu o účasti orgánu pověřeného péčí o mládež se neužije ve vykonávacím řízení, jestliže se úkon provádí po dovršení devatenáctého roku mladistvého.

Oddíl druhý

Řízení proti uprchlému

§ 302

(1) Řízení podle ustanovení tohoto oddílu lze konat proti tomu, kdo se vyhýbá trestnímu řízení pobytem v cizině nebo tím, že se skrývá.

(2) Proti osobě mladistvé tohoto řízení použít nelze.

§ 303

V řízení proti uprchlému se trestní stíhání zahajuje doručením sdělení obhájci, že obviněný je stíhán.

§ 304

Obviněný musí mít v tomto řízení vždy obhájce. Ten má stejná práva jako obviněný.

§ 305

Řízení před soudem se koná podle ustanovení tohoto oddílu jen na návrh státního zástupce. Návrh může být učiněn už v obžalobě.

§ 306

(1) Všechny písemnosti určené pro obviněného se doručují toliko obhájci.

(2) Předvolání k hlavnímu líčení a k veřejnému zasedání se také vhodným způsobem uveřejní. Hlavní líčení, popřípadě veřejné zasedání se pak provede i v nepřítomnosti obviněného, a to bez ohledu na to, zda se obviněný o něm dověděl.

Oddíl třetí

Podmíněné zastavení trestního stíhání

Podmíněné zastavení trestního stíhání

§ 307

(1) V řízení o trestném činu, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let, může se souhlasem obviněného soud a v přípravném řízení státní zástupce podmíněně zastavit trestní stíhání, jestliže

- a) obviněný se k trestnému činu doznal,
- b) nahradil škodu, pokud byla činem způsobena, nebo s poškozeným o její náhradu uzavřel dohodu, anebo učinil jiná potřebná opatření k její náhradě,

a vzhledem k osobě pachatele, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

(2) V rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání se stanoví zkušební doba na šest měsíců až dva roky. Zkušební doba počíná právní mocí tohoto rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání.

(3) Obviněnému, který uzavřel s poškozeným dohodu o způsobu náhrady škody, se v rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání uloží, aby škodu v průběhu zkušební doby nahradil.

(4) Obviněnému lze též uložit, aby ve zkušební době dodržoval přiměřená omezení směřující k tomu, aby vedl řádný život.

(5) Proti rozhodnutí o podmíněném zastavení trestního stíhání může obviněný a poškozený podat stížnost, jež má odkladný účinek. Rozhodne-li o podmíněném zastavení trestního stíhání soud, má toto právo též státní zástupce.

§ 308

(1) Jestliže obviněný v průběhu zkušební doby vedl řádný život, splnil povinnost nahradit způsobenou škodu a vyhověl i dalším uloženým omezením, rozhodne orgán, jenž trestní stíhání v prvním stupni podmíněně zastavil, že se osvědčil. Jinak rozhodne, a to případně i během zkušební doby, že se v trestním stíhání pokračuje.

(2) Jestliže do jednoho roku od uplynutí zkušební doby nebylo učiněno rozhodnutí podle odstavce 1, aniž na tom měl obviněný vinu, má se za to, že se osvědčil.

(3) Právní mocí rozhodnutí o tom, že obviněný se osvědčil, nebo uplynutím lhůty uvedené v odstavci 2 nastávají účinky zastavení trestního stíhání [§ 11 odst. 1 písm. f)].

(4) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 mohou obviněný a poškozený podat stížnost, jež má odkladný účinek. Učiní-li takové rozhodnutí soud, má toto právo též státní zástupce.

§ 309 až 314

zrušeny

Oddíl čtvrtý

Řízení před samosoudcem

§ 314a

(1) Samosoudce koná řízení o trestných činech, na které zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje pět let.

(2) Ustanovení odstavce 1 se však neužije, jestliže má být uložen souhrnný trest a dřívější trest byl uložen v řízení před senátem.

§ 314b

(1) Samosoudce má stejná práva a povinnosti jako senát a jeho předseda.

(2) Neveřejné zasedání samosoudce nekoná.

§ 314c

(1) Samosoudce obžalobu předběžně neprojednává, přezkoumá ji však z hledisek uvedených v § 181 odst. 1 a § 186. Podle výsledků přezkoumání obžaloby samosoudce

- a) učiní některé z rozhodnutí uvedených v § 188 odst. 1 písm. a) až d),
- b) může zastavit trestní stíhání, jsou-li tu okolnosti uvedené v § 172 odst. 2, nebo
- c) vrátí věc státnímu zástupci k došetření, jestliže v přípravném řízení nebyly objasněny základní skutečnosti důležité pro rozhodnutí o vině.

(2) Ustanovení § 189 až 191 se užijí i na řízení před samosoudcem.

(3) Je-li obviněný ve vazbě, rozhodne samosoudce po přezkoumání obžaloby vždy také o dalším trvání vazby, pokud nenařídí hlavní líčení.

(4) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 může státní zástupce podat stížnost, jež má, nejde-li o přerušení trestního stíhání, odkladný účinek.

§ 314d

(1) Neučiní-li samosoudce žádné z rozhodnutí uvedených v § 314c odst. 1, nařídí hlavní líčení.

(2) Jestliže se po vyhlášení rozsudku státní zástupce i obviněný vzdali odvolání nebo prohlášení

o tom, že se vzdávají odvolání, učinili ve lhůtě, kterou jim samosoudce stanovil, může samosoudce vyhotovit zjednodušený písemný rozsudek, který neobsahuje odůvodnění.

Trestní příkaz

§ 314e

(1) Samosoudce může bez projednání věci v hlavním líčení vydat trestní příkaz, jestliže skutkový stav je spolehlivě prokázán opatřeními důkazy.

(2) Trestním příkazem lze uložit

- a) trest odnětí svobody do jednoho roku,
- b) trest zákazu činnosti do pěti let,
- c) peněžitý trest,
- d) trest propadnutí věci.

(3) Náhradní trest odnětí svobody za peněžitý trest nesmí ani s uloženým trestem odnětí svobody přesahovat jeden rok.

(4) Trestní příkaz nelze vydat

- a) v řízení proti mladistvému, pokud v době jeho vydání nedovršil osmnáctý rok svého věku,
- b) v řízení proti osobě, která je zbavena způsobilosti k právním úkonům nebo jejíž způsobilost k právním úkonům je omezena,
- c) jestliže má být rozhodováno o ochranném opatření,
- d) jestliže má být uložen souhrnný trest a předchozí trest byl uložen rozsudkem.

(5) Trestní příkaz má povahu odsuzujícího rozsudku. Účinky spojené s vyhlášením rozsudku nastávají doručením trestního příkazu obviněnému.

§ 314f

(1) Trestní příkaz obsahuje

- a) označení soudu, který trestní příkaz vydal,
- b) den a místo vydání trestního příkazu,
- c) označení obviněného (§ 120 odst. 2),
- d) výrok o vině (§ 120 odst. 3) a uloženém trestu (§ 122 odst. 1),
- e) výrok o náhradě škody (§ 228 a § 229 odst. 1, 2), jestliže byl nárok na její náhradu řádně uplatněn (§ 43 odst. 2),
- f) poučení o právu podat odpor.

(2) Trestní příkaz se doručuje obviněnému, státnímu zástupci a poškozenému, který uplatnil nárok na náhradu škody. Obviněnému se doručuje do vlastních rukou (§ 63 odst. 1 a 3). Má-li obviněný obhájce, doručí se trestní příkaz též jemu.

§ 314g

(1) Obviněný, osoby, které jsou oprávněny podat v jeho prospěch odvolání, a státní zástupce mohou podat proti trestnímu příkazu odpor. Odpor se podává u soudu, který trestní příkaz vydal, a to do osmi dnů od jeho doručení. Osobám, které mohou podat odvolání ve prospěch obviněného, s výjimkou státního zástupce, končí lhůta týmž dnem jako obviněnému. Jestliže se trestní příkaz doručuje jak obviněnému, tak i jeho obhájci, běží lhůta od toho doručení, které bylo provedeno později. Na navrácení lhůty se obdobně užije ustanovení § 61.

(2) Byl-li podán proti trestnímu příkazu oprávněnou osobou ve lhůtě odpor, trestní příkaz se tím ruší a samosoudce nařídí ve věci hlavní líčení; při projednání věci v hlavním líčení není samosoudce vázán právní kvalifikací ani druhem a výměrou trestu obsaženými v trestním příkazu. Jinak se trestní příkaz stane pravomocným a vykonatelným.

(3) Je-li obviněný stíhán pro trestný čin uvedený v § 163a, může poškozený vzít souhlas s trestním stíháním zpět až do doby, než je trestní příkaz doručení některé z osob uvedených v odstavci 1. Zpětvzetím souhlasu se trestní příkaz ruší a samosoudce trestní stíhání zastaví.

(4) Byl-li vydán trestní příkaz, může státní zástupce vzít obžalobu zpět do doby, než je trestní příkaz doručení některé z osob uvedených v odstavci 1. Zpětvzetím obžaloby se trestní příkaz ruší a věc se tím vrací do přípravného řízení.

HLAVA DVACÁTÁ

VYKONÁVACÍ ŘÍZENÍ

§ 315

Príslušnost ve vykonávacím řízení

(1) Rozhodnutí vykonává, popřípadě jeho výkon zařizuje ten orgán, který rozhodnutí učinil; v řízení před soudem rozhodnutí senátu vykonává nebo jeho výkon zařizuje předseda senátu.

(2) Rozhodnutí související s výkonem trestů a ochranných opatření činí, není-li dále stanoveno něco jiného, soud, který ve věci rozhodl v prvním stupni.

(3) Opatření nutná k výkonu trestů a ochranných opatření a k vymáhání nákladů trestního řízení, zejména vyzumívání jiných orgánů a osob, jimž přísluší spolupůsobení při výkonu uvedených rozhodnutí, činí, není-li dále stanoveno něco jiného, předseda senátu soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni.

Oddíl první

§ 316 až 319

zrušeny

Oddíl druhý**Výkon trestu odnětí svobody**

§ 320

Obecná ustanovení

(1) Způsob výkonu trestu odnětí svobody upravuje zákon o výkonu trestu odnětí svobody.

(2) U osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody, činí rozhodnutí souvisící s výkonem tohoto trestu soud, v jehož obvodu se trest odnětí svobody vykonává.

(3) Je-li u trestů odnětí svobody postupně uložených stanoven různý způsob výkonu trestu (§ 39a a 81 tr. zák.), určí společný způsob výkonu postupně uložených trestů soud, v jehož obvodu se trest odnětí svobody vykonává.

§ 321

Nařízení výkonu trestu

(1) Jakmile se rozhodnutí, podle něhož se má vykonat nepodmíněný trest odnětí svobody, stalo vykonatelným, předseda senátu příslušné věznici zašle nařízení výkonu trestu a vyzve odsouzeného, je-li na svobodě, aby trest nastoupil. Stal-li se výrok o uložení trestu odnětí svobody vykonatelným rozhodnutím odvolacího soudu, může výkon tohoto trestu nařídit u obviněného, který je ve vazbě, předseda senátu odvolacího soudu hned při vyhlášení rozhodnutí.

(2) Není-li obava, že odsouzený, který je na svobodě, uprchne, může mu předseda senátu k nastoupení trestu poskytnout přiměřenou lhůtu, aby si mohl obstarat své záležitosti. Tato lhůta nesmí být delší než jeden měsíc ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí uvedené v odstavci 1.

(3) Nenastoupí-li odsouzený trest ve lhůtě, která mu byla poskytnuta, nebo je-li obava, že uprchne, nařídí předseda senátu, aby byl do trestu dodán. Není-li známo místo pobytu odsouzeného, užije se na příkaz k jeho dodání do trestu přiměřeně ustanovení § 69 odst. 3. Je-li místo pobytu odsouzeného známo, lze použít k jeho dodání do výkonu trestu ustanovení § 83c odst. 2.

Odklad výkonu trestu

§ 322

(1) Předseda senátu odloží na potřebnou dobu výkon trestu odnětí svobody, jestliže by výkon trestu ohrozil život nebo zdraví odsouzeného.

(2) Výkon trestu odnětí svobody na těhotné ženě a na matce novorozeného dítěte předseda senátu odloží na dobu jednoho roku po porodu.

(3) Proti rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 323

(1) Výkon trestu odnětí svobody nepřevyšujícího jeden rok může předseda senátu z důležitých důvodů odložit, a to na dobu nejvýše tří měsíců ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí uvedené v § 321 odst. 1.

(2) Další odklad výkonu takového trestu nebo jeho odklad na dobu delší než tři měsíce může povolit předseda senátu, a to jen výjimečně ze zvlášť důležitých důvodů, zejména mohl-li by výkon trestu mít pro odsouzeného nebo jeho rodinu mimořádně těžké následky. Odklad lze však povolit nejdéle na dobu šesti měsíců ode dne, kdy nabylo právní moci rozhodnutí uvedené v § 321 odst. 1.

(3) Je-li obava, že odsouzený uprchne, nebo zneužívá-li povoleného odkladu, předseda senátu odklad odvolá.

(4) Proti rozhodnutí, jímž byl povolen odklad výkonu trestu podle odstavce 2, může státní zástupce podat stížnost.

§ 324

zrušen

§ 325

Přerušení výkonu trestu

(1) Je-li odsouzený, na němž se vykonává trest odnětí svobody, stížen těžkou chorobou, může předseda senátu výkon trestu na potřebnou dobu přerušit; předseda senátu vždy přeruší výkon trestu na těhotné ženě nebo matce dítěte mladšího jednoho roku.

(2) Je-li obava, že odsouzený uprchne, nebo zneužívá-li povoleného přerušení, předseda senátu přerušení výkonu trestu odvolá.

(3) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 je přípustná stížnost.

§ 326

zrušen

§ 327

Upuštění od výkonu trestu

(1) Ministr spravedlnosti může upustit od výkonu trestu odnětí svobody nebo jeho zbytku, jestliže odsouzený byl nebo má být vydán do ciziny nebo vyhoštěn. Nedojde-li k vydání do ciziny nebo k vyhoštění.

tění anebo vrátí-li se vydaný nebo vyhoštěný, rozhodne soud, že se trest odnětí svobody nebo jeho zbytek vykoná.

(2) Soud může upustit od výkonu trestu odnětí svobody nebo jeho zbytku též tehdy, zjistí-li, že odsouzený onemocněl nevyléčitelnou životu nebezpečnou chorobou nebo nevyléčitelnou chorobou duševní.

(3) Proti rozhodnutí podle odstavce 2 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 328

Odklad a přerušení výkonu trestu a upuštění od jeho výkonu u vojáků

(1) Předseda senátu odloží nebo přeruší výkon trestu odnětí svobody nepřevyšujícího šest měsíců, je-li odsouzený povolán k výkonu základní vojenské služby.

(2) Jestliže odsouzený ve výkonu této služby nespáchal žádný trestný čin a konal řádně vojenskou službu, upustí soud od výkonu trestu nebo jeho zbytku; jinak rozhodne, že se trest nebo jeho zbytek vykoná. Bylo-li upuštěno od výkonu trestu nebo jeho zbytku, pokládá se trest za vykonaný dnem, kdy byl jeho výkon odložen nebo přerušen.

(3) Proti rozhodnutí podle odstavce 2 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

Podmíněné odsouzení

§ 329

(1) Jakmile nabyl právní moci rozsudek ukládající trest odnětí svobody, jehož výkon byl podmíněně odložen se zřetelem na to, že se zájmové sdružení občanů zaručilo za nápravu odsouzeného, zašle předseda senátu opis rozsudku zájmovému sdružení, které záruku převzalo, a požádá je o výchovné spolupůsobení. Požádá je zároveň, aby v případě, že by záruka neplnila své poslání a zájmové sdružení pro způsob života odsouzeného, porušování omezení a podmínky stanovených soudem nebo z jiných příčin záruku odvolalo, sdělilo toto své rozhodnutí soudu.

(2) Zájmové sdružení občanů činné na pracovišti odsouzeného nebo v jeho bydlišti může předseda senátu požádat o výchovné spolupůsobení, i když podmíněný odklad výkonu trestu byl povolen bez jeho záruky.

(3) Soud sleduje chování podmíněně odsouzeného ve zkušební době, přičemž se opírá o pomoc zájmových sdružení občanů.

§ 330

(1) O tom, zda se podmíněně odsouzený osvědčil nebo zda se nařídí výkon podmíněně odloženého trestu, rozhodne soud ve veřejném zasedání. Ve veřejném

zasedání rozhodne soud i o tom, zda se v důsledku odvolání záruky zájmovým sdružením občanů nařídí výkon podmíněně odloženého trestu nebo zda se podmíněně odsouzení ponechá v platnosti, jakož i o ponechání podmíněného odsouzení v platnosti a o prodloužení zkušební doby u mladistvého v případě § 82 odst. 2 tr. zák.

(2) Při rozhodování o osvědčení podmíněně odsouzeného se soud opírá též o vyjádření zájmového sdružení občanů.

(3) Proti rozhodnutím podle odstavce 1 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

(4) Rozhodnutí, že se podmíněně odsouzený osvědčil, může se souhlasem státního zástupce učinit též předseda senátu.

Podmíněné propuštění

§ 331

(1) O podmíněném propuštění z trestu odnětí svobody rozhoduje soud na návrh státního zástupce nebo ředitele věznice, v níž se vykonává trest, na žádost odsouzeného nebo i bez takové žádosti, a to ve veřejném zasedání. Byla-li žádost odsouzeného o podmíněné propuštění zamítnuta, může ji odsouzený opakovat teprve po uplynutí jednoho roku od zamítavého rozhodnutí, ledaže by žádost byla zamítnuta jen proto, že dosud neuplynula lhůta stanovená v zákoně pro podmíněné propuštění.

(2) Podmíněné propuštění může navrhnout též zájmové sdružení občanů uvedené v § 4 odst. 1, nabídně-li převzetí záruky za dovršení nápravy odsouzeného. Před podáním návrhu může požádat ředitele věznice, v níž se vykonává trest, aby mu sdělil stav převýchovy odsouzeného.

(3) Navrhne-li podmíněné propuštění ředitel věznice, v níž odsouzený vykonává trest, nebo se k takovému návrhu připojí, může rozhodnutí o tom, že odsouzený se podmíněně propouští, učinit se souhlasem státního zástupce též předseda senátu.

(4) Na dožádání zájmového sdružení občanů o spolupůsobení při výchově podmíněně propuštěného se užije přiměřeně ustanovení § 329.

§ 332

(1) O tom, zda se podmíněně propuštěný osvědčil nebo zda se zbytek trestu vykoná, jakož i o tom, zda se vykoná zbytek trestu anebo ponechá v platnosti podmíněné propuštění při odvolání záruky zájmovým sdružením občanů, rozhoduje soud ve veřejném zasedání. Rozhodnutí, že se podmíněně propuštěný osvědčil, může se souhlasem státního zástupce učinit též předseda senátu.

(2) Při rozhodování o osvědčení podmíněně propuštěného se soud opírá též o vyjádření zájmového sdružení občanů.

§ 333

(1) Rozhodnutí podle § 331 činí okresní soud, v jehož obvodu se trest odnětí svobody vykonává, rozhodnutí podle § 332 soud, který odsouzeného z trestu podmíněně propustil.

(2) Před rozhodnutím o podmíněném propuštění nebo o výkonu zbytku trestu musí být odsouzený vyslechnut; to neplatí, postupuje-li soud podle § 331 odst. 3.

(3) Proti rozhodnutí podle § 331 odst. 3 je přípustná stížnost proti výroku o stanovení délky zkušební doby. Proti ostatním rozhodnutím podle § 331 a 332 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 334

Započítání vazby a trestu

(1) O započítání vazby a trestu rozhodne předseda senátu usnesením, a to zpravidla zároveň s nařízením výkonu trestu. Vazba se započítává podle stavu ke dni nařízení výkonu trestu, a to od doby, kdy osobní svoboda obviněného byla omezena.

(2) Proti usnesení podle odstavce 1 je přípustná stížnost.

(3) O návrhu státního zástupce, aby se do výkonu trestu odnětí svobody nezapočítala doba, po kterou byl odsouzenému přerušen výkon trestu odnětí svobody za účelem léčebné péče ve zdravotnickém zařízení mimo věznici, stalo-li se tak v důsledku toho, že si odsouzený způsobil újmu na zdraví úmyslně, rozhoduje soud ve veřejném zasedání. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 335

zrušen

Oddíl třetí

§ 336 až 340

zrušeny

Oddíl čtvrtý

Výkon některých dalších trestů

Výkon peněžitého trestu

§ 341

Jakmile se stal vykonatelným rozsudek, podle něhož je odsouzený povinen zaplatit peněžitý trest, vyze předseda senátu odsouzeného, aby jej zaplatil do patnácti dnů, a upozorní ho, že jinak bude zaplacení vymáháno.

§ 342

(1) Na žádost odsouzeného může předseda senátu z důležitých důvodů

a) odložit výkon peněžitého trestu, a to na dobu nejvýše tří měsíců ode dne, kdy rozsudek nabyl právní moci, nebo

b) povolit splácení peněžitého trestu po částkách tak, aby byl celý zaplacen nejpozději do jednoho roku ode dne, kdy rozsudek nabyl právní moci.

(2) Pominou-li důvody, pro které byl výkon peněžitého trestu odložen, nebo nedodrží-li odsouzený bez závažného důvodu splátky, může předseda senátu povolení odkladu nebo splátek odvolat.

§ 343

(1) Předseda senátu nařídí, aby peněžitý trest byl vymáhán, nezaplatí-li jej odsouzený

a) do patnácti dnů poté, co byl k zaplacení vyzván,

b) do patnácti dnů poté, co mu bylo oznámeno rozhodnutí, jímž povolený odklad nebo povolené splácení byly odvolány, nebo

c) do uplynutí doby, na kterou byl výkon trestu odložen.

(2) Peněžitý trest smí být vymáhán, jen pokud tím nebude zmařeno uspokojení přiznaného nároku poškozeného na náhradu škody. Nepřikročí-li poškozený k vymáhání svého nároku do tří měsíců ode dne, kdy nabyl právní moci rozsudek, jímž byl peněžitý trest uložen, může být peněžitý trest vymáhán bez ohledu na nárok poškozeného.

§ 344

(1) Soud upustí od výkonu peněžitého trestu nebo jeho zbytku, jestliže se odsouzený v důsledku okolností na jeho vůli nezávislých stal dlouhodobě neschopným peněžitý trest zaplatit nebo by výkonem trestu byla vážně ohrožena výživa nebo výchova osoby, o jejíž výživu nebo výchovu je odsouzený podle zákona povinen pečovat.

(2) Nebyl-li peněžitý trest zaplacen, nepřichází-li v úvahu postup podle odstavce 1 nebo § 342 odst. 1 a vymáhání by nevedlo k výsledku, nařídí soud výkon náhradního trestu odnětí svobody nebo jeho poměrné části; přitom rozhodne o způsobu výkonu náhradního trestu.

(3) Odsouzený může kdykoliv odvrátit výkon náhradního trestu nebo jeho poměrné části tím, že trest peněžitý nebo jeho poměrnou část zaplatí. O tom, jakou část náhradního trestu je třeba vykonat, rozhodne předseda senátu.

(4) Proti rozhodnutí podle odstavců 1 až 3 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

Výkon trestu propadnutí majetku

§ 345

Stal-li se rozsudek, jímž byl uložen trest propad-

nutí celého majetku nebo jeho části, vykonatelným, zašle předseda senátu orgánu, který podle zvláštních předpisů provádí trest propadnutí majetku, opis rozsudku bez odůvodnění k provedení tohoto trestu.

§ 346

(1) Vzniknou-li při provádění trestu propadnutí majetku pochybnosti, zda se tento trest na určité prostředky nebo věci vztahuje vzhledem k tomu, že je jich nezbytně třeba k ukojení životních potřeb odsouzeného nebo osob, o jejichž výživu nebo výchovu je odsouzený podle zákona povinen pečovat, rozhodne o tom předseda senátu na návrh příslušného orgánu, který provádí trest propadnutí majetku, anebo na žádost odsouzeného nebo osoby, o jejíž výživu nebo výchovu jde. Takovou žádost je možno podat jen do tří měsíců ode dne, kdy rozsudek nabyl právní moci, a jde-li o prostředky nebo věci, které byly prováděním trestu propadnutí majetku postiženy teprve později, do jednoho měsíce od doby, kdy se tak stalo.

(2) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

(3) Opis pravomocného usnesení uvedeného v odstavci 1 zašle předseda senátu orgánu, který podle zvláštních předpisů provádí trest propadnutí majetku.

(4) Vlastnické právo třetí osoby k prostředkům a věcem postiženým při provádění trestu propadnutí majetku nelze uplatnit podle odstavce 1, nýbrž toliko podle předpisů občanskoprávních.

Zajištění výkonu trestu propadnutí majetku

§ 347

(1) Je-li obviněný stíhán pro trestný čin, za který vzhledem k povaze a závažnosti činu a poměrům obviněného třeba očekávat uložení trestu propadnutí majetku, a je obava, že výkon tohoto trestu bude zmařen nebo ztížen, může soud a v přípravném řízení státní zástupce majetek obviněného zajistit. Soud zajistí majetek obviněného vždy, uložil-li trest propadnutí majetku rozsudkem, který dosud nenabyl právní moci.

(2) Proti rozhodnutí o zajištění je přípustná stížnost.

§ 348

(1) Zajištění postihuje veškerý majetek obviněného, přírůstek a výtěžky, které ze zajištěného majetku plynou, jakož i majetek, kterého obviněný nabude po zajištění. Nevztahuje se však na prostředky a věci, na které se podle zákona nevztahuje propadnutí majetku.

(2) Předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce rozhodne na návrh příslušného orgánu, který podle zvláštních předpisů provádí rozhodnutí

o zajištění, nebo na žádost obviněného nebo osoby, o jejíž výživu nebo výchovu je obviněný podle zákona povinen pečovat, zda se na určité prostředky nebo věci zajištění majetku nevztahuje proto, že jich je nezbytně třeba k ukojení životních potřeb obviněného nebo uvedené osoby. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost.

(3) Pokud trvá zajištění, jsou neúčinné veškeré právní úkony obviněného, které se týkají zajištěného majetku, vyjímaje úkony směřující k odvrácení bezprostředně hrozící škody.

(4) Kdo má ve své moci věci, které náležejí do zajištěného majetku, je povinen, jakmile se o zajištění doví, oznámit to státnímu zástupci nebo soudu, který majetek zajistil; jinak odpovídá za škodu způsobenou opomenutím oznámení.

(5) Vlastnické právo třetí osoby k zajištěným prostředkům a věcem nelze uplatnit podle odstavce 2, nýbrž toliko podle předpisů občanskoprávních.

§ 349

Předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce zruší zajištění, pomine-li důvod, pro který byl majetek zajištěn.

§ 350

Výkon trestu zákazu činnosti

(1) Předseda senátu rozhodne ihned po právní moci rozsudku, jímž byl odsouzenému uložen trest zákazu činnosti, o započtení doby, po kterou bylo odsouzenému před právní mocí rozsudku oprávnění k činnosti, která je předmětem zákazu, v souvislosti s trestným činem odňato podle zvláštních předpisů, nebo na základě opatření státního orgánu nesměl již tuto činnost vykonávat, do doby výkonu uloženého trestu zákazu činnosti. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost.

(2) Na řízení o podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu činnosti, jakož i na řízení o nařízení výkonu zbytku tohoto trestu se užije přiměřeně ustanovení § 331 až 333. Všechna rozhodnutí však činí soud, který ve věci rozhodl v prvním stupni (§ 315 odst. 2).

§ 350a

Výkon trestu zákazu pobytu

(1) O uložení zákazu pobytu uvědomí předseda senátu obecní úřad a policejní orgán, na jejichž obvod se zákaz vztahuje, jakož i obecní úřad a policejní orgán, v jejichž obvodě má odsouzený trvalé bydliště.

(2) Jestliže odsouzený pracuje v obvodě, na který se vztahuje zákaz pobytu, uvědomí předseda senátu též organizaci, u které je obviněný v pracovním poměru.

(3) Z důležitých důvodů může policejní orgán

v místě jeho bydliště nebo pobytu povolit odsouzenému návštěvu místa nebo obvodu, na který se vztahuje zákaz pobytu.

(4) Po dobu, po kterou odsouzený vykonává činnou vojenskou službu, se trest zákazu pobytu nevykonává. Jestliže odsouzený nespáchal ve výkonu této služby žádný trestný čin a konal řádně vojenskou službu, soud od výkonu trestu zákazu pobytu nebo jeho zbytku upustí. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

(5) Na řízení o podmíněném upuštění od výkonu zbytku trestu zákazu pobytu, jakož i na řízení o nařízení výkonu zbytku tohoto trestu se obdobně užije ustanovení § 331 až 333.

(6) Rozhodnutí o uložení přiměřených omezení osobě, které byl trest zákazu pobytu uložen vedle nepodmíněného trestu odnětí svobody, činí ve veřejném zasedání soud, v jehož obvodu byl trest odnětí svobody naposledy vykonáván. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

Oddíl pátý

Výkon ochranného léčení a ochranné výchovy

§ 351

Nařízení výkonu ochranného léčení

(1) Výkon ochranného léčení nařídí předseda senátu léčebnému ústavu, v němž má být ochranné léčení vykonáno. Jestliže však ochranné léčení bylo uloženo vedle nepodmíněného trestu odnětí svobody a ve věznicích jsou k výkonu takového léčení dány podmínky, může předseda senátu nařídit, aby ochranné léčení bylo vykonáváno během výkonu trestu odnětí svobody.

(2) Je-li osoba, u níž bylo uloženo ochranné léčení, při pobytu na svobodě nebezpečná pro své okolí, zařídí předseda senátu bezodkladně její dodání do léčebného ústavu; jinak může jí poskytnout přiměřenou lhůtu k obstarání jejích záležitostí.

(3) Jde-li o příslušníka ozbrojených sil nebo ozbrojeného sboru v činné službě, požádá předseda senátu příslušného velitele nebo náčelníka, aby zařídil jeho dopravení do léčebného ústavu.

(4) Předseda senátu požádá léčebný ústav, aby oznámil soudu, který ochranné léčení uložil, kdy bylo s výkonem ochranného léčení započato. Zároveň požádá ústav, aby okresnímu soudu, v jehož obvodě se ochranné léčení vykonává, podal neprodleně zprávu, jestliže pominou důvody pro další trvání ochranného léčení.

§ 351a

Změna způsobu výkonu ochranného léčení

O změně způsobu výkonu ochranného léčení rozhoduje ve veřejném zasedání soud, v jehož obvodu je léčebné zařízení, ve kterém se ochranné léčení vykonává; proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 352

Upuštění od výkonu ochranného léčení

O upuštění od výkonu ochranného léčení před jeho započítím rozhodne soud, který ochranné léčení uložil, a to ve veřejném zasedání na návrh státního zástupce nebo obviněného, anebo i bez takového návrhu. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 353

Propuštění z ochranného léčení a jeho ukončení

O propuštění z ochranného léčení nebo o jeho ukončení rozhodne na návrh státního zástupce, obviněného nebo léčebného ústavu, anebo i bez takového návrhu, ve veřejném zasedání okresní soud, v jehož obvodu se ochranné léčení vykonává. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 354

Nařízení výkonu ochranné výchovy

(1) Výkon ochranné výchovy nařídí předseda senátu výchovnému zařízení, v němž má být s výkonem započato.

(2) Jestliže mladistvý není ve vazbě a není obava, že uprchne, může mu předseda senátu poskytnout před nástupem přiměřenou lhůtu k obstarání jeho záležitostí.

§ 355

Upuštění od výkonu ochranné výchovy

(1) O upuštění od výkonu ochranné výchovy před jejím započítím rozhodne soud, který ochrannou výchovu uložil, a to ve veřejném zasedání na návrh státního zástupce, orgánu pověřeného péčí o mládež nebo mladistvého, anebo i bez takového návrhu.

(2) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 356

Propuštění z ochranné výchovy

(1) O propuštění z ochranné výchovy rozhoduje ve veřejném zasedání okresní soud, v jehož obvodu se ochranná výchova vykonává, a to na návrh státního zástupce, orgánu pověřeného péčí o mládež, mladistvého nebo výchovného zařízení, anebo i bez takového návrhu.

(2) Jestliže návrh podle odstavce 1 nebyl podán výchovným zařízením, je před rozhodnutím třeba vyslechnout zástupce tohoto zařízení.

(3) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 356a

Podmíněné umístění
mimo výchovný ústav

(1) O podmíněném umístění mladistvého mimo výchovné zařízení rozhoduje ve veřejném zasedání na návrh státního zástupce, orgánu pověřeného péčí o mládež nebo ředitele výchovného zařízení, na žádost mladistvého anebo i bez takového podnětu okresní soud, v jehož obvodu se ochranná výchova vykonává.

(2) Tento soud stejně rozhoduje i o zrušení podmíněného umístění mladistvého mimo výchovné zařízení.

(3) Proti rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 357

Prodloužení ochranné výchovy

(1) O prodloužení ochranné výchovy rozhoduje ve veřejném zasedání okresní soud, v jehož obvodu se ochranná výchova vykonává, a to na návrh státního zástupce, orgánu pověřeného péčí o mládež nebo výchovného zařízení, anebo i bez takového návrhu.

(2) Jestliže návrh podle odstavce 1 nebyl podán výchovným zařízením, je před rozhodnutím třeba vyslechnout zástupce tohoto zařízení.

(3) Prodloužit ochrannou výchovu lze jen tehdy, jestliže bylo s jejím výkonem již započato.

(4) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 je přípustná stížnost.

§ 358

zrušen

Oddíl šestý

Výkon některých jiných rozhodnutí

§ 359

Upuštění od potrestání
v důsledku záruky

Přijal-li soud záruku zájmového sdružení uvede-

ného v § 4 odst. 1 a v důsledku toho upustil od potrestání, doručí zájmovému sdružení opis rozsudku. Současně je požádá, aby ve smyslu záruky vzalo na sebe péči o nápravu odsouzeného a dbalo, aby nahradil škodu, kterou způsobil trestným činem, jestliže se tak nestalo už dříve.

§ 360

Výkon vazby

Podmínky výkonu vazby stanoví zvláštní zákon.

§ 361

Vymáhání pořádkové pokuty
a nákladů trestního řízení

(1) Jakmile se stane vykonatelným usnesení, jímž byla uložena pořádková pokuta, vyzve policejní orgán, vyšetřovatel, státní zástupce nebo předseda senátu, který pokutu uložil, osobu, již byla uložena, aby pokutu zaplatila do patnácti dnů, a upozorní ji, že jinak bude zaplacení vymáháno. Zaplacená pořádková pokuta připadá státu.

(2) Náklady trestního řízení stanovené paušální částkou vymáhají orgány státní správy soudů.

§ 362

zrušen

HLAVA DVACÁTÁ PRVNÍ
ZAHLAZENÍ ODSOUZENÍ

§ 363

O zahlazení odsouzení rozhoduje soud na žádost odsouzeného nebo na návrh zájmového sdružení uvedeného v § 4 odst. 1, a nejde-li o případ upravený v § 69 odst. 3 tr. zák., též na žádost osob, které by mohly ve prospěch odsouzeného podat odvolání. O zahlazení odsouzení mladistvého rozhodne soud i bez návrhu nebo žádosti.

§ 364

(1) O zahlazení odsouzení rozhoduje předseda senátu okresního soudu, v jehož obvodu odsouzený v době podání návrhu má nebo naposledy měl bydliště.

(2) O zahlazení odsouzení mladistvého rozhodne soud, který rozhodoval ve věci v prvním stupni.

(3) Proti rozhodnutí o zahlazení odsouzení je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 365

(1) Jakmile rozhodnutí o zahlazení odsouzení nabylo právní moci, vyrozumí předseda senátu odsouzeného, navrhovatele a orgán, který vede rejstřík trestů;

zahlazené odsouzení nesmí být vykazováno ve výpisu z rejstříku trestů.

(2) Byla-li žádost o zahlazení odsouzení zamítnuta, může být znovu podána teprve po uplynutí jednoho roku, ledaže by byla zamítnuta jen proto, že dosud neuplynula doba zákonem stanovená pro zahlazení. Žádost přesto podanou zamítne soud bez šetření.

ČÁST ČTVRTÁ

NĚKTERÉ ÚKONY SOUVISÍCÍ S TRESTNÍM ŘÍZENÍM

HLAVA DVACÁTÁ DRUHÁ

UDĚLENÍ MILOSTI A POUŽITÍ AMNESTIE

§ 366

Udělení milosti

(1) Prezident republiky na základě práva daného mu ústavou uděluje milost.

(2) Prezident republiky stanoví, v kterých případech může ministr spravedlnosti řízení o žádosti o milost provést a bezdůvodnou žádost zamítnout.

(3) Nařídí-li to v řízení o udělení milosti prezident republiky, trestní řízení se zatím nezahájí nebo se v zahájeném trestním řízení nepokračuje a obviněný se propustí z vazby, anebo se výkon trestu odloží nebo přeruší.

§ 367

Řízení o udělení milosti

V případech uvedených v § 366 odst. 2 koná řízení a bezdůvodnou žádost zamítá ministr spravedlnosti. Může též nařídít, aby

- a) se trestní stíhání nezahajovalo, v zahájeném trestním stíhání se nepokračovalo a obviněný byl propuštěn z vazby, nebo,
 - b) výkon trestu byl odložen nebo přerušen,
- a to až do doby, kdy bude žádost o milost vyřízena.

§ 368

Rozhodnutí o použití amnestie

Rozhodnutí o tom, zda a do jaké míry je osoba, již byl pravomocně uložen trest, účastna amnestie, učiní soud, který rozhodl v prvním stupni. Odpykává-li si taková osoba v době rozhodování trest odnětí svobody, učiní rozhodnutí soud, v jehož obvodu se trest vykonává. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 369

Podmíněné udělení milosti

Byl-li trest nebo jeho zbytek při udělení milosti prominut jen pod stanovenými podmínkami, plnění podmínek a převýchovu odsouzeného sleduje soud, který ve věci rozhodoval v prvním stupni. Ustanovení § 329 o spolupráci se zájmovými sdruženími občanů se tu užije přiměřeně.

§ 370

Změna výměry trestu

(1) Byl-li amnestií zcela nebo zčásti prominut trest jen za některý z trestných činů, za něž byl uložen úhrnný nebo souhrnný trest, který nebyl dosud zcela vykonán, stanoví soud podle vzájemného poměru závažnosti přiměřený trest za trestné činy amnestií nedotčené. Proti tomuto rozhodnutí je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

(2) Rozhodnutí podle odstavce 1 činí ve veřejném zasedání soud, který trest uložil v prvním stupni.

§ 370a

zrušen

HLAVA DVACÁTÁ TŘETÍ

§ 371 až 374

zrušeny

HLAVA DVACÁTÁ ČTVRTÁ

PRÁVNÍ STYK S CIZINOU

§ 375

Oobecné ustanovení

Ustanovení této hlavy se užije jen tehdy, nestanoví-li vyhlášená mezinárodní smlouva postup jiný.

Oddíl první

Vyžádání z ciziny

§ 376

(1) Zdržuje-li se obviněný v cizině a je-li třeba ho vyžádat, vydá proti němu předseda senátu zatýkácí rozkaz a na jeho podkladě požádá Ministerstvo spravedlnosti o další opatření. V přípravném řízení učiní tak na návrh státního zástupce.

(2) Nesnese-li věc odkladu, požádá předseda senátu Ministerstvo spravedlnosti o zařazení předběž-

ného zatčení obviněného; zatýkácí rozkaz zašle Ministerstvu spravedlnosti dodatečně.

(3) Zatýkácí rozkaz musí obsahovat

- a) jméno a příjmení obviněného, jeho osobní data a údaje o státním občanství, popřípadě i jeho popis a fotografii,
- b) zákonné pojmenování trestného činu s uvedením příslušných zákonných ustanovení a vylíčení skutkového děje s přesným vyznačením doby, místa a způsobu spáchání,
- c) doslovné znění zákonných ustanovení, podle nichž je trestný čin posuzován, s uvedením zákonných sazby, jež je naň v zákoně stanovena, a
- d) jde-li o vyžádání odsouzeného k výkonu trestu, též údaj, kterým soudcem a k jakému trestu byl odsouzen, s připojením opisu rozsudku opatřeného doložkou právní moci.

§ 377

(1) Obviněného, jehož cizí stát vydal, převzou policejní orgány. Převzatou osobu bez odkladu odevzdají předsedovi senátu, který vydal zatýkácí rozkaz.

(2) Nejde-li o vydání k výkonu trestu, předseda senátu je povinen obviněného do 24 hodin od odevzdání vyslechnout a rozhodnout o vazbě.

§ 378

(1) Byl-li obviněný vydán cizím státem s výhradou, je nutno výhradě vyhovět.

(2) Obviněný může být stíhán jen pro trestné činy, pro které byl vydán, ledaže byl dán dodatečný souhlas k trestnímu stíhání pro trestné činy další.

(3) Byl-li obviněný z ciziny vyžádán nebo vydán k výkonu trestu jen pro některý z trestných činů, za které mu byl dříve uložen úhrnný nebo souhrnný trest, stanoví soud ve veřejném zasedání přiměřený trest za trestné činy, na které se vydání vztahuje.

(4) Vydá-li cizí stát k výkonu trestu nebo ochranného opatření osobu, které byl pravomocným rozsudkem uložen trest nebo ochranné opatření, a učiní-li přitom výhradu vztahující se na rozsudek nebo řízení mu předcházející, krajský soud po převzetí odsouzeného policejními orgány v neveřejném zasedání rozsudek v potřebném rozsahu zruší a rozhodne o dalším postupu tak, aby bylo vyhověno výhradě. Zruší-li celý rozsudek nebo jen jeho výrok o trestu, rozhodne zároveň o vazbě. Je-li třeba doplnit skutková zjištění, může věc vrátit státnímu zástupci k došetření.

(5) Proti rozhodnutí podle odstavců 3 a 4 je přípustná stížnost, jež má, nejde-li o rozhodnutí o vazbě, odkladný účinek.

Oddíl druhý

Vydání do ciziny

§ 379

Předběžné šetření

(1) Státní zástupce, jemuž Ministerstvo spravedlnosti nebo nejvyšší státní zástupce zaslali žádost cizího státu o vydání, nebo který se dozvěděl o trestném činu, pro který by cizí stát mohl žádat o vydání, provede předběžné šetření. Účelem předběžného šetření je zjistit, zda jsou tu podmínky pro vydání, zejména že jde o čin trestný podle práva obou států, pro který je vydání přípustné a jehož trestnost nezanikla, a že nejde o občana České republiky.

(2) V řízení o vydání musí osoba, o jejíž vydání jde, mít obhájce.

(3) Státní zástupce takovou osobu vyslechne a seznámí ji přitom s obsahem žádosti o vydání. Jestliže ona osoba uvádí okolnosti vyvracející podezření a nabízí o nich důkazy, které mohou být bez značných průtahů provedeny, vztahuje se předběžné šetření i na ně.

§ 380

Rozhodnutí soudu

(1) Po skončení předběžného šetření rozhodne na návrh státního zástupce krajský soud, v jehož obvodu osoba, o jejíž vydání jde, má pobyt nebo byla postižena, zda je vydání přípustné, a po právní moci rozhodnutí věc předloží Ministerstvu spravedlnosti.

(2) Proti rozhodnutí podle odstavce 1 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

(3) Má-li ministr spravedlnosti pochybnosti o správnosti rozhodnutí krajského soudu, může věc předložit Nejvyššímu soudu k přezkoumání tohoto rozhodnutí.

§ 381

Vydávací vazba

(1) Je-li to nutné k zamezení útěku osoby, o jejíž vydání jde, může ji předseda senátu krajského soudu na návrh státního zástupce provádějícího předběžné šetření vzít do vazby.

(2) Bylo-li rozhodnuto, že vydání do ciziny je přípustné, vezme krajský soud osobu, o jejíž vydání jde, do vazby, pokud tak již neučinil předseda senátu podle odstavce 1. Vazebními důvody podle § 67 není přitom vázán.

(3) Bylo-li rozhodnuto, že vydání přípustné není, nebo nařídí-li to ministr spravedlnosti, je třeba zařadit ihned propuštění z vazby.

§ 382

Povolení a provedení vydání

(1) Vydání do ciziny povoluje ministr spravedlnosti, a to jen tehdy, jestliže krajský soud nebo Nejvyšší soud podle § 380 rozhodly, že vydání je přípustné.

(2) Vydání po jeho povolení a s tím související propuštění osoby, o jejíž vydání jde, z vazby, zařídí předseda senátu krajského soudu.

§ 383

Rozšíření vydání na jiný trestný čin

Žádá-li stát, jemuž určitá osoba byla vydána, aby ji mohl stíhat pro jiný trestný čin nebo aby mohl být na ní vykonán trest uložený za jiný trestný čin, než pro který bylo vydání povoleno, užije se přiměřeně ustanovení o vydání.

Oddíl třetí

Převzetí a odevzdání trestní věci

§ 383a

Převzetí trestní věci z ciziny

O návrhu příslušného orgánu cizího státu, aby trestní stíhání občana České republiky, který na území tohoto státu spáchal soudně trestný čin, převzaly příslušné orgány České republiky, rozhoduje Nejvyšší státní zastupitelství, které v případě kladného rozhodnutí o návrhu dá bezodkladně podnět věcně a místně příslušnému orgánu k trestnímu stíhání podle ustanovení tohoto zákona.

§ 383b

Odevzdání trestní věci do ciziny

Je-li proti státnímu občanu cizího státu vedeno trestní stíhání pro trestný čin spáchaný na území České republiky, může Nejvyšší státní zastupitelství a po podání obžaloby Ministerstvo spravedlnosti předat trestní stíhání příslušnému orgánu cizího státu, jehož je obviněný státním občanem.

§ 383c

Průvoz pro účely řízení v cizině

Jestliže má být na žádost cizího státu proveden průvoz osoby pro účely trestního řízení v cizině, rozhodne o přípustnosti průvozu na základě žádosti cizího státu Nejvyšší soud. Na rozhodování o přípustnosti průvozu a zajišťovacích opatření se užije ustanovení oddílu druhého přiměřeně.

Oddíl čtvrtý

Dožádání

§ 384

Při dožádání cizozemských soudů a úřadů o poskytnutí právní pomoci, jakož i při poskytování právní pomoci cizozemským soudům a úřadům se postupuje, není-li mezinárodní smlouvou stanoveno něco jiného, i v trestních věcech s přiměřeným užitím předpisů platných pro styk s cizinou ve věcech občanskoprávních.

Oddíl pátý

Výkon rozsudků cizozemských soudů

§ 384a

Má-li být podle vyhlášené mezinárodní smlouvy, kterou je Česká republika vázána, vykonán rozsudek cizozemského soudu v trestní věci, předloží Ministerstvo spravedlnosti věc Nejvyššímu soudu s návrhem, aby rozhodl o uznání rozhodnutí cizozemského soudu na území České republiky. Nejvyšší soud o návrhu rozhodne po slyšení nejvyššího státního zástupce rozsudkem.

§ 384b

Byl-li rozsudek cizozemského soudu podle § 384a uznán, může Ministerstvo spravedlnosti vyslovit souhlas s převzetím odsouzeného k výkonu trestu nebo požádat stát, jehož soud vynesl rozsudek, aby odsouzeného předal.

§ 384c

Odsouzeného, jehož cizí stát předal, převzmou orgány Vězeňské služby. Do 24 hodin od předání rozhodne soudce soudu naznačeného v § 384d o jeho vzetí do vazby, přičemž vazebními důvody podle § 67 není vázán.

§ 384d

O výkonu rozsudku cizozemského soudu (§ 384a) rozhodne soud příslušný podle § 16 až 18 ve veřejném zasedání rozsudkem. Odsouzený musí mít v tomto řízení vždy obhájce.

ČÁST PÁTÁ

PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

§ 385

Od 1. července 1990 lze předpisů o trestním řízení platných před tímto dnem užít jen v mezích ustanovení této části.

§ 386

(1) Na řízení o přečinu ve věcech, v nichž byl soudu doručen návrh na potrestání před 1. červencem 1990, se užije předpisů platných před tímto dnem.

(2) Na výkon trestu nápravného opatření uloženého před 1. červencem 1990 se užije předpisů platných před tímto dnem.

(3) Trestní příkazy vydané před 1. červencem 1990 se řídí dosavadními předpisy.

§ 387

(1) Na řízení o obnově trestního řízení, které bylo pravomocně skončeno před počátkem účinnosti tohoto zákona, užije se ustanovení tohoto zákona. Podmínky pro povolení obnovy se však v takovém případě posuzují podle zákona, který je pro obviněného příznivější.

(2) Jestliže rozhodnutí, proti němuž směřuje návrh na obnovu, vydal v prvním stupni soud již neexistující, rozhoduje o návrhu na obnovu ten soud, který by byl podle tohoto zákona věcně a místně příslušný; jestliže rozhodoval v prvním stupni bývalý Státní soud, rozhoduje o návrhu na obnovu krajský soud, který by byl podle tohoto zákona ve věci místně příslušný.

§ 388

(1) Krajský soud je příslušný konat v prvním stupni řízení též o činech trestných podle předpisů dříve účinných, které svou povahou a závažností odpovídají trestným činům uvedeným v § 17 odst. 1.

(2) Rozhodnutí a opatření týkající se výkonu rozsudků vyhlášených Nejvyšším soudem jako soudem prvního stupně činí krajský soud v Praze a v oboru vojenského soudnictví ten vyšší vojenský soud, jež určí ministr spravedlnosti.

§ 389

(1) Rozhodnutí o tom, že se nevykoná trest uložený za čin, který v důsledku změny trestního zákona již není trestným činem, učiní soud, který ve věci rozhodl v prvním stupni.

(2) Rozhodnutí o tom, že se poměrně zkrátí úhrnný nebo souhrnný trest uložený za čin, který v důsledku změny trestního zákona již není trestným činem, a jiný sbíhající se trestný čin, učiní ve veřejném zasedání soud, který ve věci rozhodl v prvním stupni.

(3) Byl-li trest smrti uložený před 1. červencem 1990 změněn v trest odnětí svobody, rozhodne o způsobu jeho výkonu ve veřejném zasedání soud, který ve věci rozhodl v prvním stupni.

(4) Proti rozhodnutí podle odstavců 1 až 3 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

§ 390

Zákon č. 64/1956 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), se zrušuje.

§ 391

Ministr spravedlnosti může stanovit, které jednoduché úkony svěřené podle tohoto zákona předsedovi senátu může vykonávat jiný pracovník soudu.

§ 391a

Ministerstvo spravedlnosti se zmocňuje, aby vyhláškou vydalo jednací řád pro okresní a krajské soudy.

§ 391b

Ministerstvo financí se zmocňuje, aby v dohodě s Ministerstvem spravedlnosti vyhláškou upravilo postup příslušných orgánů při zabezpečování a správě zajištěného majetku.

§ 392

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1962.

* * *

Zákon č. 57/1965 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, nabyt účinnosti dnem 1. srpna 1965, zákon č. 58/1969 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou rozhodnutím orgánu státu nebo jeho nesprávným úředním postupem, nabyt účinnosti dnem 1. července 1969, zákon č. 149/1969 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, nabyt účinnosti dnem 1. ledna 1970, zákon č. 48/1973 Sb., kterým se doplňuje a mění trestní řád, nabyt účinnosti dnem 1. července 1973, zákon č. 29/1978 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o organizaci soudů a o volbách soudců, zákon o prokuratuře, trestní řád a notářský řád, nabyt účinnosti dnem 1. července 1978, zákon č. 43/1980 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon a trestní řád, nabyt účinnosti dnem 24. dubna 1980, zákon č. 159/1989 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní zákon, zákon o přečinech a trestní řád, nabyt účinnosti dnem 1. února 1990, zákon č. 178/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní řád, nabyt účinnosti dnem 1. července 1990, zákon č. 303/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní řád, nabyt účinnosti dnem 20. července 1990, zákon č. 558/1991 Sb., kterým se mění a doplňují trestní řád a zákon o ochraně státního tajemství, nabyt účinnosti dnem 1. ledna 1992, zákon České národní rady č. 25/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o trestním řízení soudním (trestní řád), nabyt účinnosti dnem 1. ledna 1993 a zákon č. 292/1993 Sb., kterým se mění a doplňuje trestní řád, zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, a zákon č. 335/1991 Sb., o soudech a soudcích, nabyt účinnosti dnem 1. ledna 1994.

* * * *

1. Čl. II zákona České národní rady č. 25/1993 Sb. zní:

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. K řízení ve věcech, v nichž byla podle dosavadních předpisů založena příslušnost Nejvyššímu soudu České a Slovenské Federativní Republiky, s výjimkou řízení o řádných opravných prostředcích proti rozhodnutím vyšších vojenských soudů, je příslušný Nejvyšší soud, pokud ve věci v prvním stupni rozhodoval orgán činný v trestním řízení se sídlem na území České republiky.
2. Došel-li Nejvyššímu soudu České a Slovenské Federativní Republiky návrh na uznání rozhodnutí cizozemského soudu a ke dni účinnosti tohoto zákona o něm nebylo rozhodnuto, je k dalšímu řízení příslušný Nejvyšší soud, týká-li se rozhodnutí osoby, která má trvalé bydliště na území České republiky.
3. K řízení o stížnosti pro porušení zákona ve věcech, v nichž rozhodl bývalý Státní soud nebo bývalý Nejvyšší soud jako soud prvního stupně, je příslušný Nejvyšší soud, pokud by podle nyní platných předpisů byl ve věci příslušný konat řízení v prvním stupni soud se sídlem na území České republiky.
4. K řízení o řádných opravných prostředcích proti rozhodnutím vyšších vojenských soudů, o nichž ke dni účinnosti tohoto zákona Nejvyšší soud České a Slovenské Federativní Republiky nerozhodl, je příslušný vrchní soud, v jehož obvodu má vyšší vojenský soud sídlo.
5. V řízení o odnětí věci soudu se sídlem v České republice a jeho přikázání soudu ve Slovenské republice a naopak se od účinnosti tohoto zákona nepokračuje.
6. Rozhodnutí soudů bývalé České a Slovenské Federativní Republiky, pokud měly sídlo na území České republiky, jsou vykonatelná za stejných podmínek, jako rozhodnutí soudů České republiky.
7. Jestliže bylo před účinností tohoto zákona započato na území České republiky s výkonem rozhodnutí soudu Slovenské republiky nebo soudu bývalé České a Slovenské Federativní Republiky, který měl sídlo na území Slovenské republiky, pokračuje se v něm, jako by se jednalo o rozhodnutí soudu České republiky, pokud mezinárodní smlouva, jíž je Česká republika vázána, nestanoví jinak.

2. Čl. IV zákona č. 292/1993 Sb. zní:

Čl. IV

Přechodná a zmocňovací ustanovení

1. V ustanoveních trestního řádu nedotčených změnami a doplňky uvedenými v článku I tohoto zákona se slova „prokurátor“ nahrazují slovy „státní zástupce“, slova „Generální prokuratura“ se nahrazují slovy „Nejvyšší státní zastupitelství“ a slova „generální prokurátor“ se nahrazují slovy „nejvyšší státní zástupce“.
2. K řízení, které ke dni účinnosti tohoto zákona konal vyhledávací orgán, je příslušný vyšetřovatel; nemusí opakovat úkony vyhledávacího orgánu, pokud byly provedeny způsobem stanoveným dosavadními předpisy.
3. Pokud zákon v ustanoveních o mimořádných opravných prostředcích v trestním řízení hovoří o státním zástupci nebo vyšetřovateli a o rozhodnutí státního zástupce nebo vyšetřovatele, rozumí se tím i prokurátor nebo vyhledávací orgán a rozhodnutí prokurátora nebo vyhledávacího orgánu podle dosavadních předpisů.
4. Rozhodnutím okresního nebo krajského soudu podle § 266a se rozumí též rozhodnutí vojenského obvodového nebo vyššího vojenského soudu podle dosavadních předpisů.
5. Stížnost pro porušení zákona podaná generálním prokurátorem, o níž ke dni účinnosti tohoto zákona nebylo rozhodnuto, se považuje za stížnost pro porušení zákona podanou ministrem spravedlnosti.
6. Ministr spravedlnosti může do tří let od účinnosti tohoto zákona pověřit státní zastupitelství vyřizováním podnětů k podání stížnosti pro porušení zákona v trestním řízení.
7. Okresní nebo krajský soud, který převzal neskončenou věc vojenského obvodového nebo vyššího vojenského soudu, může pokračovat v odročeném hlavním líčení, pokud se nezměnilo sestavení senátu nebo není dán jiný důvod, pro který je jinak třeba hlavní líčení opakovat znovu (§ 219 odst. 2).
8. V trestních věcech krajského soudu jako soudu prvního stupně se v hlavním líčení započatém před účinností tohoto zákona pokračuje v pětičlenném senátu složeném podle dosavadních předpisů; to neplatí, jestliže se za účinnosti tohoto zákona hlavní líčení provádí znovu.
9. Ministerstvo spravedlnosti se zmocňuje, aby vyhláškou upravilo postup státního zastupitelství při vyřizování podnětů k podání stížnosti pro porušení zákona v trestním řízení.
10. Ministerstvo spravedlnosti se zmocňuje, aby vyhláškou stanovilo, ve kterých případech přísluší odměna za vyhovění dožadání orgánů činných v trestním řízení, a určilo její výši.

Uhde v. r.

PŘEHLED

ustanovení trestního řádu

ČÁST PRVNÍ SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

HLAVA PRVNÍ OBECNÁ USTANOVENÍ

Účel zákona	§ 1
Základní zásady trestního řízení	§ 2
Spolupráce se zájmovými sdruženími občanů	§ 3 – 6
Součinnost státních orgánů, fyzických a právnických osob	§ 7 – 8
Poskytování informací o trestním řízení	§ 8a
Posuzování předběžných otázek	§ 9
Vynětí z pravomoci orgánů činných v trestním řízení	§ 10
Nepřípustnost trestního stíhání	§ 11
Výklad některých pojmů	§ 12

HLAVA DRUHÁ SOUD A OSOBY NA ŘÍZENÍ ZÚČASTNĚNÉ

Oddíl první

Pravomoc a příslušnost soudů

Výkon trestního soudnictví	§ 13
Věcná příslušnost	§ 16 a 17
Místní příslušnost	§ 18
Společné řízení	§ 20 a 21
Příslušnost několika soudů	§ 22
Vyloučení a spojení věci	§ 23
Spory o příslušnost	§ 24
Odnětí a přikázání věci	§ 25
Příslušnost soudu k úkonům v přípravném řízení	§ 26

Oddíl druhý

Pomocné osoby

Zapisovatel	§ 27
Tlumočník	§ 28 a 29

Oddíl třetí

Vyloučení orgánů činných v trestním řízení

Vyloučení orgánů činných v trestním řízení	§ 30 a 31
--	-----------

Oddíl čtvrtý

Obviněný

Obviněný	§ 32
Práva obviněného	§ 33
Zákonný zástupce obviněného	§ 34

Oddíl pátý

Obhájce

Obhájce	§ 35
Nutná obhajoba	§ 36 a 36a
Zvolený obhájce	§ 37
Ustanovený obhájce	§ 38 – 40
Povinnosti a práva obhájce	§ 41

Oddíl šestý

Zúčastněná osoba

Zúčastněná osoba	§ 42
------------------------	------

Oddíl sedmý

Poškozený

Oprávnění poškozeného a uplatnění nároku na náhradu škody	§ 43 – 46
Zajištění nároku poškozeného	§ 47 – 49

Oddíl osmý

Zmocněnec zúčastněné osoby a poškozeného

Zmocněnec zúčastněné osoby a poškozeného	§ 50 a 51
--	-----------

HLAVA TŘETÍ

OBECNÁ USTANOVENÍ O ÚKONECH TRESTNÍHO ŘÍZENÍ

Způsob provádění úkonů trestního řízení	§ 52
---	------

Oddíl první

Dožádání

Dožádání	§ 53 a 54
----------------	-----------

Oddíl druhý

Protokol

Sepisování protokolu	§ 55
Podpisování protokolu	§ 56
Oprava protokolu	§ 57
Protokol o hlasování	§ 58

Oddíl třetí

Podání

Podání	§ 59
--------------	------

Oddíl čtvrtý**Lhůty**

Počítání lhůt	§ 60
Navrácení lhůty	§ 61

Oddíl pátý**Doručování**

Obecné ustanovení	§ 62
Doručování do vlastních rukou	§ 63
Odepření přijetí	§ 64

Oddíl šestý**Nahlížení do spisů**

Nahlížení do spisů	§ 65
------------------------------	------

Oddíl sedmý**Pořádková pokuta**

Pořádková pokuta	§ 66
----------------------------	------

HLAVA ČTVRTÁ ZAJIŠTĚNÍ OSOB A VĚCÍ

Oddíl první**Vazba**

Důvody vazby	§ 67
Rozhodnutí o vazbě	§ 68
Příkaz k zatčení	§ 69
Vyrozhodnutí o vzetí do vazby	§ 70
Trvání vazby	§ 71 a 72
Nahrazení vazby zárukou nebo slibem	§ 73
Peněžitá záruka	§ 73a
Stížnost proti rozhodnutí o vazbě	§ 74
Omezení obviněného ve výkonu trestu odnětí svobody	§ 74a

Oddíl druhý**Zadržení**

Zadržení obviněného vyšetřovatelem	§ 75
Zadržení osoby podezřelé	§ 76
Rozhodnutí o zadržené osobě	§ 77

Oddíl třetí**Vydání a odnětí věci**

Povinnost k vydání věci	§ 78
Odnětí věci	§ 79
Vrácení věci	§ 80 a 81

Oddíl čtvrtý

Domovní a osobní prohlídka, prohlídka jiných prostor a pozemků, vstup do obydlí, jiných prostor a pozemků

Důvody domovní a osobní prohlídky, prohlídky jiných prostor a pozemků	§ 82
Příkaz k domovní prohlídce	§ 83

Příkaz k prohlídce jiných prostor

a pozemků	§ 83a
Příkaz k osobní prohlídce	§ 83b
Vstup do obydlí, jiných prostor a na pozemek	§ 83c
Předchozí výslech	§ 84
Výkon prohlídek a vstupů do obydlí, jiných prostor a pozemků	§ 85 a 85a
Provádění důkazu v bytě, obydlí, jiných prostorách a na pozemku	§ 85b

Oddíl pátý**Zadržení a otevření zásilek**

Zadržení zásilek	§ 86
Otevření zásilek	§ 87

Oddíl šestý**Odposlech a záznam telekomunikačního provozu**

Odposlech a záznam telekomunikačního provozu	§ 88
---	------

HLAVA PÁTÁ DOKAZOVÁNÍ

Obecná ustanovení	§ 89
-----------------------------	------

Oddíl první**Výpověď obviněného**

Předvolání a předvedení	§ 90
Výslech obviněného	§ 91 – 95

Oddíl druhý**Svědci**

Povinnost svědčit	§ 97
Předvolání a předvedení	§ 98
Zákaz výslechu	§ 99
Právo odepřít výpověď	§ 100
Výslech svědka	§ 101 – 103
Svědectví	§ 104

Oddíl třetí**Znalci**

Přibrání znalce	§ 105 a 106
Příprava posudku	§ 107
Výslech znalce	§ 108
Vady posudku	§ 109
Posudek ústavu	§ 110
Použití zvláštních předpisů o znalcích	§ 111

Oddíl čtvrtý**Věcné a listinné důkazy**

Věcné a listinné důkazy	§ 112
-----------------------------------	-------

Oddíl pátý**Ohledání**

Účel ohledání a protokol o něm	§ 113
Prohlídka těla a jiné podobné úkony	§ 114
Prohlídka a pitva mrtvoly a její exhumace	§ 115
Vyšetření duševního stavu	§ 116 – 118

HLAVA ŠESTÁ**ROZHODNUTÍ**

Způsob rozhodování	§ 119
--------------------------	-------

Oddíl první**Rozsudek**

Obsah rozsudku	§ 120 – 125
Porada a hlasování o rozsudku	§ 126 a 127
Vyhlášení rozsudku	§ 128
Vyhotovení rozsudku	§ 129
Doručení rozsudku	§ 130
Oprava vyhotovení a opisu rozsudku	§ 131
Účinky opravy	§ 133

Oddíl druhý**Usnesení**

Obsah usnesení	§ 134
Vyhlášení usnesení	§ 135
Vyhotovení usnesení	§ 136
Oznamování usnesení	§ 137
Použití ustanovení o rozsudku	§ 138

Oddíl třetí**Právní moc a vykonatelnost rozhodnutí**

Právní moc a vykonatelnost rozsudku	§ 139
Právní moc a vykonatelnost usnesení	§ 140

HLAVA SEDMÁ**STÍŽNOST A ŘÍZENÍ O NÍ**

Přípustnost a účinek	§ 141
Oprávněné osoby	§ 142
Lhůta a místo k podání	§ 143
Vzdání se a zpětvzetí stížnosti	§ 144
Stížnostní důvody	§ 145
Řízení před orgánem, proti jehož usnesení stížnost směřuje	§ 146
Rozhodování o stížnosti proti rozhodnutím o zajištění majetku	§ 146a
Rozhodnutí nadřízeného orgánu	§ 147 – 150

HLAVA OSMÁ**NÁKLADY TRESTNÍHO ŘÍZENÍ**

Náklady trestního řízení, jež nese stát	§ 151
Povinnost k náhradě nákladů trestního řízení	§ 152 a 153
Povinnost k náhradě nákladů poškozeného	§ 154
Rozhodování o povinnosti k náhradě nákladů trestního řízení a o jejich výši ..	§ 155 – 156

ČÁST DRUHÁ**VYŠETŘOVÁNÍ TRESTNÝCH ČINŮ**

Obecné ustanovení	§ 157
-------------------------	-------

HLAVA DEVÁTÁ**POSTUP PŘED ZAHÁJENÍM
TRESTNÍHO STÍHÁNÍ**

Postup před zahájením trestního stíhání	§ 158 a 159
--	-------------

HLAVA DESÁTÁ**ZAHÁJENÍ TRESTNÍHO STÍHÁNÍ
A DALŠÍ POSTUP V NĚM****Oddíl první****Zahájení trestního stíhání**

Zahájení trestního stíhání	§ 160
----------------------------------	-------

Oddíl druhý**Vyšetřování**

Vyšetřovací orgány	§ 161
Předání věci vyšetřovateli	§ 162 a 163a
Postup při vyšetřování	§ 164
Účast obhájců ve vyšetřování	§ 165
Skončení vyšetřování	§ 166
Žádost o přezkoumání postupu vyšetřovatele	§ 167

Oddíl třetí - zrušen**Oddíl čtvrtý****Rozhodnutí v přípravném řízení**

Postoupení věci	§ 171
Zastavení trestního stíhání	§ 172
Přerušování trestního stíhání	§ 173

Oddíl pátý**Dozor státního zástupce**

Dozor státního zástupce	§ 174 a 175
-------------------------------	-------------

Oddíl šestý**Obžaloba**

Obžaloba	§ 176 – 178
----------------	-------------

ČÁST TŘETÍ ŘÍZENÍ PŘED SOUDEM

HLAVA JEDENÁCTÁ ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

Základní ustanovení § 180 – 184

HLAVA DVANÁCTÁ PŘEDBĚŽNÉ PROJEDNÁNÍ OBŽALOBY

Obecné ustanovení § 185
Důvody k předběžnému projednání
obžaloby § 186
Způsob předběžného
projednání obžaloby § 187
Rozhodnutí § 188 – 192
Nové předběžné projednání obžaloby § 195

HLAVA TŘINÁCTÁ HLAVNÍ LÍČENÍ

Oddíl první

Příprava hlavního líčení

Doručení obžaloby § 196
Náhradní soudce § 197
Nařízení hlavního líčení § 198

Oddíl druhý

Veřejnost hlavního líčení

Veřejnost hlavního líčení § 199 – 201

Oddíl třetí

Zahájení hlavního líčení

Přítomnost při hlavním líčení § 202
Řízení hlavního líčení § 203 a 204
Počátek hlavního líčení § 205 a 206

Oddíl čtvrtý

Dokazování

Výslech obžalovaného § 207 a 208
Provádění dalších důkazů § 209 – 214
Součinnost stran při dokazování § 215

Oddíl pátý

Závěr hlavního líčení

Závěrečné řeči § 216 a 217
Doplnění dokazování § 218

Oddíl šestý

Odročení hlavního líčení

Odročení hlavního líčení § 219

Oddíl sedmý

Rozhodnutí soudu v hlavním líčení

Podklad pro rozhodnutí § 220
Vrácení věci státnímu zástupci § 221
Postoupení věci § 222
Zastavení trestního stíhání § 223
Přerušení trestního stíhání § 224
Rozsudek § 225 – 230

Oddíl osmý

Rozhodnutí soudu mimo hlavní líčení

Rozhodnutí soudu mimo hlavní líčení § 231

HLAVA ČTRNÁCTÁ VEŘEJNÉ ZASEDÁNÍ

Obecné ustanovení § 232
Příprava veřejného zasedání § 233
Přítomnost při veřejném zasedání § 234
Průběh veřejného zasedání § 235 a 236
Podklad pro rozhodnutí § 237
Použití ustanovení o hlavním líčení § 238
Ochranné líčení a zabránění věci § 239 a 239a

HLAVA PATNÁCTÁ NEVEŘEJNÉ ZASEDÁNÍ

Neveřejné zasedání § 240 – 244

HLAVA ŠESTNÁCTÁ ODVOLÁNÍ A ŘÍZENÍ O NĚM

Přípustnost a účinek § 245
Oprávněné osoby § 246 a 247
Lhůta a místo podání § 248
Obsah odvolání § 249
Vzdání se a zpětvzetí odvolání § 250
Řízení u soudu prvního stupně § 251
Odvolací soud § 252
Rozhodnutí odvolacího soudu § 253 – 262
Řízení u odvolacího soudu § 263
Řízení u soudu prvního stupně
po zrušení rozsudku § 264
Důsledky zrušení výroku
o náhradě škody § 265

HLAVA SEDMNÁCTÁ STÍŽNOST PRO PORUŠENÍ ZÁKONA A ŘÍZENÍ O NÍ

Stížnost pro porušení zákona
a řízení o ní § 266 – 276

HLAVA OSMNÁCTÁ OBNOVA ŘÍZENÍ

Obecné ustanovení	§ 277
Podmínky obnovy	§ 278 a 279
Osoby oprávněné k návrhu na povolení obnovy	§ 280
Příslušnost soudu k rozhodnutí o obnově	§ 281
Řízení o návrhu na povolení obnovy.	§ 282 – 286
Řízení po povolení obnovy	§ 287 – 289

HLAVA DEVATENÁCTÁ ZVLÁŠTNÍ ZPŮSOBY ŘÍZENÍ

Obecné ustanovení	§ 290
-------------------------	-------

Oddíl první Řízení proti mladistvým

Obhajoba mladistvého	§ 291
Zjištění poměrů mladistvého	§ 292
Vazba mladistvého	§ 293
Řízení před soudem	§ 294 – 297
Oznamování rozhodnutí	§ 298
Osoby oprávněné podat opravné prostředky	§ 299
Uložení ochranné výchovy	§ 300
Společná ustanovení	§ 301

Oddíl druhý Řízení proti uprchlému

Řízení proti uprchlému	§ 302 – 306
------------------------------	-------------

Oddíl třetí

Podmíněné zastavení trestního stíhání

Podmíněné zastavení trestního stíhání.	§ 307 a 308
---	-------------

Oddíl čtvrtý Řízení před samosoudcem

Řízení před samosoudcem	§ 314a – 314d
Trestní příkaz	§ 314e – 314g

HLAVA DVACÁTÁ VYKONÁVACÍ ŘÍZENÍ

Příslušnost ve vykonávacím řízení.	§ 315
---	-------

Oddíl první – zrušen

Oddíl druhý

Výkon trestu odnětí svobody

Obecná ustanovení	§ 320
Nařízení výkonu trestu	§ 321
Odklad výkonu trestu	§ 322 a 323

Přerušení výkonu trestu	§ 325
Upuštění od výkonu trestu	§ 327
Odklad a přerušení výkonu trestu a upuštění od jeho výkonu u vojáků	§ 328
Podmíněné odsouzení	§ 329 a 330
Podmíněné propuštění	§ 331 – 333
Započítání vazby a trestu	§ 334

Oddíl třetí – zrušen

Oddíl čtvrtý

Výkon některých dalších trestů

Výkon peněžitého trestu	§ 341 – 344
Výkon trestu propadnutí majetku	§ 345 a 346
Zajištění výkonu trestu propadnutí majetku	§ 347 – 349
Výkon trestu zákazu činnosti	§ 350
Výkon trestu zákazu pobytu	§ 350a

Oddíl pátý

Výkon ochranného léčení a ochranné výchovy

Nařízení výkonu ochranného léčení	§ 351
Změna způsobu výkonu ochranného léčení	§ 351a
Upuštění od výkonu ochranného léčení	§ 352
Propuštění z ochranného léčení a jeho ukončení	§ 353
Nařízení výkonu ochranné výchovy	§ 354
Upuštění od výkonu ochranné výchovy	§ 355
Propuštění z ochranné výchovy	§ 356
Podmíněné umístění mimo výchovný ústav	§ 356a
Prodloužení ochranné výchovy	§ 357

Oddíl šestý

Výkon některých jiných rozhodnutí

Upuštění od potrestání v důsledku záruky	§ 359
Výkon vazby	§ 360
Vymáhání pořádkové pokuty a nákladů trestního řízení	§ 361

HLAVA DVACÁTÁ PRVNÍ ZAHLAZENÍ ODSOUZENÍ

Zahlazení odsouzení	§ 363 – 365
---------------------------	-------------

ČÁST ČTVRTÁ

NĚKTERÉ ÚKONY SOUVISÍCÍ S TRESTNÍM ŘÍZENÍM

HLAVA DVACÁTÁ DRUHÁ

UDĚLENÍ MILOSTI A POUŽITÍ AMNESTIE

Udělení milosti	§ 366
Řízení o udělení milosti	§ 367

Rozhodnutí o použití amnestie	§ 368
Podmíněné udělení milosti	§ 369
Změna výměry trestu	§ 370

HLAVA DVACÁTÁ TŘETÍ – zrušena

HLAVA DVACÁTÁ ČTVRTÁ PRÁVNÍ STYK S CIZINOU

Obecné ustanovení	§ 375
-----------------------------	-------

Oddíl první Vyžádání z ciziny

Vyžádání z ciziny	§ 376 – 378
-----------------------------	-------------

Oddíl druhý Vydání do ciziny

Předběžné šetření	§ 379
Rozhodnutí soudu	§ 380
Vydávací vazba	§ 381

Povolení a provedení vydání	§ 382
Rozšíření vydání na jiný trestný čin	§ 383

Oddíl třetí

Převzetí a odevzdání trestní věci

Převzetí trestní věci z ciziny	§ 383a
Odevzdání trestní věci do ciziny	§ 383b
Průvoz pro účely řízení v cizině	§ 383c

Oddíl čtvrtý

Dožádání

Dožádání	§ 384
--------------------	-------

Oddíl pátý

Výkon rozsudků cizozemských soudů

Výkon rozsudků cizozemských soudů . .	§ 384a – 384d
---------------------------------------	---------------

ČÁST PÁTÁ

PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Přechodná a závěrečná ustanovení.	§ 385 – 392
---	-------------

Vydavatel: Ministerstvo vnitra ve Vydavatelství a nakladatelství MV ČR, Hybernská 2, 110 00 Praha 1, telefon i fax (02) 242 173 13 - **Redakce:** Nadštolou 3, poštovní schránka 21/SB, 170 34 Praha 7 - Holešovice, telefon: (02) 37 69 71 a 37 88 77, fax (02) 37 88 77 - **Tisk:** Tiskárna VN MV ČR, pošt. schr. 10, 149 00 Praha 415 - **Administrace:** písemné objednávky předplatného a reklamace - SEVT, a. s., Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, fax (02) 53 00 26, změny adres a počtu odebíraných výtisků - SEVT, a. s., Pod plynojemem 93, 180 00 Praha 8, tel. (02) 663 100 71 l. 154-159, fax (02) 683 19 86 - Vychází podle potřeby - **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámených ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha činí 900,- Kč) - Účet pro předplatné: Komerční banka Praha 1, účet č. 30015-706-011/0100 - Podávání novinových zásilek povoleno Ředitelstvím poštovní přepravy Praha č. j. 1173/93 ze dne 9. dubna 1993.

Distribuce předplatitelům: SEVT, a. s., Pod plynojemem 93, 180 00 Praha 8 - Změny adres se provádějí do 15 dnů. V písemném styku vždy uvádějte IČO - právnická osoba; r. č. (bez lomítka) - soukromá osoba. Požadavky na nové předplatné budou vyřízeny do 15 dnů a dodávky budou zahájeny od nejbližší částky po tomto datu - Reklamace je třeba uplatnit písemně do 15 dnů od data rozeslání - Jednotlivé částky lze na objednávku obdržet v odbytovém středisku SEVT, Tržiště 9, 118 16 Praha 1 - Malá Strana, telefon (02) 24 51 05 14 l. 316, fax (02) 53 00 26; za hotové v prodejnách SEVT: Praha 1, Tržiště 9, telefon (02) 24 51 05 14 l. 318 - Praha 4, Jihlavská 405, telefon (02) 692 82 87 - Brno, Česká 14, telefon (05) 422 139 62 - Karlovy Vary, Sokolovská 53, telefon (017) 268 95 - Ostrava, Dr. Šmerala 27, telefon (069) 22 63 42 a ve vybraných knihkupectvích.